

*Lucas József –
özv. Gr. Ambrózy Gy.-né*

ÜDVÖSSÉGED A ✠ KIS OSTYA ✠

PÁL GY

LUCAS JÓZSEF:

ÜDVÖSSÉG A KIS OSTYA.

ÚTMUTATÁS A BOLDOG SZENTÁLDOZÁSHOZ.

NÉMETBŐL FORDITOTTA:

ÖZV. GR. AMBRÓZY GYULÁNÉ.

**SHVOY LAJOS SZÉKESFÉHÉRVÁRI
MEGYÉSPÜSPÖK ÚR ELŐSZAVÁVAL.**

**NYOMATOTT: KORDA R. T. NYOMDÁJÁ-
BAN, BUDAPEST, 1938.**

**NIHIL OBSTAT. JOSEPHUS HAJÓS CENSOR DIOECESANUS.
3190|1937. IMPRIMATUR. ALBAE—REGIAE, DIE 14-A M. NOVEMBRIS 1937.
† LUDOVICUS EPISCOPUS.**

**AZ ÉPÜLŐ KÁPOLNÁSNYÉKI JÉZUS SZENT SZÍVE TEMPLOM JAYÁRA
KIADJA A TEMPLOMÉPÍTŐ BIZOTTSÁG.**

Előszó.

A kápolnásnyéki Templomépítő Bizottság gróf Ambrózy Gyuláné Öexcellenciájának kedves fordításában már a második eucharisztikus könyvet adja a magyar hívek kezébe az eucharisztikus világkongresszust előkészítő szentévben.

Hogy a könyv jövedelméből az eucharisztikus Úr Jézusnak hajlékot építenek Kápolnásnyéken, ez csak növeli a könyv értékét és dicséri az illusztris fordító és a kiadók buzgalmát. — Valóban méltó is az ügy — s a buzgó kápolnásnyékiek is a hithű katolikus hívek lelkes támogatására.

Ambrózy grófnőnek ez a második fordítása azonban önmagában is egész különös figyelmet érdemel. Az egész könyv a szentáldozásról szól. Eleven, érdekes és közvetlen formában ismerteti a szentáldozás kegyelmeit, az eucharisztikus élet gazdag kegyelmi világát, misztikus szépségeit, X. Pius, az eucharisztikus nagy pápa, nagyszerű útmutatása nyomán. A könyv második részében pedig pompásan felel mindazokra a nehézségekre, melyeket a gyakori szentáldozás ellen szoktak felhozni. Ez a rész különösen eleven és érdekes.

Úgy a komoly eucharisztikus életet élő lelkék, mint a lelkiéletben még kezdő, tapogatózó lelkék is nagy haszonnal forgathatják ezt a tartalmas s mégis élvezetes könyvet.

*Aldja meg a szentségi Úr Jézus szeretett
kápolnásnyéki lelkes hiveimet, akik templom-
építésük kapcsán ilyen értékes, hézagpótló mun-
kával gyarapították a magyar aszkétikus iro-
dalmat.*

Székesfehérvár, 1937 november 1. napján.

SHVOY LAJOS
székesfehérvári püspök.

PIE PELICANE — JÉZUS, KEGYES PELIKÁNUNK.

A végtelen Óceán egyik sziklapartjának hasadékában építette fészket a pelikán. Hiába keres a hullámok s szakadékok között eleséget fiainak, kik ijedten tátják kis csőrüket. Közel vannak az éhhalálhoz. A pelikán csőrével feltépi keblét, hogy saját vérével táplálja övéit. Szívesen meghal, csak fiai éljenek.

Aquinói szent Tamás, az oltáriszentségi Úr Jézus nagy énekese, biztosan erre a megható legendára gondolt, amikor a legnagyobb áldozatát hozó eucharisztikus Üdvözítőt e szavakkal köszönti: „Pie Pelicane, Jesu Domine . . .” Urunk, Jézusunk, kegyes Pelikánunk! . . .

Jézus nagylelkű áldozatában, a lehetőség végső határáig elment. Sőt minden mértéket felülmúlt! Igaz nagy Szent Ágoston szép mondása: „Isten, bár végtelenül bölcs, nagyobb jótétéményt számodra ki nem gondolhatott; bár mindenható, nagyszerűbbet számodra nem alkothatott; bár végtelenül gazdag, de nincs többje, nagyobbja, mit neked ajándékozhatna, mint az Oltáriszentség.”

Az Ő jósága évezredekre kihat. Az isteni Pelikán a szentáldozásban saját Testével és Vérével táplálja gyermekeit. Ő az élet Kenyere. A mindenható, nagy Isten száll le hozzánk. Jézus, a legjobb, legnemesebb ember, az ünnepelt csodatevő, a mennyei Atya szeretett Fia, saját testét és véré-t adta nekünk táplálékkul. E gondolat oly

hatalmas, oly megrázó, hogy önkénytelenül saját méltatlanságunkra döbbenünk. Minél jobban közelünk Istenhez, annál mélyebben érezzük át emberi gyarlóságunkat.

De Jézus akarja, hogy jöjjünk Hozzá, hogy Belőle táplálkozzunk. E felett nem hagy minket kétségbe. — Kafarnaumban történt, a zsinagógában, egy nappal a csodálatos kenyérszaporítás után. A nép még a tegnapi csoda hatása alatt volt és nem tudta felfogni, hogyan csillapíthatta le ötezer ember éhségét öt kenyérrel. Jézus azonban más, természetfeletti kenyeret készült nekik adni s a földi kenyérről erre irányítja figyelmüket. „Fáradozzatok, de nem olyan eledelért, mely veszendő, hanem azért, mely megmarad az örök életre . . .” (Ján. 6, 27.) „És a kenyér, melyet majd én adok, az én testem a világ életéért.” (Ján. 6, 53.) S bár tudta, hogy csodálkoznak szavain, ígéretét nem vonta vissza, sőt, még nyomatékosabban jelentette ki: „Bizony, bizony, mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az Ő vérét, nem leszén élet tibennetek.” (Ján. 6, 54.) S midőn a zsinagógában a csodálkozás nőttön-nőtt és még az apostolok is kétkedve hallgatták Jézust, akkor sem vonta vissza állítását, hanem választás elé állította őket, hogy vagy higgyenek szavainak, vagy távozzanak tőle . . .

Eddig csak ígéretről volt szó. Az apostolok még nem tudták, hogyan fogja azt valóra váltani. De valóra váltotta, mégpedig úgy, ahogy azt csak Isten tehetné, olyan módon, amely egészen megfelel Istennek és a mi istenhasonlatosság utáni vágyunknak. Mert mélyen az emberi lélekben él a vágy Isten után. Egész életünkben Istent keresünk és kutatjuk. Lelkünk, melyet Ő alkotott, az

Ő hasonlatosságát viseli magán, mint a gyermek atyja vonásait. Ezért mindig visszavágyunk hazánkba, Istenhez. A paradicsomban ősszüleink Nála lehettek, azért voltak tökéletesen boldogok.

Másodszor akkor jött a boldogság a földre, mikor Isten Fia leszállott az égből, mikor Isten az emberek közt lakozott. Akik megismerték és szerették, azok boldogok voltak. Teljes lelkükből csüngtek rajta. Azért nehéz szívvel gondoltak az elválásra. Jézus látta a lelkükre nehezedő fájdalmat. Ha egymástól elválunk, képet szoktunk a távozótól kérni, hogy emléke legalább így éljen köztünk. Jézus is hagyott nekünk emléket, olyant, amilyent csak Ő adhatott. Mintha ezt mondaná: „Nem akarlak árván itthagyni benneteket. Értetek mindent megteszek, elmegyek a szeretet végső határáig. Mindenemet nektek adom, magamat adom nektek. Szentáldozáskor hozzátok jövök, a legbensőbb egyesüléssel. Vágytam ezen lakoma után, a veletek való egyesülés után.”

E gondolatoktól áthatva vette az utolsó vacsoránál szent kezeibe a kenyeret, megáldotta, megszegte és elmondta fölötte a legszebb és legszentebb szavakat, melyek a világon valaha elhangzottak. „Vegyétek és egyétek, ez az én Testem.” (Máté 26, 26.) És hasonlóképen, szent kezeibe vette a kelyhet a borral, s mondá: „Ígyatok belőle mindnyájan, mert ez az én vérem, az újszövetségé, mely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára.” (Máté 26, 27. 28.)

Jézus nem mondta: Vegyetek, állítsatok a tabernákulumba, tegyetek a szentségtartóba, vigyetek ünnepélyes körmenettel a falvakban s a városokban, Ő azt mondta: „Vegyétek s egyétek.” (Máté 26, 26.) Eledelünk akar lenni. Ez az Ő kívánsága. Nem vágyik a tabernákulum magá-

nya, sem az aranyszentségtartó, sem ünnepélyes körmenetek után, az Ő kívánsága velünk egyesülni. A tabernákulum csak átmeneti állomás szívünk felé. Ott akar elhelyezkedni a mi szeretetünkben, nálunk akar tartózkodni, s mérhetetlen gazdagságából adni nekünk.

Jézus igen jól tudta, hogy szegény bűnös emberekkel van dolga, de szeretetét azért mégsem vonta meg tőlünk. Hisz Ő mindig a bűnösök, a szegények és szenvedőknek volt a barátja, és sohasem fogja megtagadni önnönmagát. Azért menjetek hozzá:

ti szegények; Ő még nálatok is szegényebb s
lelketeket mégis el fogja halmozni kincseivel;

ti betegek; Ő lelketek legjobb orvosa;

ti bűnösök és hibáitok alatt görnyedők; Nála
bocsánatot nyertek; Ő még egy bűnbánót
sem utasított vissza;

ti magánosak; magányotokat megosztja veletek;

ti ártatlanul üldözöttek; Ő jobban megért titeket,
mint az emberek.

A nap gyakran lenyugvása előtt küldi szét
legszebb sugarait; mintha ezer és ezer kézzel
szórná kincseit szerteszét, a nagy világmindenség-
be s visszamosolyog rá a föld, mintha hálátelt,
boldog pillantást vetne a távozó felé. Nem
hasonló-e ehhez az Úr búcsúja? Élte alkonyán
végtelen jóságát és szeretetét még egyszer össze-
foglalja, hogy mint egy óriási napból szétárassza
kegyelmeinek sugarát, minden idők minden
népére. De ez saját testébe s vérébe került!

Pie Pelicane, Jesu Domine . . .

Ó Jézus, kegyes Pelikánunk . . .

MINDENNAPI KENYERÜNK.

Jézus táplálékunk akar lenni, akárcsak a kenyér. Azért adta drága égi adományát ebben az alakban. Amint a földi kenyeret életünk fenn-tartására fogyasztjuk, úgy kell magunkhoz vennünk az égi Kenyeret, lelkünk táplálására. Kenyeret gyakran eszünk. Nem hetenkint, hónaponként, vagy évenként, hanem naponta. Ez mindennapi ételünk. Jézus táplálékkul adja nekünk e kenyeret s utal arra a mannára, melyet a zsidók a pusztában ettek. Nem azt akarja-e ezzel mondani, hogy lehetőleg naponta táplálkozzunk vele?

Mindenhol jelen akar lenni, hogy könnyebben mehessünk Hozzá. Szeretetében élénkbe jön. Mindenütt, ahol van pap, ki a szentmisénél helyes szándékkal ejti ki az átváltoztatás szavait, ott felüti székhelyét. Ott vár ránk, meleg, várakozó szeretettel. Minden oldalról felénk cseng hangja:

Egy torony itt, egy torony ott,
Míg számolom szép csendesen,
Egy szó csendül a lelkemben.
S lám, a pusztá felvirágzott,
Jézus mindenütt jelen van!

Mily élet volna a városban,
Ha nem volna néki Jézusa,
Körös-körül pokoli lehelet,
Sóhaj, kín, semmi szeretet!

Sehol sem látnám az örökmécsest,
Csak éjtszakát, pokoli sötétet!
Fájdalom volna szertesét,
Ha nem tudnánk a szép ígét,
Jézus mindenütt jelen van!

Jézus mindenütt jelen van. Mily szépen hangzik ez! Mindenütt jelen van a szent forrás, melyből kegyelmet meríthetünk. És a kegyelem, mint megannyi harmatcsepp lelkünkre hull és felüdít bennünket. Nem kell szomjan halnunk az élet sivatagjában. A kegyelem asztala számunkra mindig készen áll; s Jézus vár ránk. Rád is, rám is, valamennyiünkre. Senki sem mondhatja: „Nem vagyok meghíva.” Valamennyien hivatalosak vagyunk Hozzá. Jézus kívánja, hogy jöjjünk, hogy együnk abból az édes Mánából, melyet számunkra készített. A legszebb ígéretekkel kecsegtet, csak hogy kívánságának eleget tegyünk. Nem gyönyörű gondolat-e, hogy Jézus mindenhol fellelhető?

Baden mellett, egy ósdi kereszten olvastam egyszer e felírást:

A természetnek nagy könyve
Isten nyomával van telve.
Legmagasztosabbra találsz,
Ha a keresztnak tövében állsz.

E mondatot az Eucharisziára vonatkozóan így lehetne kiegészíteni:

Ha legnagyobbak akarod látni Őt,
Állj meg egy kis Ostya előtt.

Ami érzékeinkkel felfogható, az csak árnyék, hallgatás, élettelenység. De mikor a pap az oltárnál a kenyeret kezeibe veszi és a kehely fölé hajolva, mély megrendüléssel ejti ki az átváltoz-

tatás szent ígéit, mindannyiszor megsejtjük, hogy itt mily nagy csoda történt! Csodák vesznek minket körül s azokból oly keveset értünk meg! Majdnem úgy járunk, mint az a vándorlegény, ki hosszú évek után hazatérve falujába, anyja sírjánál fejcsóválva mondja a sírásónak:

Az nem lehet, hogy ilyen szűk helyen,
Az anyai szeretet elférjen.

Ha a kis ostyára tekintünk, lesújt minket ezen isteni adomány kicsinysége s egyúttal nagysága.

„Az nem lehet, hogy ilyen szűk helyen,
Az isteni szeretet elférjen!”

De éppen a színek megható igénytelensége bizonyítja, hogy itt Isten bölcsesége működött. Emberi bölcsesség nem így dolgozik, hanem pompás külsőségekkel, hatalmas erő kifejtéssel. A végtelen nagynak a végtelen kicsivel való harmónikus egyesülésében ismerünk az Istenre, Ki kis eszközökkel hozza létre a legnagyobbat.

Jézus tehát nálunk van. Naponta újból hozzánk jön, mert mindennapi kenyerünk akar lenni. Megfoghatatlan, hogy ilyen igazság hogy mehetett az idők folyamán annyira feledésbe, hogy X. Pius pápa 1905-ben kiadott, a gyakori áldozást szorgalmazó körlevele úgy hatott, mint egy másvilágról jövő üzenet. Hogy az ember naponta mehessen áldozni, míg a kegyelem állapotában van és jó szándékkal teszi, úgy tűnt fel az embereknek, mint valami hallatlan újdonság. A heti, vagy pláne napi áldozást rendkívül jámbor lelkek kiváltságának tartották. Mikor Krisztus helytartója mindenki számára hozzá-

férhetővé tette a napi szentáldozást, akkor megkönnyebbült fellélekzés és csendes ujjongás töltötte be az Egyházat. A hívők úgy érezték, mint hogyha csak most dőlt volna le a korlát, melyet köztük és az Isten között fölépítettek.

X. Pius pápa a rendelet kibocsátásánál régi keresztény szokásra támaszkodott. Az első keresztények, Szent Lukács tanúsága szerint, „egyek voltak a kenyérszegésben s az imádságban”. A szentáldozás a szentmisével együtt járt. Aki az áldozatnál jelen volt, az részt vehetett az áldozati lakomán is, sőt részt is kellett vennie. Mert a szentmise az utolsó vacsora emléke, ahol áldozat és áldozás közös volt. El sem tudták képzelni, hogy jelen lehessenek a szentmisén a nélkül, hogy a szentáldozáshoz ne járulnának. Mikor még zsidók vagy pogányok voltak, nem tehettek mást; de most, hogy keresztények lettek, hogy mondhattak volna le a szentáldozásról, melyben Üdvözítőjüket magukhoz vehették?

Pedig az első keresztényeknek igazán nem volt könnyű a szentmisén s áldozáson résztvenni. Életük kockáztatásával bujkáltak rejtett odukban és sötét temetkezési helyeken, ahol a szent Titkokat megünnepelték. Ha nagy volt a veszély, ha minden pillanatban számíthattak arra, hogy halálba hurcolják őket, akkor házukba magukkal vihették a Szentséget, hogy naponta táplálkozzanak s erősödjének Belőle.

A miseimádságok is, melyek pedig az őskeresztény időből származnak, világosan kifejezik, hogy minden hívő vegyen részt a szentáldozásban. Az átváltoztatás után a pap így imádkozik: „Esdve kérünk, mindenható Isten, parancsold meg, hogy ezt (az adományt) szent anyalod keze mennyei oltárodra vigye, isteni Fölsé-

ged színe elé, hogy mindannyian, kik együttesen részt veszünk az oltár áldozatában, és Fiadnak szentséges Testét és Vérét magunkhoz vettük, minden mennyei áldással elteljünk." Ez az ima feltételezi, hogy mindazok, kik a szentmisén résztvettek, szentáldozáshoz is járultak. A hívek szentáldozása nélkül is teljes értékű marad a szentmise, de alapgondolata nem olyan átható.

A napi szentáldozás szabály volt. Még a hetedik és kilencedik századból is vannak feljegyzéseink, hogy a szentmisehallgatásnál mindig áldoztak is a hívek. Sőt, akik egy nap több szentmisén vettek részt, azok többször is áldoztak.

A keresztények buzgalma azonban idővel alábbhagyott. Lassacskán a vasárnapokra szorítottak a szentáldozással. De ezt is elhagyták. Legtöbbször hanyagságból, mások a Szentség iránt helytelenül alkalmazott tiszteletből. Az eredmény azonban mindkét esetben az volt, hogy a szentáldozások száma egyre jobban csökkent. Végre az egyházi hatóságok megállapítottak egy számot, mely kötelező volt mindenkire, aki még katolikusnak vallotta magát. Az 506-i évi agde-i és a 813-ik évi tours-i zsinatok a karácsonyi, húsvéti és pünkösti szentáldozást kívánták. De ezt a hanyatlást már nem lehetett föltartóztatni. A lateráni zsinat 1215-ben végül megelégszik a húsvéti szentáldozással is. A trienti zsinat (1545—63) ajánlja a gyakoribb szentáldozást. A fiatal szerzetesrendek erőteljesen dolgoznak e téren és Isten mindig újabb apostolokat támasztott, kik egyengették az Úr útját az emberi szívekhez. A janzenizmus megint visszaesést jelentett és sok katolikusról el lehetett mondani Jeremiás próféta szavait: „A csecsemő nyelve az inyjéhez tapad

szomjúságában, a kisdedek kenyeret kértek, de nem volt ki szegne nekik." (Jer. 4, 4.)

De Isten gondoskodott róla, hogy gyermekei éhen ne vesszenek. X. Pius újból megnyitotta nekünk a szentségház ajtaját s ezzel Jézus Szívének rég elzárt kincseit újból feltárta előttünk. Most már tudjuk, hogy az Úr Jézus vár ránk. Mindennap.

És ha te szereted és megérted Őt, nem fogod hiába várakoztatni.

JÉZUSSAL EGYESÜLVE.

A világháborúban egy katolikus katonatiszt szerzetesnőket látott, amint egy rommá lőtt templom törmeléke alól igyekeztek kimenteni a szentségházat. Nehéz munka volt, főleg gyöngye apácáknak, ezért a tiszt kivezényelte legénységét, hogy legyenek a kedves nővérek segítségére. Fáradozásukat csakhamar siker koronázta. A tiszt kezébe vette az áldozatókelyhet, melyben a szentostyák voltak s mély, tiszteletteljes némaságban elvitte a szomszéd templomba. Aznap este azt írta szüleinek, hogy ez volt élete legszebb napja, mert az Úr Istent vihette kezeiben.

Megértjük a tiszt örömét. Isten nagy kegyelemben részesítette. De még nagyobb lehetett a betlehemi pásztorok s a napkeleti Bölcsék boldogsága, mert ők az isteni Kisdedet karjaikba vehették és szívükhöz szoríthatták.

Nekünk sincs azonban jogunk panaszkodni. Mi nemcsak kezünkbe foghatjuk Jézust, szívünk a szentáldozásnál áldozatókehelyé változik, mely befogadja Őt, eleven jászollá, melybe szeretetünk beágyazza. Mert Ő a miénk. Sokkal inkább a miénk, mint volt a pásztoroké, vagy a királyoké. Leirhatatlan leereszkedéssel száll le az oltárról s vágyódik szívünk után.

Az Isten szeretete végtelen. Áldozatókehely és ostya csak külső érintkezésben állanak egymással, de ha Jézus szívünkbe tér, nem úgy

lakik bennünk, mint az áldoztatókehelyben, nem úgy fekszik, mint gyermekkorában Anyja karjain, vagy a jászolban; velünk sokkal bensőségebben akar egyesülni. Táplálékunk akar lenni. Mily halatlannul nagy lehet szeretete! Vajon mikor áldozta föl magát pásztor nyájáért? A történelemben van példa rá, hogy éhségtől gyötört anya saját gyermekét megette, de hogy egy anya táplálékul adta volna magát éhező gyermekeinek, azt sohasem hallottuk. Ilyen nagylelkűsége csak Isten szeretete képes.

Jézus a szentáldozásban a mi eledelünk. Ezzel világosan megmutatja, mily szorosan akar velünk egyesülni és lelkünkre hatni. Minden eledel annyira egyesül azzal, aki azt magához veszi, hogy a kettő egyet képez. Ha Jézus, mint ahogy azt maga mondja, a mi táplálékunk, akkor velünk úgy egyesül, hogy egy testté válunk. De nem úgy, mint a földi eledel. Mert itt nem élő egyesül az élettellel, hanem élő az élővel. Testünk felveszi a földi táplálékot és átváltoztatja saját testévé s vérévé, mert erősebb. Ellenben, ha Jézus jön hozzánk mint eledel, akkor Ő az erősebb, Ő vonz minket magához, átváltoztat s eláraszt életével. Az isteni természet nem tud emberi természetté átalakulni, azért a miénket változtatja meg és annyit közöl velünk az Ő isteni életéből, hogy Szent Péter szép mondása szerint: az isteni természet részeseivé leszünk. (II Pét. 1, 4.)

Ez az egyesülés oly benső lesz, annyit ad nekünk az Ő életéből, hogy hasonlókká váljunk Hozzá s hogy ezáltal bennünk saját magára ismerjen. Annyira egybeforrunk Vele, hogy tényleg lehet majd állítani, hogy Jézus személyéhez tartozunk, hogy mi is „Krisztusok” vagyunk, mint ahogy ezt Jeruzsálemi szent Cirill merészen állít-

totta. „Higgy és élvezz”, e szavakat adja Szent Ágoston az Úr ajkaira. „De nem én hasonlok hozzád, hanem te hozzám.”

Theodózius császár fényes diadala után büszke öntudattal hazatérve, fiát keblére szorította, hogy őt is átjárja harcias szelleme. Így cselekszik velünk Jézus, midőn szentáldozáskor szerető Szívéhez ölel bennünket.

Egyszer az emberek arról álmodtak, hogy szeretnének olyanok lenni, mint az Isten. De ezt az isten hasonlatosságot hamis úton keresték és keservesen csalódtak. Az ördög olyan eledelt nyújtott nekik, melytől várták ezt a hasonlatosságot, pedig ez csak szétrombolta bennük az Isten képmását. Az eledel, melyet Jézus ad nekünk, igazán Istenhez tesz minket hasonlókká. „Ő mily édes, mily szeretetreméltó az az eledel, mely az embert Istenné változtatja.” (Sziénai szent Bernardin.)

Valóban csodálatos, felfoghatatlan egyesülés Krisztus és köztünk. Hozzánk hasonul, hogy magához vonzva bennünket, adhasson nekünk életéből. Látszólag úgy jön hozzánk, mint a természetes eledel, mely testté és vérré válik bennünk. De a valóság teljesen más. Jézus azt a kenyeret, melyet mindennap fogyasztunk s melyet testünkkel és vérünkkel dolgozunk fel, saját testévé és vérévé változtatja át. A mi testünket és vérünket akarja a sajátjával egyesíteni és szent emberi természetébe oltani, hogy úgy tartozzunk Hozzá, mint a szőlővessző a szőlőtőkéhez. Mindannyian, kik e szent Kenyérből táplálkozunk. Nem Jézus lesz szétosztva azok között, kik Őt a Szentségben élvezik, hanem Ő egyesít mindenkit saját magában egy testté és egy kenyérré. (I Kor. 10, 17.)

Összeforrunk Vele, Ő a mi Főnk s mi az Ő Tes-tének tagjai leszünk.

Nem csodálatos és titokzatos-e az átváltozás, mely az oltáron, a pap kezében kezdődik és onnét hatalmas folyamként árad szét az egész világra, hogy minden embert magával ragadjon s belésodorjon az Üdvözítő lényébe és életébe? Bámulatos, hogy Jézus milyen finom érzéssel vá-lasztotta épp a kenyér és a bor színét! Sok erő működött közre, míg a búza érett szemként pereghetett ki a kalászból. És sok kis szemnek kellett egyesülnie, hogy egy kis ostyát képezzen. A sok kis szem egy eledellé lett, a sok kis szem-ből lett Krisztus Urunk szent teste. Ugyanígy van a bornál. A sok kis csepp, mely a kehelyben van, egy vérré változik át.

Amint Jézus a sok kis búzaszemet s a szőlő sok kis cseppjét magában egyesíti, hogy táplálékunk legyen, úgy vonzza magához a sok embert, hogy titokzatosan egy testté, az Isten-ember testévé alakulva Jézus szent emberségének eleven, termékeny tagjai lehessünk. Valamennyien már egy test vagyunk, melynek feje Jézus Krisz-tus. „Ti pedig Krisztus teste vagytok és egyen-ként tagjai.” (I Kor. 12, 27.) Ami a keresztségben elkezdődött, az befejezést nyer a szentáldozás-ban. Itt Jézus a lelkekkel és a lelkekben a cso-dálatos, misztikus Krisztussá érlelődik. Már nem két személy van jelen, a kettő csak egy — Krisz-tus. Egyetlenegy misztikus személy. Valóra válik Szent Pál szava: „Élek, pedig már nem én, hanem Krisztus él bennem.” (Gal. 2, 20.)

A szentatyák előszeretettel foglalkoznak ezzel a gondolattal és mindig újból hangoztatják, hogy tényleg Krisztus eleven tagjai vagyunk, hogy annak tekint bennünket s lelke áthat minket úgy, mint

ahogy a lélek áthatja testünk minden tagját. Így már megértjük Krisztus mélyértelmű szavát: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, én-bennem marad és én őbenne.” (Ján. 6, 57.) Mi Benne maradunk, mint tag a testben s Ő bennünk marad, mint testben a lélek. Mindegyikünkkel úgy egyesül Krisztus, hogy egy testté forrunk össze; mindegyikünkben újból ember lesz a második isteni Személy, amennyiben a legbensőbb egyesülésben átveszi természetünket.

Természetes, hogy ilyen egyesülés nagy befolyással van életünkre: „Vehet-e ember tüzet az ölébe úgy, hogy ruhái meg ne éjjenek?” (Péld. 6, 27.) Ki tudna hideg szívvel távozni az isteni szeretet ilyen kohójából? Az Üdvözítő hatalma ma is korlátlan, ha a kenyér és bor szerény színe alá rejtette is el. Egyszer egy vérfolyásos asszony hívó lélekkel megérintette köntöse szegélyét és meggyógyult a belőle kiáradt erőttől. Nekünk nemcsak ruhája szegélyét szabad érintenünk, mi egyesülhetünk Vele.

Szellemi lények sokkal jobban tudnak egymásba hatolni, mint anyagiak, épp azért Krisztus és a lélek közti egyesülés oly bensőséges, hogy nincsenek szavaink, melyekkel ezt kellőképpen ki tudnók fejezni. Csak sejtjük, hisszük, de fel nem foghatjuk. Már Szent Pál is azt mondja: „Aki az Úrhoz szegődik, egy lélek lesz vele!” (Róm. 8, 4.)

Mennyivel inkább egyesül Vele az, ki Őt a szentáldozásban magához veszi. A tűz átjárja és átizzítja a vasat a nélkül, hogy vassá válna. Épp-úgy átjárja Krisztus egész lényünket. Mint a vér, mely a földi ételekből táplálkozik, átjárja és megerősíti az egész szervezetet, éppúgy járja át Krisztus életével lelkünket és annak minden képességét. Génuai szent Katalin azt állítja, hogy a lélek

úgy benne van az Istenben és Isten a lélekben, mint a hal a tengerben és a tenger a halban. Alexandriai szent Cirill pedig úgy igyekszik e szent titkot megmagyarázni, hogy összehasonlítja két összeolvasztott viaszdarabbal.

Ez titok. Mi csak azt tudjuk, hogy valami szent, valami isteni tér szívünkbe szentáldozáskor, és hogy új élet járja át lelkünket. A teremtnél az Úristen lehelte az életet az emberbe; ehhez hasonlót tesz Krisztus velünk a szentáldozásnál. Hisz Ő maga mondta: „Amint engem küldött az élő Atya és én élek az Atya által, úgy aki eszik engem, az is él én általam.” (Ján. 6, 58.) Isteni természetét ugyan nem adhatja át nekünk, de annyit ajándékoz életéből, amennyit felvehetünk, hogy általa és Benne éljünk.

E csodálatos egyesülésből magasztos és boldogító tulajdonközösség származik. Mivel övéi vagyunk, Hozzá tartozunk, Isten bennünk is kedvét leli, minket is eláraszt kegyelmével, mi is részesedhetünk majd Jézussal együtt a mennyi javakban. Krisztus-hordozók leszünk, a szó legszébb értelmében, mert az Ő testét és véréát hordjuk magunkban. Belevon minket saját magába, életébe, imáiba, áldozataiba, szenvedésébe és szeretetébe. Azonosít minket saját magával, teljesen miénknek tekinthetjük a testté vált Igét, mindazzal együtt, amit tesz s amivel bír, emberségének minden kegyelmével, istenségének minden kincsével, „Krisztusnak felfoghatatlan gazdagságával”. (Ef. 1, 3. 8.) Hajlamainkat és gondolatainkat az Ő hajlamainak s gondolatainak mondhatjuk. Előbb voltak az övéi, csak azután közli velünk, szeretetünk mértéke szerint. Ha kevésbé szeretjük, kénytelen a lélek szűk méreteihez alkalmazkodni és kevesebbet adni. De aki szívét minden

földi köteléktől kiszabadítja, hogy a bűntől megtisztítva osztatlanul Istennek adja át magát, azt Jézus oly kincsekkel halmozza el, melyek felülmúlnak minden emberi mértéket. Ekkor a lélek olyan lesz, mint a termékeny, jó föld, mely ezzel hozza a szebbnél-szebb virágot s gyümölcsöt.

E mellett titokzatos és meghatóan szép élet és munkaközösség fejlődik ki köztünk és Jézus között. A jócselekedetek mieink, mert a mi értelmünk-ből, a mi akaratunkból, a mi szívünk-ből fakadtak. De abból az értelem-ből, abból az akaratból és abból a szív-ből, mely Jézussal egyesült. Mindez tehát épp annyira az Övé, mint amennyire a miénk; együtt imádkozunk, együtt szeretünk, együtt áldozzuk fel magunkat mennyei Atyánk Krisztussal. Minden együtt száll fel az Istenhez, mint annak a két tömjéngolyócskának füstje, mely egyszerre ég el egy füstölőben.

Aquinói szent Tamás mondja a kegyelemről: „Ez az örök üdvösség kezdete.” Még inkább lehet ezt a szentáldozásról állítani, mert a kegyelem teljességét ajándékozza nekünk. Hisz Jézus is mondta: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete vagyon.” (Ján. 6, 55.) A megboldogultak üdvösségüket a mennyországban ugyanabból az életből merítik, csak hogy ők már láthatják azt, amit mi csak hiszünk. Ők tiszták és átszellemültek, így akadálytalanul részesülhetnek az isteni élet bőségében. Mi azonban ellenállhatunk bűneinkkel és lanyhaságunkkal. Ha hitünk elég élő, szeretetünk elég izzó volna, hogy az akadályokat elhárítsuk, akkor már idelelni élveznénk, — hogy milyen boldogság Istennel egyesülni.

A szentáldozás szép és boldogító titka, Isten jóságának hatalmas és megkapó dicshimnusa. Mintha Isten már nem tudta volna bevárni azt a

pillanatot, melyben boldogságát közölheti velünk és sietett, hogy ezt az egyesülést már most kezdje meg.

A szentáldozás valóban az isteni szeretet csodája.

És mi képesek vagyunk gondolkodás nélkül elhaladni e csoda mellett . . .

JÉZUS BENNÜNK . . .

Jézussal való egyesülésünk oly nagy és fontos, hogy az Istent szerető lélek azt joggal szeretné megörökíteni. Minden boldogság, mely nem tartós, keserűséget rejt magában. Áldozás előtt a pappal együtt így imádkozunk: „És ne engedd, hogy valaha elszakadjam Tőled.” Olyan egyesülés után vágyunk, melyet már semmi sem szakíthat meg.

Akik esznek Téged, még éheznek.
Akik isznak Téged, még szomjúhoznak,
Semmi egyebet sem kívánok Tőled,
Mint Téged, édes Jézusom.

(Jézus drága Nevének himnusza.)

Mivel mulandó boldogság nem elégít ki, szeretnénk, ha Jézus nemcsak addig maradna bennünk, mint az eucharisztikus színek, hanem azon túl is. A lélek tartós, valódi egyesülés után vágyódik és maga Jézus bátorít erre, mondván: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, énbennem marad és én őbenne.” (Ján. 6, 57.)

Téged kereslek, Istenem,
Utánad eped lelkem,
Utánad szomjazik testem,
Azért Szentségedhez közeledem,
Hogy lássam hatalmad s dicsőséged.

Meg lehetünk győződve arról, hogy a szent-áldozás után is egyesülve maradunk Jézus szent emberségével. — Jézusnak két élete van. A

mennysország dicsőségében és a szentségtartóban, a kenyér és bor színe alatt. Természetes, hogy amint a színek megszűnnek, megszűnik bennünk Jézus szent emberségének eucharisztikus jelenléte is. De ha lényegileg nem is maradhat bennünk, bennünk marad szeretetével, erejével és kegyelmével, mellyel szüntelenül eláraszt minket. Mint ahogy a viasz, a pecsét eltávolítása után is soká megőrzi annak nyomát, így Jézus is kegyelmével a szeretettől hevített szívben marad.

A mennysországban s a szentségházban is értünk imádkozik Jézus. „Mert mindenkor él, hogy értünk közbenjárjon.” (Zsid. 7, 25.) Nagyon hathatós lehet könyörgése a mennyei Atyánál, ha hivatkozik szent emberségére, melyet értünk vállalt, sebeire, melyeket értünk szenvedett el, jogaira, melyeket mint Megváltónk érvényesíthet.

Jézus a szentségházból mindig ránk tekint. Betekint lelkünk legmélyébe. Tökéletesen ismer minket. Egy vágy sem ébred szívünkben, melyről Ő nem tudna; semmit sem tehetünk, hogy Ő ne látna. Ismeri vágyainkat, kívánságainkat, törekvéseinket és szeretetünket. És mindent támogat kegyelmével. Szeret minket, körülvesz szeretetével. Életünknek nincs egy pillanata sem, melyben nem mondhatjuk: „Jézus szeret engem.” Mindig nézi útjainkat, még éjjel is őrzi álmunkat és szeretete soha el nem fárad. Ha elfelejtjük, megsértjük, ha megvetjük és gyalázzuk, Ő meg nem szűnik minket szeretni. Ő úgy szeret, mint ahogy egyetlen barát, egyetlen barátnő sem szerethet. Szeretete sohasem önző, sohasem haszonleső, mindig hűséges. Ő sohasem fog minket cserben hagyni, sohasem elárulni vagy eladni.

Jézus lelkiéletünk erőközpontja: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” — mondta egykor

magáról. (Ján. 14, 6.) Néha szent emberségét csodálatos erő töltötte el, mely meggyógyított és boldoggá tett mindenkit, ki vele összejött. Jézus nem lett szegényebb, Ő olyan, mint a nap, melynek sugarai mindent elárasztanak s mindenhol életet s örömet fakasztanak. Olyan, mint a patak, mely végtelen kincseivel eláraszt minden országot. Jézus mérhetetlen gazdag Szívéből minden időben kiapadhatatlan erőforrás fakad; a megboldogultak a mennyországban szent forrásaiból isszák az örök boldogságot és mi emberek ujjongva és hálálkodva merítünk a szentségekből, melyeken keresztül hozzánk árad a kegyelem. Minden kegyelem forrása Jézus szent Szíve, lelkiéletünk kútfeje, vallási haladásunk ősoka. Jézus szent embersége a kereszten érdemelte ki számunkra az életet. Most kiosztja azt. Ha Jézus elhagyna minket, nem tudnánk élni. Jézus szent embersége a mi életünk.

De hol van e szent emberség, mely életünk forrása? Elsősorban a mennyországban, ahol az angyalok és a szentek gyönyörűsége. De hozzánk közelebb van és könnyebben elérhető az Oltáriszentségben. Ott akar lenni, ott akar maradni, hogy eggyé legyen velünk s minket magához vonzzon. A szentáldozáskor szívünkbe hatol, mint az élet Kenyere és mindig nálunk marad, mert az színek feloszlása után a kegyelem által adja nekünk az *életet*. Nem szűnik meg az összekötetés közte s köztünk, mert úgy Hozzá tartozunk, mint a venyige a szőlőtőkéhez, mint a test a fejhez. Az életnedv a szőlőtőkéből eljut a legkisebb vesszőig, mindaddig, míg azt erőszakkal le nem szakítják. Ha a szentáldozásnál Jézussal egyesülünk, akkor ez az egyesülés a színek feloszlásával nem szűnik meg, hanem ide és oda

árad az élet Jézus és az áldozó lelke között. Amit egy teremtetett hatalom sem tud elérni, azt Jézus keresztülviszi. Ő közvetlenül hat lelkünkre és annak tehetségeit gyökereinél ragadja meg. Amint a fény megtörik a kristályban, amint a tűz áthatol az acélon, úgy árad az Oltáriszentségből kisugárzó kegyelem a lelkünkbe, áthatja, átformálja és Istennel megittasítja. (Aquinói szent Tamás.)

E kegyelem valóságos életünk. Inkább életünk, mint testünk élete. Ez lelkünk lelke, és ez az élet állandóan áramlik belénk a szent Ostyából és jobban betölti bensőnk, mint ahogy azt sejthetnénk. Folignói szent Angélának egyszer azt mondta Jézus: „Lelkedhez én közelebb vagyok, mint az saját magához.” „Mert számomra az élet Krisztus” írja Szent Pál a filippiekhez. (Fil. 1, 21.) Nem mondhatjuk-e ugyanazt a szentségi Jézusról, kit a szentáldozáskor magunkhoz veszünk?

Jézus csodálatosan él és működik bennünk. Akár gondolunk rá, akár nem. Általa élünk. És pedig addig, míg a kegyelem állapotában maradunk. De azért mégsem mindegy, vajjon gondolunk-e rá vagy sem, hogy Jézus jelenléte élmény-e számunkra vagy sem. Jézussal egyesülhetünk ugyanis, mint az a kisgyermek, ki anyja karjaiban alszik s nincs boldogságának tudatában. Persze, hogy ez is nagy kegyelem. De sokkal értékesebb és boldogítóbb az az egyesülés, melynél boldogságunk tudatában pihenünk Jézus keblén. Mint ahogy azt Szent János tette. Az ilyen egyesülés erős és vallásos belső tevékenységre, példás életre serkent. Az a gondolat, hogy „Isten közelen van, velem akar foglalkozni és kívánja, hogy szeretetével törődjem”, hihetetlen mélységet és tartalmat kölcsönöz életünknek. Ahol Isten

beszél, ott a teremtményeknek el kell hallgatniok. Az élet szórakozásai közepette nem fogjuk meghallani az Ő szavát. Ezért mondja: „Halljad, leányom, figyelj, hajtsd ide füledet, feledd el népedet és atyád házáat, ím, a király kívánja szépségedet, hisz ő az Úr, a te Istened, s neki hódolat jár.” (Zsolt. 44, 11. 12.) Sziénai szent Katalin cellát épített lelke legmélyén és ott időzött Istennel egyedül. Isten boldogító jelenlétében mindig kezünkben hordjuk lelkünket. Aki teljesen Jézusnak él, meggyőződéssel mondhatja: „Én semmi egyebet nem tudok, mindent elfeledtem, kivéve Istent s az Ő ügyeit.”

Munkánk gyönyörű imádság lesz, szép apostolkodás, szenvedés, értékes Isten-adomány. Megértjük, hogy mivel Krisztus tagjai vagyunk, folytatnunk kell szenvedéseit és részt kell vennünk istenemberi testének sebeiben. Jézus már nem szenvedhet, legalább is személyes, emberi alakjában már nem; de az új, tágabb értelemben vett misztikus emberségében még akar szenvedni. S így valóban mondhatjuk: „Krisztussal együtt keresztre szegeztettem.” (Gal. 2, 19.) A szenvedés által mindig hasonlóbakká válunk hozzá. Minden újabb szenvedés Krisztusnak egy-egy vonását alakítja ki bennünk. Ha a külső ember el is pusztul, a belső mindinkább Krisztus hasonlatosságára alakul. Aki a szenvedést így fogja fel, az Szent Pállal mondhatja: „Telve vagyok vigasztalással, felette bőséges az én örömöm minden szorongatás mellett.” (II Kor. 7, 4.)

Jézussal való egyesülésünk bensőséges örömet hoz nekünk; örömet, melyet a világ nem ismer, nem ért meg. „Az öröm nem más, mint boldog bírása annak, amit a lélek szeret.”

A szentáldozáskor Jézus hozzánk jön, tel-

jesen átadja magát nekünk, annyira a miénk lesz, mint semmi más ezen a világon. Számunkra a szentáldozás ezért lesz boldogító, mély, soha ki nem apadó örömforrás.

ÁTALAKULÁS.

Lelkünk eucharisztikus egyesülése Jézussal, nagy és csodálatos titok! Könnyen elképzelhető, hogy az Istenember „átvonulása” nem maradhat ránk mély hatás nélkül. Mikor Jákob Lábánnál volt, áldást hozott házára, a Frigyszeikrény Obededom egész családjának boldogságot adott, s mikor Longinus törével átszúrta Jézus Szívét, a kegyelem egy sugara megérintette s megmutatta neki az igazsághoz vezető utat. Tamás ujjait az oldalsebbe tette s azonnal megszabadult hitetlenségétől s kételyeitől. Boldog örömmel borult térdre, megvallván hitét. És az emmausi tanítványok, kik az imént még oly félénkek és szomorúak voltak, mindjárt érezték, hogy ég, hevül, ujjong lelkük, amint Jézus a szent Kenyérből tört s adott nekik.

Sejtjük, hogy Jézus csodásan működik, ha hozzánk jön, főleg ha olyan lélekre talál, mely jövetelét epedve várja, minden ajtaját kitarja, hogy Őt beengedje s örömujjongva repül elébe. Hisz nem mindennapi vendég tér be hozzánk, hanem a hatalmas Isten, Jézus, barátságos jóságával, alázatosságával, végtelenül tapintatos megértésével. Jézus a legszentebb, a legtisztább, a legnemesebb, és a legnagyobb. És nemcsak betér hozzánk, hogy átmenőben üdvözöljön és megáldjon bennünket, hanem magához akar emelni és annyit adni életéből, amennyit be-

fogadhatunk. Saját Szíve szerint akar átalakítani, hogy Vele gondolkozzunk, Vele beszéljünk, Vele cselekedjünk. Ezt meg is tehetjük, mert felemeli természetünket, mert az Ő ereje járja át lelkünket, hogy keresztülvihezzünk olyan dolgokat, melyekre azelőtt képtelenek voltunk.

Vajjon lehetséges mindez? Hogy értsem meg ezt a nagy és kimondhatatlanul szép titkot? Keressünk erre példát a természetben. Láttam egyszer egy vad, görcsös gyümölcsfát. Sohasem volt édes, nemes gyümölcs rajta. Vad természete csak keserű, fanyar termést hozott idáig. Bármily jó és termékeny a talaj, melyből táplálkozik, bármily szép az éghajlat, bármily melegen is árasztja a nap sugarait, ő változatlanul csak élvezhetetlen gyümölcsöt terem. Egy szép napon azonban arra megy egy ember, megtekinti az erős törzset, megcsodálja a dús hajtásokat s úgy találja, hogy rejtett erők szunnyadnak benne, melyeket fel kellene ébreszteni. Az életfeltételek oly kedvezőek, hogy nagy kár volna, ha sohasem teremne jobb gyümölcsöt. Szánalomhoz hasonló érzés fogja el az embert, amint nézi ezt a hatalmas fát, mely úgy szeretne jobb gyümölcsöt teremni, de hiába — nem tud vad természete fölé emelkedni. Az ember elővesz egy nemes hajtást, a legszebbet, melyet csak talált és gondosan beoltja a fa törzsébe. És íme! amit lehetetlennek tartottunk, az megtörtént! Gyönyörű rügyfakadás indul meg, mintha magasabb erők működnének a vad cseméjében és nemsokára édes, nemes gyümölcs teremeli ágait.

Emberi természetem olyan, mint ez a vad gyümölcsfa. Saját erejéből nem tud nemes gyümölcsöt teremni. De eljött az Úr Isten és a vad természetet beoltotta Jessze gyökerének nemes

hajtásával. Most hatalmas, természetfölötti erők járnak át és képesítik olyan tettekre, melyeket a nemes vessző nélkül sohasem tudott volna véghez vinni. Jézus erősebb mint mi. Erősebb mint lelkünk, melyet ő táplál. Azért második én-jévé alakítja át lelkünket, hogy általa éljen. Ha ez nem történik meg, nem Jézuson múlik, hanem azon az ellenálláson, melyet én kifejték. Ha a lélek Isten szavának befogadására nem készséges, még az Ő hatalma és szeretete is eredménytelen marad. Mit érünk a legszebb s legjobb pecséttel, ha a viasz kemény és nem alakítható.

Igen! Ha Jézus hozzám jön, bennem él! És ha mi kéz a kézben, lélek a lélekben, szív a szívben együtt dolgozunk, imádkozunk, szenvedünk és küzdünk, akkor mindennek meg kell változnia. Lelkem az Isten temploma lesz, a legszebb értelemben. Mert Jézussal leszáll az Atya s a Szentlélek is, hogy bennem lakjanak. És a lélek növekszik és sohasem sejtett magasságokra emeltetik fel. A megszentelő malaszt minden szentáldozásnál gyarapszik bennem. — A többi szentség is növeli a kegyelmet, de nem olyan mértékben, mert elsősorban más rendeltetésük van. Az Oltáriszentségnek azonban ez a célja. Az orvosság táplálhatja ugyan a testet, de mégse olyan mértékben mint a kenyér, mely kizárólag táplálásunkra szolgál. Az isteni Kenyér magát a kegyelem forrását és a kegyelmek ajándékozóját adja nekünk. Ez a rendeltetése. Hit és remény növekszik bennünk. De mindenekfölött a szeretet. Jézus szent Szíve összeolvad az enyémmel. Hogy maradhatna hideg és érzéketlen, mikor egyesül az isteni szeretet kohójával, Jézussal, ki már nem tudja magába fojtani szerető Szívének lángjait. Boldog Ebner Krisztinának

mondta egyszer Jézus: „Égő Szívem kis szikrájával szeretetre gyullasztom a tiedet.” Ezt hatszáz évvel ezelőtt mondta. Jézus Szíve ma is a szeretet lángtengere. S van még elég fénylő szikrája meggyújtani az enyémet is, hogy érte s vele éljen, szerinte alakuljon, hogy Szent Pállal mondhassa: „Krisztus szeretete sürget minket.” (II Kor. 5, 14.)

Hogy férne meg súlyos bűn olyan szívben, melyben Jézus lakozik? Az isteni Bárány vére fénylik rajta. Az öldöklő angyalnak meg kellett kímélnie azokat a házakat, melyek a húsvéti bárány vérével voltak megjelölve. „A gonosz majd megijed, ha a keresztények Krisztus véréből pirosló ajkaira tekint.” (Damiani szent Péter.) Erős, természetfölötti erők töltik meg a lelket, mely most már nem hajlandó elviselni a bűn igáját. Akinél Jézus állandó lakhelyet vett, ki Vele él és Vele küzd, az nem követhet el egykönnyen súlyos bűnt. „Tűz halad előtte.” (Zs. 96, 3.) „Mint tüzet fúvó oroszlánok, úgy távoznak a lakomáról, félelmetesek az ördög előtt”, mondja Aranyszájú szent János. Aki Jézussal van, az nem küzd egyedül, vele küzd a hatalmas, erős Isten. Nyugodtan nézhet szembe a kísértéssel, mert a harcban vele lesz a seregek Ura.

„Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg az én testvérem.” Ha Jézus velünk van, akkor veszedelmeken átmehetünk a nélkül, hogy megártanának nekünk. Hisz megígérte: „Enyém vagy! Ha vizeken kelsz át, én veled vagyok. És folyamok nem borítanak el téged. Ha tűzben jársz, nem égsz meg. És a láng meg nem perzsel. (Iz. 43, 2.)

Régi legenda szól egy emberről, ki lelkét odaigérte az ördögnek azon feltétellel, hogy minden kívánságát teljesítse. Egy darabig minden jól

ment, de egy szép nap meglátott egy ártatlan leányt. Tisztátalan kívánságok lepték meg a szívét és megkivánta a leány ártatlanságát. Az ördög mindenféle kifogással igyekezett a kívánság teljesítése alól kibújni, de az ember nem tágtván, kénytelen volt az ördög bevallani, hogy nincs hatalma a leány fölött. Ebben sem nyugodott meg emberünk, hanem folytatta követelődzéseit. Ekkor az ördög elvezette a templomba, felrántotta a szentségház ajtaját és dühtől reszkető hangon felkiáltott: „Itt van az, Aki megakadályozza, hogy hatalmamba kerítsem.” A szentségházból kiáradó sugár az ördögöt menekülésre kényszerítette, az embert ellenben megvilágosította és megtérítette.

Aki kerülni akarja a súlyos bűnt, vagy szabadulni akar tőle, az áldozzék gyakran. Jézussal kell szövetkeznie, ha saját ereje nem elegendő. A gyakori szentáldozás mindig a legjobb gyógyszer a bűnök ellen.

A kis bűnök és hibák ellen is. Mert az isteni szeretet parazsával, és a mennyei kegyelemmel még a bocsánatos bűnök sem férnek meg. Ahol tűz van, eloszlik a hideg, és ahol Jézus van jelen, onnan elmenekül a bűn. Azért jelenti ki a trienti zsinat, hogy a szentáldozással a bocsánatos bűntől megtisztulunk. Mert hozzánk jön az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit. A szentáldozás hasonlít az izzó parázshoz, mellyel az angyal megtisztította Izaiás próféta ajkait, hogy méltó legyen látni az Istent és szólni hozzá. Ha megmarad bennünk a bűnhöz való ragaszkodás, az annak a jele, hogy Jézus ellenállásra talált, mikor hozzánk jött. Megáll szívünk ajtajánál és kopogtat. Isteni kezeiben gazdag ajándékokat rejteget, de hogy adja nekünk, ha nem nyitunk ajtót, hogy örvendező szívvel befogadhassuk?

Még az ő jósága is eredménytelen marad, ha nem akarunk hasonlatosságára átalakulni. De ha ujjongva megyünk elébe, ha lelkünk minden ajtaját kitarjuk a királyok Királya előtt, akkor valószínű csodák történnek velünk. Akkor mi is tapasztalhatjuk, amit Zakeusnak ígért: „Ma a te házában kell maradnom.” (Lk. 19, 5.) Jézus nem fog takarékoskodni adományaival. S mint jóságos uralkodó, börtönlátogatás alkalmából el szokta engedni a rabok büntetését, úgy nekünk is el fogja engedni az ideiglenes büntetéseket, hogy annál bensőségesebben egyesülhessen velünk.

Középkori könyvekben gyakran találkozunk Laurin király rózsakertjének szép mondájával. E legenda így szól: „Nagyon régen élt egyszer Tirolban egy öreg király, akit bölcsességéért bámult s jóságáért szeretett mindenki. Ennek a királynak volt egy leánya, aki oly szép és bájos volt, hogy a hajnali égbolt szépsége és a tavaszi virágpompa is megirigyelhette. Egy szép napon a gyönyörű királyleány kért egy kis kertre való földet atyjától. Amit kért, azt meg is kapta és teleültette kertjét rózsafával. Mikor elérkezett a nyár, olyan dús pompában virítottak benne a rózsák, hogy aki a kertet meglátta, minden bajáról és nyomorúságáról megfeledkezett. Maga a királyleány gondozta a virágokat nagy szeretettel. Egy szép napon kertjében ült a királyleány és teljesen elmerült annak szépségében. Egyszerre három komor lovas tört elő fekete paripán a sötét erdőből. A rózsafákat agyontaposták s a királyleányt atyjával együtt elűzték. Azóta a kert helyén a mai napig kopár, dacos sziklák merednek az ég felé. Hanem este, napnyugtakor, mikor a sziklacsúcsokat az esti pír bíborfénye ellepi,

akkor még sokan gondolnak Laurin királyra s kertjére."

Ehhez a rózsakerthez hasonlít lelkünk, ha a kegyelem állapotában van; úgy virágoznak benne az erények, mint az édesillatú rózsák. De három komor lovas: az ördög, a világ és saját kívánságunk, lelkünk halálos ellenségei állandóan lesik az alkalmat, hogy a rózsakertbe betörhessenek.

A legrosszabb s legfáradhatatlanabb ellenséget mindig magunkkal hordozzuk. A rossz kívánságok tombolnak bennünk s igyekeznek minket magukkal rántani, hogy fellázadjunk Isten és szent törvényei ellen. Nem könnyű a küzdelem e sötét hatalmak ellen, melyek természetünk mélyéből előtörnek és vad szenvedéllyel igyekeznek minket bűnbe és vétekbe sodorni.

Szánszámraméltók azok, kik ilyenkor egyedül állanak. Kik az erős ellenség láttára a Zsoltárossal mondhatják: „Elperzselődtem, mint a fű, kiaszott a szívem. Mert még azt is elfelejtettem, hogy a kenyeremet megegyem.” (Zsolt. 101, 5.) Szánszámraméltók, akik nem találják meg az Üdvözítőhöz vezető utat, ki az isteni mannát készen tartja számunkra. Csodálatos tápláléka pedig megerősíthet és meg is fog erősíteni minket. Ha már Szent Domonkosról mesélik, hogy egy kísértésektől gyötört fiatalember megérintvén kezeit, azonnal megszabadult az őt gyöttrő vágyaktól s gondolatoktól, milyen hatással lehet akkor ránk az a tiszta tűz, mely Jézus szent Szívéből árad ki. Angyali élethez angyali táplálék kell; szívünket szent gondolatokkal tölti el, fölemeli Istenhez, hogy undorral forduljon el minden bűnös gyönyörtől. Tapasztalhatjuk, hogy azok az emberek, kik gyakran és jól áldoznak, tiszták, vagy azzá lesznek. Jézus, ki egykor szavával

parancsolt a szélnek meg a háborgó tengernek, lecsillapíthatja a szívünkben tomboló vihart is. Joggal nevezik tehát a szent vért: szüzeket nevelő bornak. Megértjük Szent Ágnes vértanú életéhez fűzött szép szavakat: „Ha szeretem Őt, megtisztulok, ha érintem, tiszta vagyok, ha magamhoz veszem, szűz vagyok.”

Jézus áldást osztogatva járta be egykor a vidéket. Mindenfelől vittek hozzá betegeket és ő mind meggyógyította őket. Miért szökünk az isteni Orvos elől, mikor Ő várva-vár bennünket? Hisz Jézussal már a meghitt együttlét is végtelenül megnyugtató és erősítő. Egész más világban érezzük magunkat. A mindennapi élet zűrzavarából kiemel, enyhíti a keserű csalódásoktól megkínzott lelket, nyugtatja a szenvedélyektől felkorbácsolt szívet. Ha keserű tapasztalatok bántanak, ha magány és lehangoltság mázsányi súllyal nehezedik ránk és meggátol abban, hogy boldogan repüljünk a magasságok felé, ha senki sem ért meg minket és a nagyvilág közepette végtelen magánosnak és elhagyatottnak érezzük magunkat, ha gyöngeségünk és tehetetlenségünk minden bátorságtól megfoszt és lesújt, akkor menjünk Jézushoz, az isteni Orvoshoz. Ő majd megért minket és megóv az összeroppanástól. Ő megtanít helyesen értékelni a világot és az életet és megérteni a természetfölötti dolgokat. Életünk legnehezebb óráiban meneküljünk Hozzá. Sohasem fogunk Benne csalatkozni. Ezért a mélyen vallásos középkor a léleknek Jézussal való egyesülését úgy nevezte: „vigasztaló magány Istennel”.

A Jézussal töltött magány azonban nem télen álmodozás és érzelmes semmittevés. Sőt, lelkünket isteni élettel tölti be, hogy a szenvedés

és nyomor súlya alatt össze ne roppanjunk, hanem magasra emelt fejjel menjünk Jézussal együtt a kereszt elébe és bátran viseljük azt. Aki Jézusnál volt és beszélt vele, nem távozik onnét gyáván. Nála megtanulunk küzdeni és győzni. Sziénai szent Katalinról mondják e szép dicséretet: „Senki sem ment hozzá a nélkül, hogy megjavulva ne távozott volna.” Nem állíthatjuk-e ezerszer inkább ugyanezt Jézusról, amikor a szentáldozásban hozzánk jön?

Jézus az igazi életet hozza nekünk. S aztán ott van lelkünkben mint győztes és felveszi a harcot minden gyöngeségünk s bűnünk ellen. Az első keresztények tudták ezt; mindig elküldték az élet Kenyerét az elítélteknek haláluk előestéjén, hogy az eljövendő nehéz küzdelmekben ne legyenek egyedül. Innét magyarázható, hogy a vértanúk ujjongva mentek a halálba, mintha nem vérpadra, hanem ünnepi lakomára készülnének. A pogányok ezt nem értették meg. Beszéltek varázskenyérről, melyből a keresztények esznek, hogy a fájdalmat ne érezzék. Ők nem tudtak az isteni Kenyerről, melyet Jézustól kaptunk, s melyről énekeljük: „Recedant vetera, nova sint omnia, corda et voces et opera. — Elmúlt minden, ami régi, minden újjá lendül: szívek, tettek, hangok.” (Papi zsolozsma himnusza Úrnapjára.)

Betegek vagyunk és gyöngék. Miért nem megyünk hát gyakrabban Jézushoz? Neki senki sem mondhatja, amit 1848-ban a szónok szemébe vágott egy munkás: „Könnyű az olyannak beszélni, aki még sohasem éhezett!” Jézus mindenkivel többet szenvedett. Mindannyiunkért hordta a keresztet. Ő mondhatja: „Szegény vagy és kitagadott — én még inkább az vagyok. Megsebesültél, kigúnyoltak — engem még jobban. Gyűlölet

és hálátlanság alatt szenvedtél — én még sokkal többet. Ő az emberi szenvedést tapasztalatból ismeri. Ezért volt minden szerencsétlenhez olyan jószágos és szelíd, ezért vette elő búcsúzáskor megint egész megváltói szeretetét és megajándékozott minket minden testi s lelki nyavalyánk legnagyobb orvosságával: az Eucharisziával.

Valóban, Jézushoz kell mennünk. Sokszor. Minél nagyobbak a nehézségek, melyekkel meg kell küzdenünk, annál gyakrabban merítsünk a szent erőforrásból. Amint a nap tavasszal felébreszti a megdermedt földet, amint megszámlálhatatlan bimbót, virágot és levelet varázsol elő melegével és édes gyümölcscsé érleli, úgy fakaszt majd Jézus is új, erőteljes, gyümölcsöző életet szívünk kemény talajából. De csak ha Hozzá megyünk. Nem szabad bezárnunk előtte szívünk ajtaját. Mi haszna van a pincében sínylődő virágnak abból, hogy kint fényesen, melegen süt a nap?

ÖRÖK ÉLET.

Az emberek mind szeretnének fiatalok maradni. S ha nem fiatalok többé, legalább annak szeretnének látszani. Sajnos azonban csak testükre gondolnak, bár annál sokkal fontosabb, hogy a lélek maradjon fiatal. Hogy mindig gyermekként álljunk Isten előtt, egyszerűen, őszintén és meglegedetten. Márpedig, az Isten jósága oly Kenyeret adott nekünk, melynek az a tulajdonsága, hogy lelkünket s a feltámadás után testünket is szépnek s fiatalnak tartja meg.

Isten megígérte, hogy mindazoknak, akik Benne hisznek, remélnek s Őt szeretik, megadja az örök életet. Nagy ígélet ez! Oly nagy és szép, hogy szinte nehéz elhinni! Hogy könnyebben higgyünk, kimondhatatlan értékes zálogot hagyott nekünk. — Mikor I. Ferenc király a páviai csatában foglyul esett, addig tartották fogságban, míg mind a két fiát oda nem adta zálogul, hogy így biztosítsa, hogy tényleg ki fogja fizetni a hihetetlenül magasra szabott váltságdíjat. — Így adta nekünk Isten az Ő egyszülött, szeretett Fiát annak zálogául, hogy szavát tényleg meg fogja tartani. Fiát mindennél jobban szereti. És Őt reánk bizta. Fogolyként van kezeink között s hogy Őt visszakapja, bekell ígéletét váltania. Az Úr Jézus Krisztus áll jót érte s ahányszor a szentáldozásban hozzánk jön, újból biztosít, hogy kész ígéletét megtartani. „Aki eszi az én testemet és

issza az én véretem, annak örök élete vagyok;
és én feltámasztom őt az utolsó napon." (Ján. 6, 55.)

E drága zálog teljesen a miénk. Hisz táplálékunk lett Jézus. Mert mit mondhatunk inkább magunkénak, mint azt, amit eszünk és iszunk. Jézus teljesen eggyé lesz velünk. Inkább a miénk, mint a pénz, mely a zsebünkben, s a ruha, mely rajtunk van. Ezek mindig csak külsőségek maradnak, de Jézus oly közel van hozzánk, mint amily közel van a fej a tagokhoz, a szállóvessző a szállótökéhez.

Jézus azonban nem csupán zálog, hanem a leghathatósabb eszköz a mennyország elérésére. Az örök boldogságra való jogot a megszentelő malaszt által kapjuk. Aki a megszentelő malaszt állapotában mint Isten gyermeke hal meg, annak kell, hogy Isten oda adja a mennyországot. A venyige, mely a tökével egyesülve van, nem száradhat el s nem lesz a tűzre vetve, míg a nedv az ő sejtjeit is átjárja. A kegyelem állapotában lévő lélek hasonlít a szállótökén levő venyigéhez. A szentáldozás fenntartja és táplálja a kegyelmet s magát a kegyelem forrását, Jézus Krisztust adja nekünk. Hisz az ígélet is így szól: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem . . . én bennem marad és én őbenne.” (Ján. 6, 57.)

Az örök élet csírája a kegyelem. Nézd a földművest: nehézkes léptekkel járja be a felszántott földet s óvatosan szórja a magot a szomjas barázdába. A mag kicsiny, igénytelen; aki annak külseje után akarna itélni, nem is sejtetheti, mennyi szépséget rejt magában. Mi ellenben tudjuk, hogy a vetőmag szürke igénytelensége mögött a jövőnek mennyi szép reménye rejlik. A szalma szárának sudár, karcsú növése, a duzzadó bimbó, a virág elragadó színpompája,

az értékes gyümölcs. S így van a kegyelemmel is, mely lelkünkben igénytelennek, egyszerűnek látszik. A világ nagyon kevésbe veszi; azt sem tudja, mit csináljon vele. S mégis, mintegy csírában benne van az egész mennyország boldogsága. Márpedig semmi sem táplálja s szaporítja úgy a kegyelmet, mint a szentáldozás. Azért mondja Jézus egész határozottsággal, mintha már bírónok is az örök életet: „örök élete vagyon”. (Ján. 6, 47.)

Ami a léleknek megadja az örök életet, az természetesen a test számára is meghozza a dicsőséges feltámadást. Azért fűzi hozzá Jézus: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, annak örök élete vagyon és én feltámasztom őt az utolsó napon.” (Ján. 6, 55.) És ez könnyen érthető, ha elgondoljuk, hogy a szentáldozásnál szegény, enyészetnek szánt testünk a legbensőbbben egyesül az Úr dicsőséges, halhatatlan testével. Az ószövetségben olvassuk, hogy egy halott, kit nagy sietségükben Elizeus sírjába dobtak, feltámadt a Szent porladó csontjainak érintésére. S Jézus megdicsőült testével való érintkezés nem eszközölhetne-e ki számunkra még ennél is nagyobb csodát? Mi hisszük, hogy a Boldogságos Szűz teste nem volt az enyészetnek alávetve s hogy azonnal felvétetett a mennyországba, mert az Isten Fia benne fogantatott s mert szűzi teste hordozta Azt, aki azt mondta magáról: „Én vagyok a feltámadás és az élet.” (Ján. 11, 25.)

A szentáldozás révén ugyanolyan viszonyba kerülünk Jézussal, mint a Szűzanya a megtestesülés által. Az biztos, hogy mi nem adjuk oda testünket s vérünket, amint azt a Boldogságos Szűz tette, viszont a legbensőbb egyesülésben adja Jézus azt nekünk. Testünk el fog porladni, mert

a bűn minden foltjától meg kell tisztulnia, mielőtt — örök ifjúságban — ki vehetné részét a lélek boldogságából.

A szentáldozás Krisztus tagjaivá avat bennünket. Mint ahogy a szentatyák is mondják, testek leszünk az Ő testéből, eggyé leszünk Vele, nem csupán a lélek, hanem testünk szerint is. Ő mindazokat, kik szent testével s vérével táplálkoznak, saját testének s vérének tekinti. S azért kell, hogy megadja nekik azt a dicsőséget, melyet saját maga élvez. A mi testünk fényes átszellemülése az Úr Jézus dicsőségének visszatükröződése lesz. Akkor fogja valóra váltani ígérését: „Én pedig a dicsőséget, melyet nekem adtál, közöltem velük.” (Ján. 17, 22) Elképzelni is nehéz, hogy hová vezet, mivé alakít bennünket a szentáldozás. Olyanok leszünk, mint megannyi nap, melyek a leghatalmasabb Napban, Jézusban tükröződnek vissza. S tökéletesen boldogok leszünk. Minden vágyunk ki lesz elégítve, minden reményünk teljesítve. Testvéreinek tekint minket Jézus, kikkel megosztja boldogságát, dicsőségét és összes javait.

Mily gyönyörű látvány a szőlőtőke, dús lombjával s illatos fürtjeivel, melyek a nap izzó sugaraiban érlelődnek. S még mennyivel ragyogóbb lesz a mennyei szőlőtőke, ha az örökkévalóságban csupa értékes, nemes gyümölcs fog rajta tündökölni. Ha egykor megtudjuk, hogy mily dicsőséget szerzett Jézus számunkra megáláztatásával, szenvedésével s halálával s hogy mennyit köszönhetünk a szentségházban folytatott elrejtett életének. Ha megtudjuk, hogy mennyit imádkozott s áldozott értünk, mily bőkezűen ontotta ránk áldását s mily szeretettel vezetett, irányított bennünket! Mikor mindazoknak el kell

hallgatniok, kik most üldözik s gyalázzák Öt, ha felmagasztaltatik s minden térd meg fog hajolni előtte s mindenkinek el kell ismernie, hogy Jézus Krisztus — az Úr!

Mily fönséges is a szentáldozás! Segít, hogy lelkünk mindig jobban az Istenember szerint formálódjék. Aki a szentáldozást elhanyagolja, az megakadályozza, hogy Krisztus képmása benne kialakuljon. Mély bizalommal s nyugodtan halnak meg majd azok, kik sokszor járultak az Úr asztalához; Jóbbal együtt mondhatják majd ők is: „Mert tudom, hogy Megváltóm él s a végső napon felkelek a földről.” (Jób 19, 25.) S ha ők nem mehetnek Jézushoz, Jézus jön hozzájuk. Ha utoljára néznek szeretettel a kicsinyke, fehér Ostyára, azt nem azzal a csendes szemrehányással fogják tenni, hogy a megszentelődés leghatásosabb, legjobb eszközét elhanyagolták, hanem azzal a boldog tudattal, hogy a sejtésből nemsokára valóság lesz, hogy az üdvözültek honában vége szakad minden szomorúságnak s bánatnak, hogy Szent Pál szava beteljesedik: „Élek, pedig már nem én, hanem Krisztus él bennem.” (Gal. 2, 20.)

JÉZUSHOZ VEZETŐ ÚTON.

A feladat nagy. Nem embernek kínálunk fel hajlékot, hanem a mindenható, a mindent látó Istennek. Szent dolgokhoz nem szabad készületlenül mennünk. Midőn az izraeliták Isten tizparancsolatát vették át, mindnyájuknak tisztára mosott ruhában kellett megjelenniök. És még így is csak addig a korlátig mehettek, mely a hegyre vezető utat elrekesztette.

Két örvény akar találkozni: a mi nyomorúságunk s Isten irgalmasságának mélysége. Szinte önkénytelenül kerül ajkunkra a régi zsoltár szava: „A mélységből kiáltok hozzád, Uram . . . ha a vétkeket figyelembe veszed, Uram, ki állhat meg előtted?” (129. Zsolt. 1, 3.) Csodálkozunk, hogy Jézus mindennek ellenére hozzánk akar jönni. Az áldozatókehelynél hiányzik ugyan a szív meleg lüktetése, de az legalább tiszta s nemes fémből való. A mi szívünk viszont telve van hibákkal, bűnökkel.

Szemeink annyi mindent néztek, mit nem lett volna szabad látniok. Isten helyett örömmel nézték a világ hiúságait.

Füleink mohó kíváncsisággal hallgattak csúnya vagy fölösleges beszédeknek és vajmi ritkán voltak hajlandók Isten ígéit figyelmesen, készséggel befogadni.

Nyelvünk nem egy szeretetlen, kemény, gyűlölködő szónak adott kifejezést s az Istennel

való beszélgetésnél oly ritkán találta meg a helyes szavakat.

Elménk szórakozott volt és nyugtalan, legszívesebben virágról-virágra repdesett, és hiú, érzéki ingereket szívott belőlük; lelki dolgokkal csak kelletlenül foglalkozott.

Szívünk hideg volt és lanya, szeretetlen, szegény és lusta, midőn Isten ügyeiről volt szó; világi dolgoknak s a szenvedélyek követelményeinek azonban tárva-nyitva állott.

Mózeshez így szólt az Úr egykor az égő csipkebokorból: „Ne közelíts ide. Oldd le lábadról sarudat: mert a hely, amelyen állsz, szent föld.” (2 Móz. 3, 5.) Szent helyre lépünk mi is, mikor a szentáldozáshoz járulunk. Azt tényleg csak szent félelemmel tehetjük!

És a lehető legjobb előkészülettel. Ha más nem, hát saját lelkünk szeretete serkentsen erre! Mert a kegyelem mértéke a mi befogadóképességünk mértékétől függ. Nem kis mértékkel kell merni ott, ahol vödröt is meg lehet tölteni. Pedig Jézus bőkezűen, teli kézzel akarja osztogatni javait. Ő fogja legjobban sajnálni, ha kis edénnyel jövünk a kimeríthetetlen forrásokhoz.

Vannak lelkek, kik magukat szinte agyonkínózzák, hogy elérjék azt a hangulatot, melyről imakönyvükben olvasnak, s mely túlhaladja lelki képességüket. S a végén szerencsétlenek, mert azt tartják, hogy előkészületük nem volt kielégítő. Újból s újból felindítják magukban a bánat, a szeretet s a vágyakozás érzelmét, ezeket a végtelenségig megtoldják, a szentáldozás pillanatát a lehetőség szerint kitolják, mert azt remélik, hogy a következő pillanatban jobban lesznek rá elkészülve. Ha tehetnék, még az áldoztató papot is kérve-kérnék, várjon még pár pillanatig, hogy

az előírt imákat még egyszer megismételhessék. Félve, remegve közelednek az áldoztatórácshoz.

Könnyen érthető, hogy az ilyen előkészület nem helyes. Inkább betegesnek mondható, mint lelkiismeretesnek. Ami Istentől jön, az a lelket nyugodttá, békéssé, vidámmá teszi, nem pedig zavarodottá s nyugtalanná. Teljesen kiegyensúlyozott emberek nyugodtan készülnek rá, megtesznek minden tőlük telhetőt, majd — gyermek módjára — hagyatkoznak az irgalmas Isten jóságára, elnézésére. Akkor sem izgulnak, ha idő hiányában a közvetlen előkészületet nem végezhetik el a szokott módon. Tudják, hogy a legfontosabb, a legjobb előkészület a jó életben rejlik.

És igazuk van. Aki jól akar áldozni, törekedjék jól élni. Tiszta, kötelességtudó élet volt mindig a legmegfelelőbb előkészület a napi szentáldozásra. Ha hivatásbeli kötelességeimet Isten akarátán megnyugodva, tőlem telhetőleg hűségesen teljesítem, ha többször fölindítom a jószándékot s gondolkodom arra, hogy az Úr Jézus másnap újra eljön hozzám, ha minden szándékos bűnt kerülni iparkodom, ha bűnös szokásoktól és alkalmaktól szabadulni próbálok, úgy mindig kellően elő vagyok készítve Jézus fogadására. Ilyenkor bármely pillanatban áldozhatok, egész életem előkészület lesz és Szalézi szent Ferencsel válaszolhatom én is, ha életem célja után kérdezősködnének: „Szentáldozásra készülök.”

Halálos ágyán feküdt egy fiatal indián nő. Utoljára látogatta meg őt szegényes kunyhójában a misszionárius.

— Ismersz? — kérdezte tőle.

— Nem.

— Látsz engem?

— Nem, én csak Jézust látom.

Legszebb előkészület volt ez az utolsó szentáldozásra. S ha megszoknánk, hogy mindenütt s mindenben Jézust lássuk, akkor a mi előkészületünk mindig jó volna.

Különösen akkor, ha életünket őszinte vágy hevíti a legméltóságosabb Oltáriszentség után. Hisz Jézus is vágyik lelkünk után, úgy áll az oltáron, mint egykor a templomtornácon: „Ha valaki szomjazik, jöjjön énhozzám és igyék” (Ján. 7, 37.) kiáltja nekünk. És örül a mi vágyakozásunknak! Alacoque szent Margitnak mondta: „Leányom, kívánságod már előre egészen eltöltötte szívemet, annyira, hogyha nem alapítottam volna már meg szeretetem e Szentségét, most tenném meg, hogy táplálékom lehessenek.” Mondják, hogy Dániel próféta az Isten titkaiba bepillantott, mert nagy volt benne a vágyódás az Isten után. Nem remélhetjük-e hát, hogy Jézus, az utána vágyakozó léleknek is megnyitja Szívének kincses-tárát?

Jézus mindig itt van és vár ránk. „Ime, az ajtónál állok és kopogok; ha valaki meghallja szavamat és megnyitja nekem az ajtót, bemegyek hozzá és vele étkezem és ő énvelem.” (Titk. jel. 3, 20.) Jól tudták a szentek, hogy mit jelent nekik Jézus. Ezért volt egész életük izzó vágy az eucharisztikus egyesülés után. Megrázóak Szent Ignác vértanú szép szavai, melyekkel vágyódását kifejezi: „Nem kívánom e világ örömeit; én az Isten Kenyere, az égi Kenyér, az élet Kenyere, Jézus Krisztus szent teste, az élő Isten Fiának teste után vágyom. Forrón vágyom megittasodni e szent vértől, mely bennünk olthatatlan szeretetet ébreszt, mivel az örök élet zálogát adja nekünk.” Sziénai szent Katalint oly vágy

emésztette a szentáldozás után, hogy nem bírva magába fojtani azt, így szólt a papnak: „Atyám, éhezem! Az Isten szerelmére kérem, adja lelkem táplálékát.”

Az élő vágy elhárít minden akadályt, mely Jézus s a lélek között fennállhat. Feltáruznak kapui s gondolatban, kívánságban máris élvezi a nagy boldogságot, mely rá vár. Finoman hangolt, érzékeny hárfához hasonlít, mely a kegyelem enyhe fuvallatát is megérzi. Az egész élet bensőséges, boldogító vágyakozás, Jézus utáni édes honvágygyá lesz. Nem szükséges már a külön, hosszú előkészület, mindig kész, mindig tiszta és szép a lélek és eltelik szeretettel Jézus és útá-lattal a bűn iránt.

Valóban boldogok azok az emberek, kiknek szíve állandóan az Öltáriszentségre irányul, kik szüntelenül utána vágyódnak s gyakran ismétlik a Zsoltáros szavát: „Szomjazza lelkem az erős, élő Istent.” (Zsolt. 41, 3.) A világ minden öröme sem tudja betölteni szívüket, mely ahhoz túl nagy, túl tág. Szeretetüket apróságokkal kielégíteni nem lehet. Nekik valami nagy és maradandó kell. Ők úgy élnek s dolgoznak, mint a többi ember s mégsem olyanok, mint ők. Lelkük a világ zűrzavarában nem jól érzi magát és Isten után vágyik. Szenvedésük közepette hányszor kiáltanak föl a Zsoltárossal: „Utánad oly nagyon sóvárog a testem, e pusztá, úttalan, víztelen vidéken.” (62. Zsolt. 2, 3.)

A szentáldozási előkészületet tulajdonkép nem közvetlenül az előtt kellene megkezdennünk. Ha reggel gyorsan akarunk tüzet gyujtani, úgy a fát megelőző este a tűz mellé tesszük, hogy másnap könnyen lángra kapjon. Egész napon át abban a gondolatban kellene élnünk: „Az Úr

Jézus jön hozzám holnap!" S valóban oly szép ez, hogy bízvást örülhetünk ennek egész napon át. Munkánkat éppúgy végezzük, mint máskor, vidámak vagyunk, mint mindig, de nem merülünk el a külsőségekben, mert lelkünkben tudatosan él a gondolat, hogy a holnapi nap nagy nap számunkra. Szüntelenül úgy kellene éreznünk magunkat, mintha másnap volna első szentáldozásunk napja. Akkor munkánk, fáradozásunk és gondjaink közepette is így ujjongana lelkünk: „Holnap szabad áldoznom! Jézus jön hozzám holnap!"

Bensőnket csendes boldogság járja át s azt nem fogjuk megzavarni fölösleges beszéddel, lármával, fékezetlen nevetéssel és kicsapongó pajkos-sággal. Hiszen közel van az Isten: „Az Úr azonban szent templomában van, az egész föld némuljon el előtte!" (Hab. 2, 20.) Mintha máris szívünk ajtajánál állna Jézus, már készíti kegyelmeit s vágyik a velünk való egyesülés után. Ezért övé legyen minden gondolatunk, vágyunk, cselekedtünk s utolsó röpimánk, elalvás előtt szálljon a szentségházba Jézushoz: „Holnap megint szabad áldoznom!" Éjjel ha felébredünk, gondolatunk akkor is Őt keresse, Őt, aki már rég óta vár ránk. Ki mindig mellettünk virraszt, Kinek szeme a szentségház rácsán keresztül éjjel-nappal keres minket.

Jó volna, ha kis áldozatot, önmehtagadást is hoznánk magunkkal. Hiszen a szentáldozást a szentmiseáldozat előzi meg, vagyis a kereszta-dozat megújítása, mellyel Jézus bebizonyította, hogy akaratát teljesen alárendeli az Atya akaratának. Hogy erre az önátadására gondoljunk, azt maga Szent Pál ajánlja nekünk: „Mert valahányszor ezt a kenyeret eszitek, és ezt a kelyhet isszátok,

az Úr halálát hirdetik." (I Kor. 11, 26.) Jézus önmagát adja nekünk, miután feláldozta magát. Az áldozat bemutatásához szervesen hozzátartozik a szentáldozás, s így az áldozatos lelkület, akaratunk teljes alárendelése Isten akaratának a lehető legjobb előkészület a szeretetlakomában Jézussal való egyesülésre.

Nem akarunk üres kézzel megjelenni az Úr asztalánál. Jézus szeretetét a keresztfára véres áldozatával s annak a szentmisében történő megújításával bizonyítja. Nem követelheti-e tehát, hogy az Ő kedvéért mi is hozzunk áldozatot? Jézus bizonyára örül, ha reggelenként az oltár lépcsőjén térdelve, kezünkben tartjuk az érte hozott áldozatokat. Ha imáinkat nem is végezzük kifogástalanul, nem fogja rossznéven venni a Megváltó, mert tudja jól, hogy jövetelére már rég elkészültünk.

Akinek egész élete előkészület a szentáldozásra, annak már nem lesz nehéz a közvetlen előkészület, s nem kell aggódnia, ha csak kevesebb időt szánhat rá. S még kevésbbé fog nyugtalanzkodni, ha nincs semmi érezhető áhítata. Hisz előkészület volt az egész megelőző nap!

Teljesen eltölti gondolatát, hogy a szentségházban, az oltáron, az áldoztatórácsonál s végül a pap kezeiben Jézus van s vár rám! Tiszteletet, hitet s áhítatot fog sugározni egész lénye s míg szíve telve van a gondolattal, hogy mi várva, nem esik nehezére, hogy buzgón, szerényen viselkedjék.

Igy szép lesz az áldozás. Nem fogjuk állandóan fölvetni a kérdést: „vajjon méltó vagyok-e rá?” Hisz megtettük a tőlünk telhetőt. Úgy vesz bennünket Jézus, mint amilyenek vagyunk s meg lesz velünk elégedve.

Legjobb, ha a közvetlen előkészületet a szentmise alatt végezzük, hisz a szentáldozás a szentmiséhez tartozik, nem attól független valami, amire külön kellene készülnünk. A pap sem teszi. Amit előkészületül mondani s imádkozni lehetne, mind szépen bent van a szentmise-imádságokban. Aki a pappal együtt imádkozza a szentmisét, vele együtt mutatja be az áldozatot, s mintegy átéli azt, az részt is vehet és vegyen is részt az áldozati lakomán. Így hát mindenki, aki a szentmisén résztvesz, vegyen részt a szentáldozásban is. Ez volna a helyes. Ellenkező esetben a szentmise egyik főrészéből tulajdonképp nem vesszük ki részünket, abból ok nélkül kizárjuk magunkat.

De nem szeretnék szabályt felállítani, hogy mikor áldozz. Áldozhatsz szentmise előtt, alatt vagy után; elmondhatod a szentmise-imádságokat, vagy egyéb áldozási imákat; fontos csak az, hogy el ne maradj az Úr asztalától. Mindenki tegyen úgy, ahogy jobban esik neki. Egytől azonban óva szeretnék inteni: sohase mondj el olyan imákat, melyeket nem érzel át. Ez ugyanis a legbiztosabb mód arra, hogy a szentáldozás lassacskán elviselhetetlen legyen számunkra. A távolabbi előkészületre fordíts több gondot. Sokaknak elvette már kedvét és bátorságát a gyakori szentáldozástól az az erőltetett törekvés, hogy az áldozás előtti ima legyen a főelőkészület. Isten nem akarja, hogy félve, remegve közeledjünk Hozzá, mikor azt ujjongó örömmel is megtehetjük. Annál inkább, minél jobban irányul gondolatunk az eucharisztikus egyesülés nagy boldogságára, s minél inkább lesz az életünk központja.

Bár lenne szívem aranyláda
Kis lakattal jól elzárva,

És szerelmed lakna benne,
Boldogságom mily nagy lenne!

Bár lenne szívem nyugvó helyed,
Bíbor s arannyal ékesített,
Hogy méltó hajlékot ottan lelne,
Lelkemnek egyetlen szerelme.

Bár lenne szívem zengő hárfa,
Keblem rejtekébe zárva,
Uram azt bizton megpengetné,
Égi dallamát elzengéné.

Bár lenne szép kis madár,
Mely vággyal röptére vár,
Repülnék gyorsan ég felé,
Az örök békeesség elé!

Most Helena.

HOGYAN LETT SZENTTÉ A KIS ÁGNES . . .

Képzeld el egy tízéves vadócot, folyton izgó-mozgó kezekkel s lábakkal, borzas, lenszínű hajjal, mely állandóan kikandikál a szorosan álló fekete sapka alól. Ehhez egy mindig találó feleletre kész nyelvecske: ez a kis Ágnes. De várj csak! A legjellemzőbb vonását kifelejtettem. A rózsás, kerekded arcocskából gyönyörű, tiszta szempár ragyog. Mintha őrangyala egyenesen az égből hozta volna le kis kedvencének e ragyogó csillagokat.

Szépnek nem volt mondható. Két haszon-talan fivére, Jani és Gyuri, azt állították róla, hogy nővérük a világ legcsúnyább kislánya, ki miatt egyenesen szégyenkezniök kell. Igaz, hogy a legtöbb kislánynak fitos orra van, Ágnes orra azonban annyira pisze, hogy szinte komikus. A kis Ágnes ilyenkor dühbe jött; hegyes kis nyelvecskéjét ugyancsak használta, az meg oly éles volt és gyors, mint egy penge, mellyel kitűnően tudott bánni. Legerősebb ütőkártyája az volt, hogy fivérei az iskolában a leglustább tanulók, míg ő mindig jó bizonyítványt hoz haza. Ennek azonban kevés hatása volt. Mit törődtek ők a tanulással! Sokkal szívesebben mentek a béressel a mezőre és pattogtatták ostorukat, hogy visszhangzott tőle az egész falu, vagy koravén arccal a felnőttek közé álltak, zsebbe vágott kezekkel, bölcs arccal, mintha ők is úgy értenének mindenhez, mint az öregek.

A kis Ágnes meg mérhetetlenül bosszankodott! De bizony az mitsem segített! A pisze orrocskája attól nem lett szebb. Titokban a tükör elé állt, nyomta, gyúrta orrocskáját, utána meg azzal vigasztalódott, hogy az már sokkal szebb, hogy e kis hibát alig látni már meg, hogy az ő pisze orrocskája még mindig szebb, mintha az hosszú és hegyes volna. Míg fivérei — irgalmat nem ismerve — újból tudtul adták neki, hogy pisze orrocskája nagyon, nagyon csúnya.

Kétségtelen, hogy a kis Ágnesnek is voltak hibái, de vásott nem volt! Egyáltalában nem! Jövő húsvétra volt kitűzve első szentáldozása s arra már most derekasán készült. Még egy fél-év s akkor . . . Gondolatai annál messzebbre nem is terjedtek. Amire azon túl gondolt, azt okvetlenül csak víg ugrálással lehetett kifejezni. Kimondani az ilyet nem lehet.

Nem, a kis Ágnes nem volt rossz gyermek. Azt már szemeiből is ki lehetett olvasni, azokból a ragyogó, tiszta gyermekszemekből, melyekből a mennyország öröme s boldogsága sugárzott. Ezt azonban ő maga nem tudta. Fivérei gondoskodtak róla, hogy hiúság ne férközzék hozzá. Ha meg a tükörbe nézett, mindig csak pisze orrocskáját látta, melynek csúnyasága minden gyógykezelés és fáradozás ellenére nem akart elmúlni.

De hogy is lehet okos és jó az, kinek két ilyen haszontalan fivére van, mint neki, kik folyton csak bosszantják?! Egyszer, mikor azt hallotta az iskolában, hogy a gyermek Jézus növekedett bölcsességben s kedvességben Isten s emberek előtt — átvillant az agyán, de nem, túl szörnyű az ilyet még csak el is gondolni, — s a következő gyónásban becsületesen s könnyek között vallotta be, hogy a gyermek Jézus biztosan nem lett volna

olyan jó, ha két oly rossz fivére lett volna, mint neki.

Kis Ágnes nem volt mindennapi gyermek. Sőt, szent akart lenni. Olyan, mint dicső véd-szentje. Mikor a szentek történetében először olvasott róla, ő is vértanú akart lenni minden-áron! Mert elgondolta, hogy mily gyönyörű volna, ha életét feláldozná Jézusnak. Minden lehető és lehetetlen ígéretekkel igyekezett rábírní fivéreit, hogy ők játsszák a hóhér szerepét. Jancsi már ki is hozta apa műhelyéből a nehéz baltát s a jó Isten a megmondhatója, hogy mi történt volna, ha édesanyjuk közbe nem jön . . .

A szentté levés gondolatát Ágnes azért nem adta föl. Bár rég tapasztalta már, hogy az, különösen ilyen fivérek mellett, nem könnyű dolog. Nagyon szenvedett hibái miatt! Bármennyire küzdött ellenük, mindig újból s újból felütötték fejüket. Legnagyobb félelmet akkor állt ki, mikor eljött pap nagybátyja s tréfálkozva kérdezte:

— Hát a kis Ágnesből lesz-e nemsokára szent?

Ilyenkor lehajtotta fejcskáját s szégyenkezve suttofta:

— Csak ne lenne oly szörnyen nehéz!

— Várj türelemmel, még lehet belőle valami — vigasztalta a nagybácsi, jóságos modorával.

— Eljöhetek én is fehérvasárnap, ugy-e? Ké-szűlsz-e már e szép napra?

— Igen, bácsikám, — válaszolta elfogultan, mert tudta, hogy most következik az a kérdés, melytől annyira félt.

— Hogy állunk azzal a bizonyos hibával, gyermekeim? Komolyan le akarsz szokni róla?

Ágnes tudta, hogy mire céloz.

— Igen — suttofta alig hallhatóan.

— Biztos? Számíthatok rá?

— Nem akarok többé mérges lenni; egész, egész biztosan! — mondta s szavának megerősítéseként könnyek között nyujtotta oda kis kezét.

Karácsonykor újból eljött a nagybácsi.

— Nos, kis Ágnes?

Ágnes nem szólt semmit, de két csillagszeme gyönyörű fényben ragyogott fel. Később elmondta neki Ágnes édesanyja, hogy amióta kislánya első szentáldozására készül, teljesen megváltozott.

— Örülsz-e előre a fehérvasárnapnak? — kérdezősködött tovább a nagybácsi.

— Ó nagyon, nagyon! Ki sem mondhatom, hogy mennyire! Szívem már alig bírja ki a vágyódást! Olyankor én is el szeretnék menni a felnőttekkel az édes Üdvözítőhöz; minap már egész közel voltam az áldoztatórácshoz, de a sekrestyés visszakergetett helyemre. Ugy-e, rossz ember? — Miért kell oly soká várnom, bácsi? Hisz éppúgy szeretem az Úr Jézust, mint a többiek! Ugy-e a felnőttek sem szerethetik jobban Őt, mint én?

Nagybátyja nem felelt, hanem ostyákat készített, mert másnap a filiálisban akarta mondani a szentmisét. Ágnes mellette állt s ragyogó szemmel nézte életében először közlről a nagy ostyát.

— Bácsikám, mondd, ebbe száll holnap reggel az Úr Jézus? — kérde örömtől remegő hangon.

— Igen, gyermekem.

— Ó, de szép! — ujjongott fel örömében hangosan. — Kezembe vehetem? Add a kezembe kérlek, kérlek!

— Azt inkább ne, de megmutatom neked, hogy egész közlről lássad.

Várakozással hajolt a kis Ágnes az ostya fölé

s mielőtt nagybátyja megsejthette volna szándékát, tiszta gyermekajkaival forró csókot lehelt rá.

— Mit csinálsz? Ne tedd azt!

De a kis Ágnes ez egyszer kicsikét sem bánta a dolgot. Ártatlan arcocskáján nagy és szent élmény boldogsága ragyogott.

— Bácsikám, ha már nem fogadhatom Jézust szívembe, — bár annyira szeretném — legalább csókot küldtem Neki! S ha holnap leszál az ostyába, rajta találja a kis Ágnes csókját s az majd elmondja Neki, hogy mennyire szeretem Őt! Fog-e örülni nagyon? Ugy-e, hogy örülni fog? Úrfelmutatáskor megsúgom Neki, hogy ne haragudjék a csók miatt, de annyira, annyira szeretem Őt.

S másnap reggelre gondolva, táncra perdült.

A kis Ágnesnek nem kellett fehérvasárnapig várnia. Nagybeteg lett: tüdő- és mellhártyagyulladást kapott. Január 21-én, védszentje ünnepén végezte első szentáldozását. Kérésére eljött nagybátyja, ágyához térdelt, hogy elmondja vele az áldozás előtti imákat. Alig lehetett ráismerni a kislány keskeny arcocskájára. Csak szemei voltak a rendesnél is szebbek. A várakozás boldog fényében ragyogtak. Egyszerre magához hívta nagybátyját.

— Nem haragszik rám a Jézuska, hogy egyszer oly csúnyát gondoltam felőle? Mondd? . . .

Nagybátyja megnyugtatta.

Kis idő múlva nagyon izgatott lett, arcocskája fájdalmas kifejezést öltött. A pap felkelt s ágyához lépett.

— Mi bajod, kis Ágnes?

— Bácsi? . . .

— Nos, mi az, gyermekem?

— Jaj, én annyira, de annyira szégyenlem magam!

— Mondd csak egész bátran, hisz tudod, hogy kis kedvencem vagy s lásd, pap vagyok, segíthetek neked.

— Mondd, ha eljön hozzám Jézus, egész, egész biztos, hogy fog szeretni engem? — kérdezte a gyermek lélekzetviassafojtva.

— Egész biztos! Miért ne szeretne?

— Még ha . . . még ha . . . még ha pisze is az orrom?

A pap keze becézve simogatta végig a keskeny vállakra omló szöke fürtöket.

— Ne félj, kisleánykám, — mondta nyugtatóan — az Úr Jézus csak a szívet nézi s a tied tiszta, szép; úgy-e egészen szép?

— Azt hiszem . . . Nem találtam már semmit . . . mindent meggyóntam.

Erre megnyugodott. Boldogság, örömtelt várakozás sugárzott arcáról. Jancsi és Gyuri mellette álltak s nyitva felejtett szájjal nézték nővérekjüket. Most nem gondoltak rá, hogy bosszantsák.

— Nézd, mily szép a mi Ágnesünk — súgta Jancsi fivérének. Az szemét le nem véve róla, intett fejével.

Eljött az Üdvözítő . . . beszállt e tiszta gyermekszívbe, mely oly rég s oly izzó vágygal epedt utána. Kis Ágnes boldog volt. Szemei ragyogtak, oly vidáman nézett a körülállókra, mintha mindegyiküknek el akarná mesélni boldogságát.

— Az Úr Jézus végre mégis eljött hozzám s én örökre nála maradok — mondta édesanyjának, mikor egyedül maradt vele.

S az Úr Jézus tényleg, még aznap eljött érte, hogy magával vigye a mennyországba.

Igy lett a kis Ágnesből pisze orral, szent!

GRATIAS AGO — HÁLÁT ADOK . . .

Ha ebédre vagyunk hivatalosak, nem távozhatunk el a nélkül, hogy meg ne köszönnénk vendéglátónk szívességét. Ezt mindenki természetesen tartja. Amit emberekkel szemben teszünk, azt az Úr Istennél sem szabadna elhagynunk. A köszönet ott is indokolt. S a köszönet annál bensőségesebb, minél drágább és szebb az ajándék, melyet kaptunk.

A szentáldozás utáni pillanatok életünk legértékesebb pillanatai. Jézus akkor tényleg nálunk van. Mi is azt mondhatjuk, amit az a konstantinápolyi fiúcska mondott, ki mikor kérdezték, hogy mi jó származik a szentáldozásból, azt felelte: „Jézus az enyém; s ha Ő az enyém, minden más is az enyém.” Az áldozás utáni percek, melyekben szívünk Jézus Szívével egyesül, a legalkalmasabbak arra, hogy vele beszéljünk, hogy szívünket kívánságainkkal, félelmeinkkel, bukásainkkal, szeretetünkkel s gyűlöletünkkel együtt fenntartás nélkül előtte feltárjuk. Mindent, ami kínoz s ami bánt, ami örömmel s boldogsággal tölt el, mindent elmondhatunk neki, ami lelkünket foglalkoztatja. Nem szabad tőle elkíváncoznunk, alighogy leereszkedett hozzánk. Csúnya hálátlanság volna, ha gyorsan megünnánk társaságát s a percekkel fukarkodnánk. Szent Terézia nagyon intette nővéreit, hogy el ne mulasztanak szentáldozás után jó üzletet kötni Isten-

nel, mert Ő bőkezűen fizeti meg a hajlékot, melyet Neki készítettek.

Hogy végezzük hát a hálaadást? A lelki vezetésben annyira járatos Fr. W. Faber azt mondta egyszer: „Azt hiszem, alig van általánosabb nehézség, mint a szentáldozás után végzendő jó hálaadás. Vajjon honnan ered ez? Talán mert nem szánunk rá kellő időt és napi munkánk után sietünk? Talán mert csalódtunk, hogy Jézussal való egyesülésünknel érezhető vigasz alig volt? Sokaknál onnét származik, mert előkészületünknel túlerőltették magukat, szinte kiadták minden erejüket, kimerültek, eltompultak. Nem szabad túlfeszíteni a húrt még az áldozásra való előkészületnél sem.

Mindenekelőtt tudatában kell lennünk annak, hogy Jézus nálunk van, s hogy mi újból Istennek szent templomává lettünk. Semmisüljenek meg gondolataink, némuljon el minden ott, ahol Isten van jelen. Vonuljunk vele szívünk legrejtettebb szentélyébe, hogy egyedül beszélhesünk vele. Szavakra nincs szükségünk. Néma tisztelettel és csodálattal nézhetjük Istent: „Kérlek titeket, Jeruzsálem leányai, a gazellákra, a szarvasüszőkre a mezőn: Fel ne költsetek, fel ne riasszatok kedvesemet, míg csak maga nem akarja.” (Énekek én. 2, 7.) Hasson át a gondolat, hogy Jézus imáadásraméltó lényével teljesen áthat, átalakít, hogy teljesen birtokába vesz bennünket s hogy a mi emberi életünk helyébe az Ő isteni élete lép. Gondoljunk az Ő szép szavaira: „Amint engem küldött az Atya, és én élek az Atya által, úgy aki eszik engem, az is él én általam.” (Ján. 7, 58.) Csukjuk be testi szemeinket, hogy a lelkiekkel annál jobban szemlélhessük a bennünk végbemenő csodát. Ne szóljunk egy szót

sem, hanem örüljünk, legyünk boldogok, mint amilyen boldog a gyermek, ki rejtve érzi magát édesanyja karjaiban. Érzelmünket nem kell szavakba öntenünk. Nem elég vajjon, ha ugyanazt tesszük, mint az a derék paraszt, az ars-i plébános híve: „Én nézem Jézust s Ő néz engem.” Gondolhatunk mindarra, amit Jézus felől tudunk; gondolhatunk a szavakra, melyeket Ő mondott s melyekről az evangélisták írnak. Gondolhatunk az Oltáriszentség megígérésekor mondott szavakra s annak rendelkezésére; a velünk való csodálatos egyesülésére. Imádhathjuk Őt, szerethetjük, kérhetjük, csodálhatjuk, hálát adhatunk neki.

Mélységes csendben
Nálad lenni,
És szent lényedben
Elmerülni.
Akaratom tiedhez szabva,
Az egyetlen, mi
Üdvöt adna.

Hagyjál nyugodni
Szent lábaidnál,
Nagyobb boldogság
Am nincs annál.
Szívem megtelik
Szent kegyelmeddel,
Szemem felcsillog
Örömkönnyekkel.

Mélységes csendben
Nálad lenni,
Tökéletesen
Beléd merülni
És kívüled mást
Nem ismerni,
S ha tőled mennem kell,
Bátran szenvedni.

Most Helena.

Legjobb, ha az úgynevezett hálaadást saját szavainkkal végezzük, úgy, amint azt lelkünk diktálja. Ha imakönyvet veszünk elő, ne mondjunk olyat, amit át nem érzünk. Nincs értelme hazudozni Jézusnak. Ha benn is áll egyik vagy másik imakönyvben, hogy inkább százszor meghalunk tűz és vas által, mintsem hogy egyetlen szándékos bűnt elkövessünk, úgy ezzel erős próbára tesszük lelkünket, valamint a szegény, esendő ember igazságérzetét. Isten nem is kívánja tőlünk, hogy ily vértanúkká legyünk, s most még meg sem adja az erre szükséges kegyelmet. Teljesen megelégszik azzal, ha a pillanatnyi nehézségek s a mindennapi élet vértanúsága közepette hívek maradunk Hozzá. Nem őszinte s mesterkélt háladó imát minden őszinte ember megútál. Legjobb, ha az ilyen könyveket félretesszük s olyanokat veszünk elő, melyben az Úrral lelkiszükségletünkhöz mértén tanulunk beszélni. Hagyjuk a mesterséges szóvirágokat, nincs értékük. Egyszerűen s őszinte szívvel beszéljünk az Úrral. Jézus egyáltalában nem törődik azzal, hogy hogyan fejezzük ki gondolatainkat. Az a szerény kis virág, mely szívünk kiaszott, száraz talajából fakad, s melyet őszinte szeretetből följajlanlunk Neki, sokkal szívesebben veszi, mint a tarka művirágot, melyet valahonnan vettünk.

Illik, hogy szentáldozás után tényleg csak az Úr Istent nézzük. Aki nem tudja, vagy nem akarja fékentartani szemeit, aki azzal törődik, hogy ki járul szentáldozáshoz és ki nem, s minden egyébvel foglalkozik, amivel most igazán nem szabadna törődnie, az ne csodálkozzék, ha hálaadása nem jól sikerül. Szentáldozás után legyen az ember igazán, testestől-lelkestől a jelenlévő Istené.

Hogy mennyi ideig tartson a hálaadás, azt nehéz pontosan meghatározni. Hogy negyed-óraig? Vagy több, vagy kevesebb ideig? Az teljesen időnkől függ. Ha nincs időnk, úgy Jézus néhány kedves szóval is megelégszik, ha látja, hogy hálaadásunk nemcsak ebből áll. A szavak mellékesek, hisz csak lelkünket nézi. De meg nem bocsátható, ha szükség nélkül sietünk el a templomból, az Úr Jézus közelségéből, hogy az embernek szinte kedve volna utánozni Nérei szent Fülöpöt s ministránsokat küldeni égő gyertyákkal az áldozástól elrohanó ember után, hogy azok kísérik a benne lakó eucharisztikus Krisztust!

Amit az előkészületről mondtunk, ugyanez áll itt is. Jó élet a legjobb hálaadás. Pazzi szent Magdolna mondta egyszer kislány korában édesanyjának, mikor a szentáldozás után hazajött: „Anyám, hadd maradjak melletted; Jézus illatát érzem rajtad.” Bár elmondhatnánk mindenkiről ezt! — Lásd, reggelenként szívedben magaddal viszed Jézust. Haza csaláodba, munkádhoz, tanulmányaidhoz, az iskolába, a mezőre, a műhelybe, a konyhába, a gyárba, a föld mélyébe s minden utadra. Jézus mindenütt veled van. Néz téged, hallja beszédedet, ismeri gondolataidat, ismeri vágyaidat, kívánságaidat, veled él. Sohasem vagy teljesen magadban, egyedül. Vigasztalni akar s erősíteni, nehogy magadra maradj; ha gyöngye vagy és fáradt, beléje szabad kapaszkodnod. Jézus és te immár együtt folytatják útjukat. Csendesen, titokzatos módon él lelkedben, osztja kegyelmeit s gazdaggá, boldoggá tesz téged.

De te vajon gondolsz-e Rá? Vagy átlépve a templom küszöbét, el is felejtetted Őt? Annyira belemerülsz munkádba, annyira körülfonnak a

gondok s szórakozások, hogy szabad pillanatot sincs többé számára? Hogy éreznéd magad, ha valaki meghívna, de aztán otthagyna s másokkal beszélgetne, nevetgélne, tréfálkozna vagy munkái után látna? Keserű mellőzésnek és kegyetlen kíméletlenségnek tartanád ezt.

Nem szabad megfélemedkeznünk Jézusról, sem elhanyagolnunk Őt, miután szentáldozáshoz járultunk. Nagyon helyesen fogta föl ezt a kis Szent Postel: „Anyám, adj egy csókot, hadd jöj-jön el Jézus hozzám is”, mondta a templomból hazatérő édesanyjának. Ugyanígy gondolkodott Pazzi szent Magdolna már gyermekkorában is.

Ily kegyelmi napon, ha anyja
Szentáldozástól tére haza,
A kislány anyjához símult,
Közel, közel hozzája bújt!
Esdekelve súgta fülébe:
„Vegyen jó anyám az ölébe!
Hogy hajtsam fejem jó szívére
Ahová az én Jézuskám tére be.
Hadd súgjam neki e szavacskát:
Én is szeretem a Jézuskát!”

Jacinto Verdaquer.

Magaddal viszed Jézust, erről napközben sem szabad megfélemedkezned. Jézusra irányított gondolataink egész külsőnket meg fogják változtatni. Mert aki nagy gondolat szolgálatában él, s nagy boldogságot rejt szívében, nem olyan, mint más ember. Boldogságuk sugárzik szemeikből, lerí homlokukról s meglátszik egész tartásukon. Röviden szólva nem olyanok, mint mások. Nyelvükkel nem fognak csúnya, könnyelmű beszédeket folytatni, mert a nyelvnek, melyen Jézus pihent, nem szabad olyanokat beszélnie, melyeket Ő nem hallana szívesen. A gondolat:

„Jézus velünk van!” ujjongó dalként csengjen végig lelkünkön, életünkön!

Sziénai Katalin életrajzában olvassuk, hogy szíve helyébe Jézus saját Szívét tette, mire arcvonásai is megváltoztak s az emberek csodálkozva kérdezték: Jézus ez, vagy pedig Katalin? Hogy ez valóság-e vagy csak legenda, nem tudom, mindenesetre a jó hálaadáshoz tartozik, hogy szívünket Jézus Szíve szerint alakítsuk, hogy Jézust sugározza életünk. Jézus a szentáldozás révén saját magává formál bennünket, ha mi ellen nem állunk neki; kell, hogy meglássék rajtunk, hogy nem mi élünk, hanem Jézus él bennünk.

Leánynevelő intézetben tanított egy kedves nővér. Meglátszott rajta, hogy a szentáldozás hatása alatt él egész nap. A tanítványok azonnal észrevették: „A kedves nővér ma áldozott, Jézust hozta magával; legyünk jók s engedelmesek” suttozták egymásnak.

Volt egy család, melyben az édesanya naponta áldozott; leánya gyakran járult a szentiségekhez. Egy naptól kezdve teljesen elhagyta s leghatározottabban tiltakozott az ellen, hogy még egyszer menjen áldozni. Hosszú faggatás után bevallotta, hogy ennek édesanyja az oka, ki a templomból hazatérve azonnal megkezdte a szidást és a zsörtölődést s folytatta azt egész napon át. A fiatal leány hosszú időn keresztül némán hordozta keresztjét, melyet édesanyja tett vállaira, míg végre is ereje fogytán volt. „Ha a szentáldozásnak más eredménye nincs, akkor bizony nem megyek többé áldozni” okoskodott magában s nem ment . . . Biztos, hogy helytelen volt a fiatal leány eljárása, de némileg megérthető egy fiatal teremtnél, ki nem volt elég erős

ahhoz, hogy évről-évre hordja ezt a súlyos keresztet. Annál sokkal súlyosabb az édesanya hibája, ki oly kevésbé igyekezett a szelíd Üdvözítő képmásává lenni.

Mély megilletődéssel gondolok még ma is azokra a napokra, melyeken az én édesanyám a szentáldozáshoz járult. E napok nekünk, gyermekeknek, a szent öröm napjai voltak. Mintha plébánosunk vonult volna a Szentséggel a falunk házunkon keresztül. Ha máskor pajkosak és csintalanok voltunk is, e napokon másképp volt! Azt mondogattuk egymásnak: „Ma nem szabad zsörtölődni, ma olyannak kell lenni otthonunknak, mint a templom. Anyának ma sokat kell Jézussal beszélnie, nem szabad zavarnunk őt.”

Igen, ha Jézus nálunk van, más emberré kell lennünk. Nem szabad szeszélyesnek, izgatottnak lennünk, nem szabad mérgelődnünk, zsörtölődnünk, nem szabad minden semmiségen fennakadnunk, nem szabad kemény, szeretetlen, gúnyos és csúnya beszédeket folytatnunk. Mert Jézus nem volt érdes és szeretetlen, hanem szelíd és jóságos; a szegényekkel szemben nem volt keményszívű, alárendeltekkel nem büszke és gőgös, hanem mindenki vel szemben jó és szeretetreméltó volt. Ellenségeiért is imádkozott.

Nagyon rossz hálaadás volna, ha szentáldozás napján nem iparkodnánk Jézushoz hasonlónak lenni. A szeretet mindig hasonulásra törekszik. Egymást szerető emberek boldogok, ha gondolkodásmódban, cselekedetben hasonlítanak egymáshoz. Kell, hogy a Megváltó őszinte szeretete ugyanazt eredményezze nálunk is. Aki őszintén mondhatja, hogy szívét igazán Krisztus Urunk Szíve szerint alakítja, meg lehet győződve arról, hogy méltón járul a szentáldozáshoz.

Nem elég soká a templomban maradni s hosszú imákat végezni. Jézust magunkkal kell vinnünk a világba s mindinkább szerinte alakulnunk. Akkor áldozásainkból szent örömet is fogunk meríteni. Oly boldoggá, oly vidámmá fog tenni bennünket, hogy a mindennapi élet apró bajainak nem lesz többé hatalmuk felettünk. Hisz magunkban hordjuk a nagy, az erős Istent, aki velünk harcol, velünk küzd, Jézust, ki megért bennünket.

Mily bús voltam egykor,
Most oly vidám vagyok,
És meleg szeretettől
A szívem most dobog.

Ami történt velem,
S ahogy az történt,
Amit látott lelkem,
A szeretet, mely betölt engem,
Ember leírni képtelen.

Hensel L.

Mily gyönyörű volna az az élet, mely szüntelen hálaadásból állna! Élet Jézussal, munka Jézussal! Jézus nem fogja átjární lelkünket, ott-honunkat a nélkül, hogy meg ne áldaná és jelenlétének jótékony hatását ne éreztetné velünk.

Szent öröm lesz annak boldogító gyümölcse! Aki jól tud hálát adni, jól fog élni!

Hozzám jött Ő
S boldoggá tett,
Elvette szívemről
A vaksötét éjét!

Dicsfénye bevilágítja
Szívemnek rejtekét,
S onnan bárki láthatja
Sugárzó visszfényét.

Most Helena.

LELKEM, HASONLITASZ AZ ÖRÖKMÉCSHEZ.

Hálaadásunkat jól szeretnénk végezni, de ez sajnos oly ritkán sikerül! Mint töretlen ugar, oly száraz a mi lelkünk. S ha érezzük is néha, hogy a jelenlévő Jézus gondolata átjárja lelkünket, szavakat mégsem találunk, melyekkel kifejeznénk érzelmeinket.

Jézus közel van, kimondhatatlanul közel! Bár nem látjuk, de tudjuk, hogy itt van. Nem vagyunk már ugyanazok, kik voltunk, mielőtt Jézus hozzánk jött. Isten élő templomaivá lettünk. Áhitattal szemléljük szeretetének nagy csodáját: az Úr Jézus elhagyta az áldozatókehely magányát, hogy hozzánk jöjjön és szeretetünkön felmelegedjék. Néha az ember szinte sajnálja Jézust, amiért hozzánk jön. Szeretetünk tüze helyett alig talál nyomorult kis szikrát; bensőséges köszönet helyett hideg szavakat, melyek kiaszott szívünkben fel-feltörnek. Hisszük, hogy Isten-hordozókká lettünk, és szeretnénk is, ha a szeretetnek s hitnek meleg árja fakadna lelkünk mélyéből. Szemünk előtt van Isten nagy, felfoghatatlan csodája, nagylelkű áldozatkészsége, mellyel naponta s óránként újból feláldozza magát értünk. S ott állunk üres kezekkel, hideg lélekkel . . . Mély szégyenérzettel törnek elő lelkünkben e szavak: „Miért jövök üres kezekkel? Miért nem égnek az én szívemben is, mint a szentekében, áldozati tüzek? Miért nincs semmim, amit méltó ajándékként én is felajánlhatnék az én Istenemnek?”

Tekintetem az örökmécsre esik. „Jézus, engedd, hogy olyanná legyek, mint e kicsi láng, mely előtted ég s világít!” tör fel önkénytelenül szívemből.

Mint az örökmécs! Az mindig Nálad van! Ha el is kell mennem, hogy munkám után lássak, az hű öröd s Nálad marad. — Éjjel, ha minden házban mélységes csend honol, helyén van az örökmécs és híven teljesíti kötelességét. Én jövők, megyek — az mindig előtted van. Ha mindenki elhagy s elfelejt, az ottmarad és bensőségesen suttozja: „Jézus, én nálad maradok. Boldogságom, dicsőségem, hogy hűségben s szeretetben szolgáljak Neked.”

Jézus, engedd, hogy úgy legyek előtted, mint az örökmécs! Hogy mindig az eucharisztikus Üdvöztőnél maradhassak! Valóságban nem tehetem ugyan, mert az élet kérlelhetetlen hangon munkába szólít. Tegyük úgy, mint Berchmans szent János, kérjük távozásunkkor őrangyalunkat, védszentünket, hogy maradjanak helyettünk Jézusnál. Mert kötelességeink munkára, távozásra kényszerítenek. De szeretetünk s gondolataink továbbra is a szentségháznál maradhatnak, vagy legalább vissza-visszatérhetnek oda. Ha utunk napközben templom előtt visz el, térjünk be, ha pár pillanatra is csak és halkán, bensőségesen üdvözljük Jézust: „Itt vagyok, Jézusom, szeretlek!” Boldog Olier sokszor térdelt le a templom bezárt ajtaja előtt, hogy a kulcslyukon keresztül vessen pillantást a szentségházra. Ha példáját nem is követhetjük, azért üdvözljük az isteni Remetét, ahányszor távolból templomra esik tekintetünk. Üdvözljük Őt, biztosítjuk, hogy munkánk, imánk, áldozatunk mind az Övé.

De szép lehet az olyan közösségben, hol

mindenki az örökméccsel versenyez. Ott aztán igazán Jézus az élet középpontja, gyújtópontja. A szentségházból az erő s világosság hatalmas folyama ömlik minden szívbe, s ami hatása alatt keletkezett, szeretettől árad vissza a szentség-házba. Jézustól ered s oda tér vissza minden. A mi életforrásunk az Ő istenemberi Szívében fakad, Neki köszönhetünk mindent.

Egy francia királyt egyszer dicsérték az asztalnál kiváló tulajdonságai miatt; az finom, szeretetteljes modorával anyjához fordult, ki vele együtt ült az asztalnál, mondván: „Neked köszönhetek mindent, anyám.” Ugyanígy van ez olyan emberek-nél, kik az örökmécshez hasonlóan, állandóan Jézussal vannak, Vele élnek. Nem mondhatják-e ők is: „Jézusom, Neked köszönhetek mindent.”

Jézus egy katolikus közösségben sohasem érezheti magát elhagyatottnak, mert ott az emberek a szeretet égő lámpáival virrasztanak, mint az okos szűzek; a szívek folyton az élet forrását keresik a tabernákulumban. Tudják, hogy munkájuk ezalatt hiányt egyáltalában nem szenved. Mert nincs az a megerőltető s elszórakoztató munka, melytől gondolatainkat s szeretetünket a szentségházra ne irányíthatnánk. Mindenki küldhet az oltárainkon elfelejtett Istennek néha-néha rövidke üdvözetet, mely vidám napsugárként fonja körül a szentség-házat s elmondja Jézusnak, hogy nem merülünk el a munkában, hogy dolgozni, de imádkozni is akarunk. Nem szabad, hogy kezünkben kialudjon e szent fény, életünk különben nagyon sivárrá és üressé válna.

Az örökmécs olaja hűség és kötelességteljesítésben emészt fel önmagát. Csendesesen, szinte észrevétlenül ég. Nem kelt feltűnést, nem kívánja, hogy lássák. Hisz az Isten házának fénye mellett

tényleg kevés jelentősége van. Ki fogja nézni, ki fog utána érdeklődni? Hivatása, hogy az Úr színe előtt legyen s Neki világítsa. Úgy tűnik, mintha lény csupa szeretet és kötelességteljesítés volna. Mintha azt suttogná az Üdvözítőnek: „Jézusom, szeretném, ha senki nem látna; egyedül érted akarok élni. Emberi szemek előtt legszívesebben elrejtőznék, mert egyedül érted akarok itt lenni, hogy előtted világítsak.” Csendben végzi szolgálatát s hű kötelességteljesítésben emészti föl magát. Minden óra csökkenti erejét. Nemsokára eljön az idő, mikor hűsége már nem adhat semmit. Lassan elhal és boldog, mert életét adhatta azért, aki a keresztfán csendes, áldozatkész szeretetben mindenét odaadta másokért.

Jézus, engedd, hogy olyan legyek előtted, mint az örökmécs. Csendesesen, rejtve teljen az én életem is a Szentség szolgálatában. Csendesesen, Krisztusban elrejtve. Bárhová állítson is az élet. Hogy az emberek mit mondanak s mit gondolnak rólunk, teljesen mindegy lehet nekünk, míg az oltáriszentségi Jézusnak tetszünk. Mert nem emberek kedvéért akarom megállni helyemet, küzdve az élet viharával, hanem annak kedvéért, aki reggel elém jött s aki egész napon át velem van. Aki leghűségesebb társam a küzdelemben s közelebb áll hozzám, mint testvérem. — Akkor végeredményben teljesen mindegy, hogy mi az én kötelességem, hogy hová állít hivatásom. Aki Jézusért munkálkodik, mindig jól s hűségesen dolgozik, amit Jézusért teszünk, mindig nagy és értékes. Ott nincs apróság; ami Isten pecsétjét viseli magán, örök értéket rejt magában s nincs a világnak az a hatalma, mely azt tőlünk elrabolhatná.

Az örökmécshez hasonlóan én is szolgálni akarok Jézusnak; övé akarok lenni önzetlen,

csendes odaadásban. Ő mindannyiunkat ismer, mindnyájunkat szeret. Néz bennünket s tekintete elől senki sem menekülhet. Éppoly jól ismeri a község első, mint utolsó emberét; a tudós éppoly kevéssé rejtegethet valamit szemei elől, mint a balga. Ismeri a buzgókat, ismeri a lanyhákat és jól tudja, hogy életünk nem más, mint hosszú önfeláldozás, kínos felemésztődés és fájdalmas felörlődés az Ő szolgálatában. Ezt mindenki saját magán tapasztalhatja. Életünk nehéz óráiban, mikor a kereszt súlya szinte kibírhatatlanul nyomja vállunkat, a szentségházhoz menekülünk mindnyájan, hogy megerősödjünk s tudjuk folytatni utunkat az élet sivatagán keresztül. De igazán nem mondható kicsinységnek, ily teher súlya alatt görnyedve odaállni Jézus elé s mondani: „Úr Jézus, engedd, hogy olyan legyek színed előtt, mint az örökmécs; a Te szolgálatodban akarok felemésztődni!”

Bizonyára nem üres szó az az állítás, hogy a kereszténység nagy hősei s hősnői az Eucharisziából születtek. Sőt állíthatjuk, hogy mindaz, ami a kereszténységben igazán nagy és szép, az isteni Szív erőforrásából fakadt. A nagyhorderejű, fontos elhatározások minden kétséget kizáróan az Úr Jézus lábainál fogannak; súlyos áldozatok a Szent Szívből reánk áradó kegyelemforrásokból veszik kezdetüket s nyerik betetőzésüket. Ha hivatásunk arra kényszerít, hogy önmagunkról megfeledkezzünk s másokért éljünk, úgy a leggazdagabb erőforrást Jézusnál leljük a szentségházban.

Az örökmécs kicsiny lángja a templomban világít. Nem szór hatalmas fénykévéket, mint pl. a világítótorony. Csendben, észrevétlenül árasztja fényét. Nem kíván gyertyatartóban tündökölni,

hanem rejtetten akar élni. Megelégszik, hogy az oltár előtt lehet mindig szerényen s ott világíthat. Ha az Isten házában minden elcsendesedik s egy lélek sincs már Jézusnál, akkor kezdí ő benső párbeszédét vele. Mintha szent vágy úzné Jézushoz, mintha egész lénye szüntelen vágyódás, fellobbanás, utolsó erejének bátor felajánlása volna, úgy lobog szüntelenül a kicsi láng. Égni akar s teljesen oda adni magát annak, ki nekünk az égből hozta az igaz világosságot.

Jézus, engedd, hogy olyan legyek előtted, mint az örökmécs!

Hadd ragyogjon és világítson a mi életünk is a tabernákulum előtt az erények fényével. Nem kell, hogy nagy lánggal, messzire árássa a világosságot, elég a szerény kis láng, mely Jézus Szívére utal. Talán sohasem leszünk abban a helyzetben, hogy valami nagyot, rendkívülit tehesünk Jézusért. De meg lesz velünk elégedve, mfg szándékunk jó és tiszta, ha mégoly szerény helyen ég is kicsiny mécsesünk. — Űrnapján, mikor végigvonul utcáinkon, talán édes-kevés öröme telik a gazdagon díszített és sokszor csillogó hiúsággal ékesített oltárookban. Talán ezerszer több öröme van a naptárból előszedett egyszerű képben, melyet szegény cselédleány aggatott gyermeki szeretettel padlásszobájának falára, mint értékes műremekekben, melyre inkább hiúsággal, mint Jézus iránti szeretettel tekintenek. S ha láthatnánk Őt, azt tapasztalnánk talán, hogy az egyszerű, dísztelen kép előtt megáll, vonásain jóságos mosoly vonul át s megáldja a szerény, alázatos leányt.

Sötétben látni legjobban az örökmécs világát. Ha ilyenkor lépünk be a templomba, messziről hívogat bennünket a szentségház előtt égő láng meghitt fénye. Mintha azt mondaná nekünk:

„Jöjjetek, üdvözöljétek Jézust. Jöjjetek, várátok!” Oly egész más ilyenkor, mint világos nappal. Gyenge, kicsiny lángját nappal alig venni észre. De sötétben szerteszét áradnak arany sugarai, fénye megragyogtatja az oltárt s annak környezetét. Jelenlétét nappal szinte észre sem veszik, szépségéről alig vesznek tudomást. Mintha félne a nyilvánosságtól. De mikor az éjszaka sötét fátylát a templomra borítja, akkor tárja föl valódi természetét. Csak most tudjuk, hogy mi az igazi fény! Szüntelenül s mindent bevilágít; minél nagyobb a sötétség, mely el szeretné borítani, minél jobban fedi az éjszaka homálya a többi tárgyakat, annál jobban, annál győzedelmesebben ég s világít a kicsiny láng.

Jézus, engedd, hogy örökmécs lehessenek előttem!

Talán csak addig világít vidáman, örömmel életünk lámpája, míg a boldogság napsugarát élvezi és az emberek szeretetét, megbecsülését. Maga talán nem is fejleszt világosságot s csak az idegen fényt tükrözi vissza. S ami ragyog és fénylik rajta, nem is valóság. Ha a szenvedés és az áldozathozatal sötétsége közeledik felénk, sötét, hideg és örömtelen lesz minden. Mert tagadhatatlan, hogy az igazi erény próbaköve a szenvedés. És ha valóban hasonlítunk az örökmécshez, melynek hivatása, hogy szerető önfeláldozással szolgáljon Jézusnak, úgy erényeink a szomorúság s szenvedés tűzében sem fognak ellankadni s meghalni. Nem fogunk elkeseredni, hanem épp akkor tartunk ki bátor, vidám szeretetben s fokozzuk nagyobbra mécsünk kicsi, tétova lángját. Szép szavak, meleg gondolatok és érzelmek semmit sem érnek, míg a boldogság hullámai ringatnak s derült napsütésben élünk. Ami hamisi-

tatlan s igaz, annak ragyogása a megpróbáltatás és szomorúság napjaiban is változatlan marad. Valóban csodálatos és szép az a szív, mely ezt a próbát kiállja, mely ujjongva ajándékozza szeretetét az Úrnak akkor is, ha mélységes fájdalom járja át s ha fejét töviskoszorú sebzi meg. Minden képmutatás összeroppan, az igazi istenszeretet ellenben növekszik a kereszt súlya alatt. A kis lelkeket elnyeli a szenvedés sötét éjtszakája; az önzetlen, nagy lelkek szépsége ilyenkor ragyog fel legjobban. Olyanok, mint az ég csillagai, éjtszakának kell lenni, hogy lássuk őket.

A pogányok Prometheust mint az emberek jótevőjét ünnepelték, mert tüzet lopott az istenektől s elhozta azt a szegény embereknek. Az istenek úgy állottak bosszút rajta, hogy a Kaukázushoz láncolták, hol a sasok szétmarcangolták mellét s kitépték szívét.

Nekünk más Prometheusunk van, Jézus Krisztus. Ő hozta le az igazi tüzet az égből s így lett az emberek megmentője. S bár kegyetlenül keresztre feszítették, felnyitották mellét, keresztüldöfték Szívét, szeretete mégsem halt meg a keresztfán. Minden reggel újból nekünk ajándékozza magát s hideg, gyenge szívünkbe fogadhatjuk mindennap az Ő szeretettől izzó Szívének sugarait. A mi kötelességünk e tüzet fenntartani, hogy az Ő színe előtt égjen s világítson.

Nem szabad e tűznek szívünkben kialudnia; a szentáldozás hatása alatt csodadolgokat fogunk tapasztalni! De meg kell szoknunk eucharisztikusan gondolkodni. Aki az áldoztatórácstól elmenve elfelejti Jézust, sohasem fog az Istennel való egyesülés áldásaiban teljes mértékben részesülni. Aki vele egyesülve él, gondolkodik és dolgozik, az lassan, csodálatosan Jézushoz hasonul.

Esti homályban, az oltár előtt,
Örökmécses lángja lobog.
Mint egy rubinvörös lángoló szív,
Mely szüntelenül az Úrért dobog.
És éjjel, nappal ott lakozik
És vérvörös rózsát fakaszt,
Szeretet, mely örökké él,
Viszontszeretetet vár, remél.

És jönnek is, hosszú sorban,
Hol szövőszék, hol eke mellől,
Kik sínylődnék dohos tárnában,
Mások meg harcmezőkről.
És emberterheiket hozzák,
És minden titkos bánatot,
Lázás éjnek álmatlanságát,
Kemény, naphosszas robotot!
És valamennyi kezét tárja
A hófehér Kenyér felé,
Melytől boldogulását várja,
És borul itten oltár elé.
És e misztikus félhomályban,
E tengér kínra hang felel,
Az irgalomnak szent vizei,
Mind e szenvedést mossák el.

Fassbinder H.

FÉLEK . . .

Kaszárnya aijtájában teljesített szolgálatot egy katona. Lóháton közeledett kapitánya. A katona tisztelgett, majd feszes vigyázz-ban állt, akárcsak egy szobor. Így állt egyideig: „Fiam, a tisztelgéssel még nincs segítve rajtam; nyisd ki a kaput” — szólt rá barátságosan a kapitány.

E kis történet jut néha eszembe, mikor olyan embereket látok, kik rendszeresen járnak templomba, kik példásan viselkednek ott, kik buzgalommal gondoskodnak az Isten házáról, de szívüket elzárják az Úr Jézus elől, mintha nem is tudnák, hogy Ő oda vágyik. Pedig nem hanyagság vagy vallási nemtörődomség tartja őket vissza. Félnek. Félnek Jézustól. Alig érthetjük meg, hogy józan ésszel megáldott emberek félni tudjanak Jézustól. Mert mindaz, amit Róla tudunk, jóakarátú embert igazán nem jogosít fel arra, hogy csupa félelemből távoltartsa magát Tőle.

Talán úgy jártak ők, mint ahogy én jártam gyermekkoromban. Úgy képzeltem magamnak Jézust, mint egy ismerős papot, ki ernyővel és cilinderrel sétálgatott mindig, komolyan és méltóságteljesen. Azt képzeltem, hogy Jézus is ilyenformán járta be annakidején a Szentföldet, ezért éppúgy félttem Jézustól, mint ahogy félttem ettől a paptól. A világ minden kincséért sem mertem volna egyedül elmenni mellette; inkább megtettem egy órai kerülőt, csakhogy ne kelljen találkoznom vele.

Akkoriban még nem tudtam, hogy mily jó volt Jézus az emberekhez, különösen a gyermekekhez, a szegényekhez s a bűnösökhöz. Ma már nem félek Tőle. Mert sehol sem olvastam, hogy bűnbánó emberhez kemény lett volna. Nem szidta őket, ha bűnterhelten, nehéz szívvel jöttek hozzá; nem tartotta szükségesnek hosszú beszéddel magyarázni álláspontját, súlyos elégtételt sem rótt rájuk, nem küldte el őket néhányszor, mielőtt a megbocsátás szavait kimondta volna, hanem örült, ahányszor egy szegény, bűnbeesett ember bocsánatért könyörgött. Atya volt, ki várva-várta a tékozló fiút s ki az eltévelygett juhocska után ment. Az irgalmas samaritánus volt, aki a halálosan megsebesült embert a szálásra vitte. Péterhez is halk, szemrehányó szava volt csupán, pedig az csúfosan megtagadta Őt s esküdözött, hogy nem ismeri Jézust. Mária Magdolnát, a városszerte ismert bűnös nőt és a házasságtörő asszonyt jóságosan, szelíden fogadja; nem tör pálát felettük. A kereszten függő jobb latornak utolsó perceiben megbocsát, és még Júdással is szeretettjeljes.

Miért félnénk hát Jézustól? A képmutatók és keményszívűek, akik sem Istent, sem felebarátjukat nem szeretik, a rosszakaratú emberek, kik tudatosan hadakoznak Jézus s tanai ellen, ezek joggal tarthatnak Tőle. A jóakaratóknak azonban semmi okuk sincs félni Tőle. Ő volt a világ legjóságosabb embere. — Ismeri hibáinkat s lelkünk mélyére lát s útálja bűneinket, de nem minket. Mert tudja küzdelmeinket, nehézségeinket s mindenekelőtt ismeri jóakaratunkat. Tudja, hogy mennyire szenvedünk ezalatt, hogy jó feltételeink dacára újból és újból elesünk. Ha látja, hogy a tékozló fiú lelkiületével jövünk Hozzá,

örömmel siet élénk, isteni szeretettel s kegyelemmel fogad minket.

Ó, ez a félelem! Nem tudom, miért kellene félnünk Jézustól?! Bár kétségtelen, hogy szép, ha szerények s alázatosak vagyunk, ha jogosulatlanul nem tolakszunk. Van szízarany alázatosság, van azonban olyan, mely alapjában véve helytelen. Nagy és szép dolog az igazi alázatosság, mely kicsibe veszi önmagát, de félnünk Jézustól nem szabad. Minél mélyebben átérzi az ember saját nyomorúságát, annál erősebben kapaszkodik Isten kegyelmébe, annál gyakrabban menekül Jézushoz, hogy Benne erős, legyőzhetetlen segítséget találjon.

Az igazi alázatosság jó, mert nem fél Jézustól, mert az lélek az Ő lelkéből. Van azonban helytelen alázatosság is; nagy púpot visel hátán, melyben sok kétszínűséget rejteget; például: gőgöt, lustaságot, gyávaságot, emberi tekintettől való félelmet s egyéb csúnya dolgokat. Az emberek előtt az alázatosság látszatába burkolózik. De Istent nem lehet félrevezetni, hisz Ő a szívekbe lát. S belső ürességünkről egyszer le fogja rántani a leplet.

Nem tagadhatom, hogy az ember sokszor legszívesebben azt mondaná Szent Péterrel együtt: „Menj ki tőlem, Úram, mert bűnös ember vagyok.” (Lk. 5, 8.) Nem vagyok méltó, hogy hozzám jöjj! Aki csak kicsit gondolkodik is azon, hogy mi tulajdonkép a szentáldozás, abban a szent félelem érzelme magától felébred. Aki teljesen átéli, hogy a nagy, hatalmas Isten jön hozzá, Isten, ki maga a Szentség s az Igazság, annak lelke megrendül az isteni jelenlét gondolatától. Legszívesebben levetnénk saruinkat, csodálkozó tekintettel távolról imádnánk s örülnénk annak,

hogy szent földet láthatunk s taposhatunk lábainkkal. De mivel tudjuk, hogy Jézus ezzel nem elégszik meg, hogy minket szent közelébe akar vonni, hogy szeretettel hív s a legkecsegtetőbb ígéretek teszi, csakhogy jöjjünk, igazán nincs mitől félnünk, hanem hangos örömujjongással kellene feléje sietnünk. Mint ahogy a gyermekek siettek hozzá, mint ahogy Őt Jeruzsálem lakossága a városba kísérte. Ne zárjuk be szívünk ajtaját; sőt tárjuk fel, nyissuk ki, hogy életünk Királya bevonulhasson rajta!

Alázatoság, mely fél Jézustól, gyanús alázatosság. Ha közelebből nézzük, úgy átlátszó palástja alatt gőgöt látunk csupán, mely mindent saját erejéből szeretne véghezvinni, hogy a farizeus lelkületével álljon aztán Isten elé, mondván: „Isten! hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi emberek . . . Kétszer bőjtölök hetenként, tizedet adok mindenből, amim van.” (Lk. 18, 11. 12.) Buzgón készültem, hosszasan imádkoztam, lemondtam minden élvezetről, utolsó gyónásom óta aggályosan védtem lelkemet minden rendetlen, meg nem engedett gondolattól.

Mindezeknek a negyedik században élt egyházatya szavát szeretném figyelmükbe ajánlani. Felveti a kérdést, ki alázatosabb: az-e, ki gyakran áldozik, vagy az, ki azt csak ritkán teszi. A kérdésre a következőkben adja meg a választ. Alázatosabb az, ki leggyakrabban áldozik. Mert rajta világosan meglátszik, hogy gyarlóságát ismeri és segíteni akar rajta. — Egy domonkosrendi nővér mondta egyszer Liguori szent Alfonznak: „Épp mert tudom, hogy nem vagyok méltó a szentáldozásra, szeretnék naponta háromszor áldozni, akkor remélhetném, hogy mindig méltóbb

leszek rá." Igaza volt. Mert minél inkább távol tartja magát valaki Jézustól, annál méltatlanabb lesz rá; az ilyen eljárás nézetem szerint hasonlít ahhoz az emberéhez, ki addig nem akar orvoshoz menni, míg meg nem gyógyul, vagy ki addig nem megy a tűzhöz, míg föl nem melegszik. Aki Jézustól fél, oktanul cselekszik; több bizalommal lehetünk Jézushoz, mint a gyermek legjobb atyjához, anyjához. Hisz Ő mondta: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik elfáradtatok és megvagytok terhelve és én felüdítlek titeket.” (Mt. 12, 28.) És épp a szegények, a nyomorultak után vágyik, nekik szeretne örömet, békességet adni. Minél szegényebb s ügyefogyottabb valaki, minél szerényebben, alázatosabban közeledik, annál szívesebben, annál barátságosabban fogadja. Ha szemében nem is vagyunk mások mint szegény koldusgyermek, mit tesz az? Nem a szegényeket, a koldusokat hívta lakomájára? Ha gyönyörű rózsacsokrot nem is viszünk Neki, meg fog elégedni a szerény nefelejccsel is, melyet szeretettel hozunk neki. Nem az igazakért jött, hanem a bűnösökért.

Meddig akarsz hát a szentáldozással várni? Míg Isten előtt igaznak találtatsz? Nem hallottad még soha: „Mert senki sem igaz előtted az élők között.” (Zsolt. 142, 2.) — X. Pius pápa a gyakori szentáldozás feltételeit — aggályos lelkek számára — oly világosan és érthetően magyarázza, hogy azt mindenki megértheti. Két dolgot követel, mégpedig: Súlyos bűntől való mentességet s a jószándékot. Hogy szándékod jó-e vagy sem, azt magad is könnyen megállapíthatod. Jószándékod van akkor is, ha utólag, akaratod ellenére emberi tekintet vegyült bele. Súlyos bűnt meg egészen biztosan nem követhetsz el tudto-

don kívül. Mert súlyos bűnhöz mindenekelőtt szükséges a biztos, világos tudata annak, hogy súlyos bűnről van szó s hogy azt teljes beleegyezéssel kövessük el. Történhetik ez tudtodon kívül? Ahol nincs tiszta megismerés, teljes beleegyezés, ott súlyos bűn egyáltalában nem lehetséges. Még ha egész fontos dologról is lenne szó. Apróságokban meg egyáltalában nem lehet súlyosan vétkezni, még ha egész világosan fel is ismerjük a bűnt s bele is egyezünk. Ez esetben legfeljebb bocsánatos bűnről lehet szó. Márpedig a bocsánatos bűnök nem akadályozzák a gyakori szentáldozást, bár természetes, hogy az Úr Jézus elvárja tőlünk, hogy komolyan dolgozzunk önmagunkon s kerüljük parancsainak szándékos megszegését.

Többen írták már nekem, hogy naponta szeretnének áldozni, de számukra ez lehetetlen, mert naphosszatt oly emberekkel kell érintkezniök, kiktől jó szót sem hallanak. Káromkodás, zúgolódás, szeretetlen, kétértelmű szavak, gúny, ez mindennapi lelkítáplálékuk. Bár semmi részük nincs e csúnya beszédekben, sőt szívük mélyén utálják s messzi-messzi elkíváncoznak ezektől a rémes emberektől, de mégsem mernek másnap áldozni, mert attól tartanak, hogy lelküket súlyos bűnnel beszennyezték. Az ilyen sajnálatraméltó, szegény embereknek egyszersmindenkorra értésükre szeretném adni, hogy itt se halálos, se bocsánatos bűnről nem lehet szó. Életük, ellenkezőleg, igaz keresztényi hősiesség, az Údvőzítőért vállalt vértanúság. Így önekik, kik nehéz küzdelmet vívnak naphosszatt, kiknek leginkább van szükségük Jézusra, a lehető legtöbbször kellene szentáldozáshoz járulniok. Szükségük van az erős Istenre, mint szövetségésre. Az ő szívükbe két-

szeres szeretettel fog szállni Jézus, mert a nehéz, mindennapi küzdelemben kiállták a próbát. A sok csúnya beszéd, mások illetlen viselkedése, melyeket akaratuk ellenére el kell szenvedniök, lelküket éppoly kevésbé szennyezik be, mint a nap sugarát az a pocsolya vize, melyre rásüt.

Párizsban egy fiatal leány gyónni ment. A pap tudta, hogy mint utcaseprő, mily veszedelmeknek van kitéve s megkérdezte, hogy tudja megőrizni ártatlanságát, mikor egész nap olyan emberekkel van együtt, kik mást sem tesznek mint vétkeznek, Istent káromolják. „Minden vasárnap áldozom”, volt a felelet. „Nincs hatással lelkedre mindaz, amit látnod s hallanod kell?” — kérdezősködött tovább a pap. „Én semmit sem látok, semmit sem hallok”, volt a remek felelet. „Szívemben Jézussal élek. Csak az Ő számára van ott hely! Hozzám jött mult vasárnap, jövő vasárnap megint eljön! Ez az egyetlen gondolatom.”

Talán azokhoz az emberekhez tartozol, kik mindenben súlyos bűnt látnak, kik a halálos bűnt a bocsánatostól nem tudják megkülönböztetni. S ezért nincs bátorságuk a szentáldozáshoz. Bár gyóntatód ezerszer biztosított, hogy szó sincs súlyos bűnről, te, bizonyos vallásos csökönyösséggel megmaradsz állításod mellett, hogy igenis, súlyos bűnről van szó.

Nagy kár ez és igen beteges lelkiállapot! Lelkileg egészséges ember csak örül annak, ha gyóntatója biztosítja, hogy bocsánatos bűn forog fenn; hálás az ítéletért s szívesen megelégszik vele. Eszébe sem jut utána még töprengeni s beszélni magának, hogy gyóntatója talán nem értette meg, hogy nem lát tisztán, stb. Sőt örül annak, hogy megnyugodhat ítéletében; hisz Isten helyettese döntött ügyében. De sajnos, vannak

emberek, akik mindennek ellenére továbbra is megmaradnak nézetük mellett, hogy súlyosan vétkeztek. Mintha olyan nagy élvezet volna e tudat! Ezeknek azt az egyet mondhatom csak: „Engedelmeskedjete gyóntatótoknak! Rajtatok csak az segíthet!”

Konokul megmaradsz véleményed mellett, hogy nem vagy méltó gyakran áldozni. Semmit oly szívesen el nem hiszek neked, mint ezt! Vigasztalásodra elárulom, hogy én sem vagyok rá méltó és sohasem voltam rá méltó. Sem első szentmisémkor, sem most, sem mikor utoljára fogok szentáldozáshoz járulni. De tudtam azt is, hogy nincs se pap, se püspök, de pápa sem, ki méltó volna Jézust szívébe fogadni! És ez mindig megvigasztalt. Tudtam azt is, hogy még a Boldogságos Szűz Mária sem volt arra méltó s ez aztán legjobban megvigasztalt. Az Egyház s a pápák nagyon jól tudják, hogy nem vagyunk rá méltók s annak ellenére szorgalmazza a gyakori szentáldozást. Jézus tudta legjobban, hogy nem vagyunk méltók rá, s mégis hív szeretetlakomájára. Kéri, hogy jöjjünk, sőt fenyeget, ha nem teljesítjük kívánságát. „Ha nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok az ő vérét, nem leszén élet ti bennetek.” (Ján. 6, 54.)

Hogy nem vagy méltó rá, ahhoz kétség sem fér. De nem méltónak lenni még távolról sem jelenti azt, hogy méltatlan vagy rá. Hogy méltók legyünk, azt senki sem kívánja tőlünk. Hisz mind a miséző pap, mind a hívek hangosan és értehetően vallják be méltatlanságukat, mondván: „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj; hanem csak szóval mondd és meggyógyul az én lelkem!” (Misekönyv.) Nem azért járulunk szentáldozáshoz, mert erőseknek érezzük magunkat, hanem mert

szükségünk van Jézusra, mert erősek akarunk lenni.

Ha ma nem vagy méltó rá, azt hiszed, hogy négy hét, fél vagy egész év után méltóbb leszel? Akkor meg már éppen nem! Tapasztalat mutatja, hogy annál kevésbé leszünk méltókká, minél messzebb távolodunk el Jézustól. Ha testünk nem kapja meg a szükséges táplálékot, napról-napra gyöngébb lesz. Balgaság volna hinni, hogy minél kevesebbet eszünk, annál erősebbek leszünk. Aki lelkét éheztetni és szomjazztatja, ki a szent Kenyeret megvonja tőle, nem várhatja, hogy jobbá, méltóbbá legyen. Hibái csak nőni és szaporodni fognak.

Csak akkor akarsz áldozni, mikor azt hiszed, hogy méltó vagy s hogy jól készültél rá. Attól tartok, hogy a szentáldozás célját félreismered. Nem a tökéletesség jutalma, — bármily kíváncsú is az — hanem eszköz, hogy azt elérjük. Mondják, hogy az angyali Kenyér angyali tisztaságot követel; ezzel mentik ki magukat a gyakori szentáldozás alól. De ne felejtjük el, hogy még az angyalok sem volnának méltók áldozni. Szent Bernát, a nagy tudós, az ilyen mentegetődzést kézzelfogható tudatlanságnak és kétszínűsködő hálátlanságnak bélyegezi. Mert kétség nem fér ahhoz, hogy mentől betegebb valaki, annál nagyobb szüksége van az orvosra. Épp mert oly méltatlanak érzed magad, kellene többször magadhoz vened az isteni Mannát.

Szalézi szent Ferenc mondja, hogy két fajta embernek kellene gyakran áldoznia; a tökéleteseknek s a tökéletleneknek. A tökéleteseknek, hogy azok is maradjanak, a tökéletleneknek, hogy tökéletesekké legyenek; az erőseknek, hogy gyöngékké ne váljanak, a gyöngékeknek, hogy erősekké legyenek.

Az egészségeseknek, hogy azok is maradjanak, a betegeknek, hogy egészségesekké legyenek. — Római szent Franciska életében olvassuk, hogy egy napon aggálya támadt, vajjon járulhat-e szentáldozáshoz. De mégis ment, s megjelent neki a Boldogságos Szűz Mária, megdicsérte, mondván, hogy a kis hibák sohase tartsanak vissza minket a szentáldozástól, sőt buzdítsanak rá, mert benne találjuk a hibák legbiztosabb ellenszerét. Az ősegyház annyira el volt telve ezen igazságtól, hogy Aranyzájú szent János e szavakat kockáztatta: „Egy szerencsétlenség van csak, t. i. ha a szentáldozástól meg vagyunk fosztva.”

Azzal védekezel a gyakori szentáldozás ellen, hogy ily sűrűn csak nem gyónhatsz. X. Pius pápa kijelentése óta, — melyekért mindannyian hálával tartozunk — nem helytálló e kifogás sem. Mert gyónnunk — szigorúan véve — csak akkor kell, ha olyan szerencsétlenek voltunk, hogy súlyos bűnt követtünk el. Senki sem kötelezhet bennünket arra, hogy minden szentáldozás előtt gyónjunk, ha súlyos bűnt nem követtünk el. És senki sem mondhatja, hogy gyónjunk egy-, két- vagy akár három-, négyhetenkint, ha gyakrabban akarunk áldozni. A gyónás csak súlyos bűn esetén szükséges okvetlen. Ha hetek óta nem is áldoztál, de véletlenül alkalom kínálkozik rá, úgy természetesen nem kell gyónnod előtte, ha csak kisebb bűnök fordultak elő. Sokan vannak, kik azt hiszik, hogy gyónás után csak pár napig szabad szentáldozáshoz járulniok, úgyhogy ha pár napon át — bármely oknál fogva — nem áldoztak, nem mernek gyónás nélkül újból áldozni. Egészen téves felfogás! Míg súlyos bűnt nem követtél el, áldozhatsz naponkint, amíg csak akarsz, gyónás nélkül. Még ha közben hetekig

nem is áldoztál. A halálos bűn az egyetlen akadály! Kisebb bűnök bocsánatát másképp is megnyerhetjük, elsősorban épp a szentáldozás által. Mint ahogy a polyva elég a tűzben, úgy semmisíti meg a kisebb hibákat és bűnöket a szeretet kohója.

Ezzel azonban nem kívánnék általános szabályt felállítani a gyónást illetően. Kövesse ebben mindenki lelkiatyja tanácsát. Ezek általános irányelvek, melyek szerint mindenki eligazodhat.

Igaz, hogy a szent lakomára a lehető legjobban kell készülnünk. „Sancta sanctis — szentet a szentnek” mondta az ősegyházban a diakonus az áldozónak. Ez természetesen manapság is érvényben marad. De semmit sem szabad túlzásba vinni s nem kell félni ott, ahol nincs mitől tartanunk. Hiszen az Isten gyermeke a szentek társaságába tartozik s különben is, a jó szentáldozás legjobb előkészület a következő szentáldozásra.

NEM ÉREK RÁ . . .

Oly fenségesen szép dolog a szentáldozás, hogy nehezen értjük meg a katolikusokat, kik hidegen, közömbösen haladnak el az áldoztató-rács mellett. Heteken s hónapokon keresztül nézik, mint áldoznak mások, ők távol maradnak, mintha sohasem ébredne fel lelkükben a vágy, hogy Urukat, Jézusukat magukhoz vegyék. Hitvesük, szüleik, testvéreik, barátaik és ismerőseik magukkal viszik Jézust az életbe; ha gyakoribb szentáldozásra intik őket, kifogásokkal mentegetik magukat. Azon evangéliumi férfiakra hasonlítanak, kik hivatalosak voltak a lakomára, de nem jelentek meg.

Kifogásokat mindig találhat az ember. Hol megvan az akarat, megtaláljuk az utat is — mondja a közmondás. Ha igazán, teljes lelkünkben el akarunk valamit érni, akkor biztosan megtaláljuk az utat is, mely célunkhoz vezet. Nem nyugszunk, míg azt meg nem találtuk. Latba vetjük egész erőnket, nem törődünk akadályokkal, nehézségekkel, melyeket rendszerint játszva oldunk meg. De éppoly biztos az is, hogy kifogásokat találunk bőven, ha valamit nem akarunk.

Mégis különös, hogy az emberek épp a szeretet Szentségét becsülik oly kevéssé. Hogy pont a szentáldozás, az isteni szeretet fenséges záloga, a kegyelmek kegyelme talál oly hihetetlen kevés viszontszeretetre. Sokszor úgy érezzük,

mintha a Jézus Szívéhez vezető utat a bizalmatlanság és nemtörődomség tengere zárná el. Mintha a gyűlölet, a félreértés és a megnemértés nehéz sziklatömbjeit gördítette volna a szentségház ajtaja elé.

És Jézus ennek dacára hozzánk akar jönni. Forró szeretettel vágyik szíveink után, a megtestesülés tulajdonképeni célja után. Miért nem vagyunk több megértéssel az Ő szeretetével és vágyódásával szemben? Miért tekintjük a szentáldozást terhes kötelességnek, mikor az életünk legnagyobb öröme lehetne? Jaj, de nehezen érthető az emberi szív! Sötét rejtélyekkel van tele! Keresi a rosszat, mely szerencsétlenné teszi, kerüli a jót, mely boldogítaná.

Tudjuk, hogy Jézus jelenti számunkra a boldogságot és hogy örömmel közölné azt velünk, ha megnyitnánk előtte szívünk kapuit. Kívül áll és kopogtat ajtónkon. De oly szívesen mondjuk azt, amit az embereknek is mondunk, ha valamit nem akarunk megtenni: nem érünk rá. Ezt oly kényelmes, oly könnyű mondani és nem ellenőrizni senki sem, vajjon tényleg úgy van-e? Biztos fedezetet jelent e szó, mellyel terhes kötelességek elől sáncoljuk el magunkat. A mellett még azt a látszatot is kelti, mintha sajnálnánk, hogy e kötelességnek nem tehetünk eleget. Néha tényleg szó szerint érthető: nem érek rá. De legtöbbször más értelme is van, s annyit jelent: nincs kedvem hozzá, túl terhes stb. Az emberek talán el is hiszik, hogy nem érünk rá. De lehet, hogy szavainkból, hangunk hamis csengéséből kiérzik ők is a nem-et. Az az egy biztos, hogy a mindenttudó, mindentlátó Isten kéri az igazságot szavaidból, bármily nyomatékosan biztosítod is Őt, hogy nem érsz rá.

Csodálatos, hogy épp a legszebbre, legfontosabbra nem érünk rá. Hetekig, hónapokig, évekig . . . Minden egyébre van időnk. Munkánkra, szórakozásra, beszélgetésre, olvasásra, alvásra, sétára, mindenre, amire kedvünk van, vagy amire kötelezve érezzük magunkat. Csak épp a mi Urunk Jézusunk, a mi halhatatlan lelkünk számára nem marad időnk vagy csak édes kevés! Evés s ivásra sincs talán időd? Kérdésemre csodálkozva nézel rám. A testnek erre okvetlenül szüksége van. Ha munkaadód evésre, meg ivásra sem engedne időt, kereken kijelentenéd, hogy ily körülmények mellett nem töltheted be állásodat, mert feltételei mellett, okvetlenül tönkre kell menned.

És lelked? Vajjon annak nincs szüksége ételre, italra? Miből éljen? Többet ér-e a test vajjon a léleknek? Nem mondta-e Jézus: „Pedig mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkének pedig kárát vallja?” (Mt. 16, 26.)

Egy a szükséges. Ez az egy: lelked megmentése. A legnagyobb s a legsúlyosabb következményekkel járó ostobaság, csak a testről gondoskodni, de a lelket elhanyagolni.

Sok ember — lelkére vonatkozóan — valóságos koplalóművész. Hónapokon át éheztetik, míg végre, félig önszántukból, részint kényszer alatt térdelnek az áldoztatórácshoz. S mindez azért, mert nem érnek rá. Ki tudja elhinni nekik? Az biztos, hogy a munkában agyonhajsolt, elkínzott mai ember napjait a sok teendő annyira leköti, hogy újabb kötelességekre alig talál időt. Percnyi pontossággal kezdődik a munka s úgy vagyunk beleépítve az üzembe, mint apró fogaskerék a nagy gépezetbe. De jóakarattal s némi kis áldozatkészséggel biztosan találunk kis időt, hogy a legfontosabb kötelességnek legalább időről-

időre eleget tehessünk, hogy szegény, elhanyagolt lelkünket is kielégítsük. Minden hivatásban találunk gyakran áldozó férfiakat s nőket. Elő bizonyítékai ezek annak, hogy mások is tehetnék, ha komolyan akarnák. Nekik mindig van idejük. Van idejük, mert szívesen hoznak áldozatot Jézusért s lelkükért. Nem élnek azzal a kényelmes kifogással, hogy nem érnek rá. Tudják, hogy nagyot s értékeset csak áldozatok árán lehet elérni, s hogy Jézus akkor örül nekik legjobban, ha az áldozatok tövises, göröngyös útján jönnek feléje. Ebből ismeri meg az igazi szeretetet. Szívesen tér be az olyan lélekbe, mely áldozatot hozott érte, mert tudja, hogy az Ő vágyódása vágyódásra, szeretete szeretetre talál.

Egy afrikai missziós ház ajtaján kopogtattak. Szombat volt, éjfél után. 16 éves péktanonc állt kint. Kezében kis batyut tart; három óra hosszatt szaladt erdőn, mezőn keresztül, míg elérte a missziós házat. „Atyám, szeretnék gyónni és áldozni.” A misszionárius felkelt, átment a templomba. Az ifjú közben kinyitotta batyuját s fehér flaneltakarót borított vállaira. Néhány perccel később ott térdel az oltár lépcsőjén s magához veszi az Úr szent testét. Még vagy félóráig ott imádkozik, majd újból batyuba köti ünneplő ruháját, karja alá csapja s nekivág háromórás útjának, hogy öt órakor a sütőkemencénél munkába állhasson.

Ily hősiek példával szemben, mily hazug és semmitmondó a mi kifogásunk; nem érünk rá szentáldozáshoz járulni. Az ember igazán fel szeretne kiáltani Szent Ágostonnal: „Jaj nekünk! Az együgyűek, a szegények magukhoz ragadják a mennyországot, mi meg a test s a vér élvezeteinek élünk!”

„Nem érek rá!” Mielőtt felhoznánk e kifogást, meg kellene gondolnunk, vajjon tényleg nincs időnk szentáldozáshoz járulni? Hisz minden egyébre van időnk! Talán még haszontalan, sőt bűnös dolgokra is. Valóban, oly sok dolgod van-e, hogy még vasárnap sem tudsz egy kis órát szakítani lelked s az Úr Isten számára? De hogy lelkedet elveszítsed, ahhoz van időd, sajnos túl sok is. Miért vagy egyszerre oly fukar minden percedre, holott máskor, mikor egész éjjeleket átmulatsz, kártyázol, szórakozol, nem gondolsz arra, hogy nem érsz rá. Időd van mindig bőven, csak mikor az Úr Jézus kér az Ő számára rövid kis órácskát, fordulsz el s mondd morogva: „Nem érek rá.”

Pedig jaj, de veszélyes beszéd ez! Eljőhet még az a nap is, amikor olyan boldog volnál, ha csak néhány órát engedélyezne számodra az Úr Isten, hogy lelkedről gondoskodjál. Aki a kegyelmet mindig újból s újból visszautasítja, aki sohasem akarja meghallani Jézus hívó szavát, bármily hosszasan és türelmesen kopogtasson is szívünk ajtaján, az ne csodálkozzék rajta, ha az Isten sem hallja őt, ha nehéz óráiban segélyért kiált Hozzá. Jó, ha Jézus barátunk s igyekezzünk barátságát meg is tartani. Különben könnyen rosszul járhatunk!

Gyermekkoromban ismertem egy öreg embert, ki egész életén át dolgozott, fáradt, munkálkodott és takarékoskodott, hogy vagyont szerezzen magának. Vagyonra szert tett ugyan, de boldogságra nem. Legcsúfosabban akkor hagyta el szerencséje, mikor a halál közeledett hozzá. Mit segített pénze, birtoka, vagyona? Egy kívánsága volt csak: „Ó, bár egy évem volna még hátra, hogy lelkemmel törődhetnék!” Ezt ismételte halálos ágyán hozzátartozóinak. Szegény ember! Bölcs

akart lenni mindig, mindenben s mily dőren cselekedett! Nyolcvan évet adott neki az Isten, hogy lelkéről gondoskodjék. De ő nem ért rá, mert minden idejét lefoglalták a mulandó dolgok. S most, halálos ágyán könyörög még egy kis időért, hogy földi életének legfontosabb kötelességét teljesíthesse. De a jó Isten nem teljesítette kívánságát. Elérkezett a számadás napja.

Azért ajánlom neked, vizsgáld meg alaposan, vajjon tényleg nem érsz rá gyakrabban szentáldozáshoz járulni? Én hiszem, hogy meg lehetne oldani a kérdést, ha korábban mennél feküdni este, korábban kelnél reggel s hozzá még itt-ott kis áldozatokat hoznál az ügyért. Aki a szentáldozást tényleg annak tekinti, mint ami valóságban, az élet Kenyerének, az bizonyára nem egykönnyen fog élni azzal a kifogással: nem érek rá, hanem teljes erejéből azon lesz, hogy lehetővé tegye a gyakoribb szentáldozást.

Hány évvel ajándékozott meg eddig a jó Isten? Húsz, harminc, ötven, vagy talán már hatvan évvel? Mindennap huszonnégy órával, minden évben majdnem kilenc ezer órával. Ezekből hányat szántál lelkednek? Hányat vajjon szentáldozásnak? Egyetlenegyet talán, csak egy felet? Vagy egy egész tucatot? Nem megszegyenítően kevés-e? Nem szentelnél, nem szentelhetnél-e több időt rá? Gyorsan eljön az éjtszaka s akkor nem munkálkodhatsz többé örök üdvösségeden. Mit számít Isten előtt olyan élet, mely csak a világ, sőt esetleg a bűn szolgálatában állott?

Sokszor igaz, hogy nem érünk rá. Mert van sok férfi és nő, akik szívesen áldoznának többször, ha ráérnének. Annnyira oda vannak láncolva napi kötelességeik gépezetéhez, hogy nem hagyhatják el a nélkül, hogy ne ártanának önmaguknak,

vagy családjuknak. Hány anya szeretne gyakrabban áldozni, de otthon kell maradnia, hogy gondoskodjék férjéről, gyermekeiről, hogy időben jussanak munkahelyükre, ill. az iskolába. Mások szintén szívesen mennének, de nincs meg a lehetőség, hogy szentáldozáshoz járuljanak. Mások megint oly fáradtak és szenvedők, hogy oktalanság volna már kora reggel templomba menniök. Ezeket a lelkiáldozás, az eucharisztikus Üdvözítő utáni forró vágyódás fogja kárpótolni. Aki nem mehet Jézushoz, mert körülményei nem engedik, de teljes szívből vágyódik utána, ahhoz elmegy Jézus, kegyelmével nála marad s boldogítja őt.

„Nem érek rá” a legtöbb embernél annyit jelent mint: nincs kedvem hozzá. Ezt ily durván nem akarják ugyan megmondani, de a szerint cselekednek és gondolkodnak. Nem akarnak szentáldozáshoz járulni. Nem értékelik eléggé a szentáldozást, nem hajlandók lelkükért áldozatot hozni, mert nincs szándékuk úgy élni, hogy gyakran áldozhassanak, mert terhes s nem akarják megérőltetni magukat. Megúnták, megútálták a Szentet, mint ahogy a zsidók a pusztában is megútálták a mannát. Mérges kígyókat bocsátott rájuk az Úr, melyeknek harapásától sokan meghaltak. Manapság sokan pusztulnak el lelki éhségekben. Nincs elég erejük, hogy a pokoli kígyó mérgét kiküszöböljék. Ha lelküket azzal az isteni Kenyérrel táplálnák, melyet Jézus ad nekik, nem sorvadnának el s az első támadásnak nem esnének mindjárt áldozatul.

Nagyon jól tudja az ördög, hogy mit jelent számunkra a szentáldozás. S így nem szabad csodálkoznunk, ha attól bennünket mindenáron távol akar tartani. Aki sokszor és jól áldozik, nem egykönnyen lesz zsákmánya; mint Isten

gyermekai élnek s halnak meg. Holofernes hiába ostromolta Bethulia városát, végre elvágta a víz-vezetékét, hogy a város átadására kényszerítse a lakosságot. Így akar bennünket is elzárni az ördög az élő víz forrásától, legalább is távol akar minket tartani tőle! Nagyobb szívességet nem is tehetünk neki, mint hogy sugallataira hallgatunk. Jézus mindenkinek akar adni ebből az élő vízből. Hallgassunk szavára s ne essünk az ördög kelep-céjébe. Ne hagyjuk, hogy az Úr asztalától visszartartson az ördög, lelkünk különben szomjan hal az élet forró homoksivatagában.

Tegyük tehát félre ezt a kifogást: nem érek rá. Időnk van, ha akarjuk. Helytelen dolog rossz akaratunkat átlátszó kifogással takargatni s lanyhaságunkat holmi papírból csinált dicsfénnel övezni.

Éljünk úgy, hogy mindennap áldozhassunk s élesszük magunkban a vágyat a mindennapi szent-áldozás után.

ÉS AZ EMBEREK . . .

Igen sok ember cselekedetét befolyásolja az a gondolat: Vajjon mit szól hozzá a többi ember? Ez sokkal döntőbb szerepet játszik elhatározásaikban, mint ahogy azt saját maguknak bevallják. Bensőleg annyira függnek tőlük, hogy mindig mások szeméből akarják kioivasni saját cselekedeteik értékét vagy értéktelenségét. Persze, hogy ezt tagadják, mert végeredményben mindenki bensőleg szabad és független szeretne lenni. Mindenki azokhoz szeretne tartozni, kiket szabadon és öntudatosan mindig csak nemes okok irányítanak. De aki titkos gondolataik és érzéseik mögé pillanthatna, az csakhamar rájönne, hogy cselekedetük leghatalmasabb rúgója ez a gondolat: „Mit szólnak ehhez az emberek?”

Vallásuk gyakorlása sem kivétel. Ezért egyáltalában ne csodálkozzunk, hogy a gyakori vagy ritkább szentáldozást is erősen befolyásolja a környezet ítélete. Természetesen egész különféleképen. Némelyek az emberek miatt gyakrabban mennek áldozni, mert szeretnék, ha vallásosnak és tökéletesnek tartanák őket. Tetszenek saját maguknak ebben a szerepben. Előfordul azonban, hogy szándékuk nem is olyan ártatlan. Mohón remélnék olyan előnyökhöz jutni, melyekhez csak így kerülhetnek. Ezek képmutatók a jámborság álarcában.

Ilyen, még ehhez hasonló okokból történt

áldozásokban Jézus nem leli örömét. Itt hiányzik a helyes szándék. Aki nem az Úr Isten, meg saját lelke üdvéért megy a szentáldozáshoz, hanem azért, mert némely embernek ez úgy tetszik, az jobban tenné, ha egészen elmaradna. Hogy van-e sok katolikus, aki helytelen szándékkal járul a szentáldozáshoz, azt nem tudom. Felnőtteknél bizonyára ritkán fordul elő. Gyakrabban a felnőttektől függő fiatalságnál. Mindenesetre jó, ha megvizsgáljuk, hogy tiszta szándék vezet-e bennünket. Természetesen félelem nélkül. Nem akarunk az ellenkező hibába sem esni és az emberektől való félelmünkben elmaradni a szentáldozástól. Akinek nincs rossz szándéka, az nem vezetheti magát általa. Jegyezzük meg ezt az elvet: nem megyek az emberek kedvéért a szentáldozáshoz, de miattuk el sem maradok. Ezekben a dolgokban tökéletes szabadságot biztosítok magamnak. Ne nézz se jobbra, se balra, hanem egyenesen az Úr Istenre, ki rád vár.

Általában azonban nem kívánják az emberek, hogy vallásosnak tartsák őket. Sokkal inkább azt színlelik, hogy egyáltalában nem azok. Hogy őket vallásosaknak tartsák, az körülbelül a legkellemetlenebb, ami őket érhetné. Ezért csak ritkán mennek áldozni, pedig szívük vágyik Jézus után és szenvednek, hogy nem mehetnek többször. De az a gondolat, hogy őket vallásosaknak tartathatnák, oly szörnyű nekik, hogy nem mernek eleget tenni szívük óhajának. Nekik nem mérvadó az Úr Isten kívánsága, sem saját lelkük igénye, csak az emberek véleménye. Remegve lesik tekintetüket, mintha attól tartanának, hogy örök kárhozatukat onnét fogják kiolvasni.

Pedig, aki az emberek tetszését keresi, az nem lehet az Isten szolgája. Isten barátsága csak

értékesebb lehetne nekünk, mint az emberek ítélete! Különben, magától is kiderül az igazság! Nincs értelme görcsösen koldulni az emberek nagyrabecsülését! Megjön az magától, ha kötelességünket teljesítjük. Épp a gyakori szentáldozás eredményezi, hogy barátságosabbak, szelídebbek és nagylelkűbbek leszünk. Jézus szelíd és jóságos Szívének iskolájában lekopik rólunk minden, ami barátságtalan, kemény és önző. És ha az emberek látják, hogy gyakori szentáldozásainkkal jobbak leszünk, lassacskán majd abbahagyják a sok beszédet. Minden ellenérvnél meggyőzőbben beszélnek a jó tettek.

Sok vidéken még nem szokásos gyakran áldozni. Különös, hogy a Szentatya, a püspökök és minden buzgó pap húszéves intése és buzditása dacára még mindig akadnak plébániák, ahol a gyakori szentáldozás ismeretlen fogalom. Az ilyen eseteket valóságos visszaéléseknek kell minősítenünk. X. Pius pápa előtt érthető, hogy a gyakori szentáldozást csak különösen jámbor lelkek kiváltságának tekintették. De ma már végkép szakítani kellene ezzel a felfogással. Jézus minden ember számára van itt. Érted és értem. Mindannyiunkért. Mindannyiunkra s nem csak egy pár kiválasztottra vágyik. És ha valahol még nem volna szokás a gyakori szentáldozás, akkor épp arra törekedjék minden igazi katolikus, hogy szokássá válják! Valakinek meg kell kezdeni. Miért nem akarsz te az a valaki lenni? Miért nem lehetnél az Oltáriszentség apostola?

Szeretünk hivatkozni más jóra való katolikusokra, kik szintén nem áldoznak gyakran. Biztos, hogy vannak a katolikusok közt is derék emberek, akik ritkán járulnak a szentségekhez. De

általában mégis ez a kivétel. Vallásával teljesen tisztában lévő katolikus nem egykönnyen fog lemondani a szentáldozásról. Ezért hálásan és boldogan lélegzett föl az egész katolikus világ, mikor X. Pius pápa mindenki számára megnyitotta az utat a gyakori szentáldozáshoz.

Sokszor azzal a közismert, de oly gyáva kifogással élnek: „Mit szólnak hozzá az emberek?” Félnék, hogy majd kigúnyolják és kinevetik őket s a vallásos emberek közé számítják, kik a gyakorlati életben semmire sem használhatók, kik csak imádkozni tudnak s mindenütt csak ünneprontók.

Voltaképen kik azok az emberek, akiktől úgy félnék. Mindenesetre nem az igazán jóravalók és nemeselek. Ezek nem ártják be magukat más emberek dolgába. Legfeljebb örülnek, hogy mindig többen találják meg az Oltáriszentséghez vezető utat. Csak akkor bosszankodnak, ha észre veszik, hogy életünket nem hozzuk összhangba hitünkkel. És ezt nem lehet tőlük zokon venni. Ha látják, hogy gyakori szentáldozásaink ellenére, nem alakítjuk szívünket Jézus szent Szíve szerint, nem tudunk nyelvünkön uralkodni, megta-possuk s bepizskoljuk mások becsületét, szórakozásokat hajhászunk, keményszívűek vagyunk a szegényekhez, idegesek és mérgesek vagyunk s mindig csak saját kényelmünkkel törődünk, akkor ne csodálkozzunk, ha megütköznek rajtunk. De a szentáldozást akkor se hagyjuk el, hanem inkább csúnya hibáinkat, melyek oly kevésbé vannak összhangban Jézussal való egyesülésünkkel. Egész életünkben mindennap jobban kellene Jézust visszatükröznie, hisz Ő bennünk lakik és szeretne minket saját hasonlatosságára átalakítani.

Akadnak olyan jó emberek is, kik hihetetlen magas követelményeket állítanak fel és megütköznek mások gyakori szentáldozásain, hacsak nem élnek tökéletesen példás életet. Ezek nem mennek gyakran áldozni, de ha teszik, aggályosan sokat kívánnak saját maguktól. Ugyanennyit követelnek másoktól is. Pápábbak akarnak lenni a pápánál; szerintük csak a szentek mehetnek áldozni. Elfelejtik, hogy emberek vagyunk és a szentáldozás után is azok maradunk s hogy még az igaz is hétszer esik el egy nap. Nem szabad keményen megítélnünk olyan hibákat, melyek gondatlanságból, vagy könnyen érthető gyöngeségből erednek. Isten néha megengedi, hogy a legjobbak, gyakran megszégyenítő hibákba essenek, hogy kevélységükben el ne bizakodjanak, hanem mindig legyen okuk rá, hogy magukat Isten s az emberek előtt megalázzák. Nem könnyen viselnék el az emberek az egész hiba nélküli életet.

E túl szigorú emberek véleményét nem kell komolyan vennünk. Túloznak. Lehetetlent követelnek. A szentáldozás nemcsak a szenteknek való, hanem a gyöngéknek is, kik nem boldogulnak egyedül; az ingadozóknak, hogy erősek legyenek; mindenkinek, ki fáradt és terhelt. Tegyük meg a tőlünk telhetőt, hogy életünket Jézus szerint alakítsuk, akkor minden jó. Nem elégíthetünk ki mindenkit. Mindíg lesz, aki talál rajtunk kifogásolnivalót.

Ha mindenki szerint akarnánk igazodni, úgy járnánk, mint az az ember, ki fiával és szamarával ment a városba. Ha ő ült a szamarán, ha fiát ültette fel s ő bandukolt mellette, ha mindketten gyalog kísérték a szamarat, sehogy sem volt jó, mindig akadt kifogás. A végén

elkeseredésében, fiával ketten vitték a szamarat a helyett, hogy ráültek volna.

Kik azok az emberek, akiktől félsz? Hozzátartozóid, kiknek gyakori szentáldozásod visszatetszik? Kötelességünk, hogy hozzátartozóinkra tekintettel legyünk. De csak bizonyos mértékig. Ha követeléseikkel és igényeikkel túlhaladják a mértéket, akkor jogosan megmondhatod nekik, hogy Istennek inkább tartozunk engedelmeskedni, mint az embereknek. Lelkiismereti kérdésekben semmi beleszólásuk nincs a hozzátartozóknak. Örökös gáncsoskodásukkal annyira elkéséríthetik életedet, hogy a béke kedvéért elhagyod a gyakori szentáldozást. De ekkor nagyon helytelenül cselekednél! Éppoly kevésbé kívánhatják tőled, hogy ne menj áldozni, mint azt, hogy ne egyél. Csak azt követelhetik, hogy otthon ne hanyagoljuk el kötelességeinket. Többnyire belenyugszának áhitatgyakorlatainkba, ha látják, hogy munkánkat nem hátráltatja, hogy jobb, türelmesebb, nyugodtabb, barátságosabb, szerényebb, dolgozabb és jobb kedvű leszel. Okosnak kell lennünk, hogy senkit meg ne sértsünk, de azért lehetünk határozottak, ha jogtalan ellenkezést kell legyőznünk. Hiszen nem küzdesz egyedül, a hatalmas Isten veled van.

Kik azok az emberek, akiktől félsz? Azok, kik kinevetnek, kik bigott-nak csúfolnak, vallásosnak, képmutatónak s álszentnek neveznek? Vannak emberek, kik ezt megteszik, pedig semmi közük sincs ahhoz, hogy mi mit csinálunk. Tisztességes, jólnevelt emberek nem törődnek azzal, hogy valaki sokszor megy-e áldozni. Ilyenekről nem beszélnek. De sajnos, nem mindenki ily jóérzésű és vannak olyanok, kik előszeretettel foglalkoznak mások vallásos gyakorlataival. Legrosz-

szababb a hitehagyott katolikusok. Legalább hallgatnának, ha már nem akarják gyakorolni őseik hitét! De úgylátszik, nem tudnak megnyugodni s azt gondolják, hogy könnyítenek lelkiismeretükön, ha másokat is megnyernek saját felfogásuknak s életmódjuknak. Buzgóságod eleven szemrehányás hűtlenségükre. Azért szeretnék maró gúnyral megölni mindazt, ami kötelességükre emlékezteti őket. Oly kimondhatatlanul szomorú, hogy katolikusok, kik egyszer nyilvánosan és ünnepélyesen fogadtak hűséget az Úrnak, ilyen arcátlanul viselkednek mindenkivel szemben, ki kötelességét akarja teljesíteni és éles szemmel figyelik életét, hogy hibákat fedezzenek föl. Ha valahol foltot találnak, mindenhol kikürtölik felfedezésüket: „Nézzétek, milyenek! Mindennap a templomba szaladnak, azért mégsem érnek semmit! Képmutatók!”

Ha a nemkatolikusok gúnyolódnak s nevetnek, ezt még megértjük és könnyebben megbocsáthatjuk. Ők sohasem tapasztalták, hogy Jézus a szentáldozásban milyen nagy ajándékba részesít minket. Nem érthetik meg. Olyan dolgokon gúnyolódnak, melyeket nem ismernek.

De akár katolikus, akár nemkatolikus oldalról ér minket a gúny, nem akarunk gyáván meghunyászkodni. Amíg védekezhetünk, szabad használnunk fegyvereinket. Mert senki sem kívánja tőlünk, hogy hallgassunk, ha közönséges emberek szidalmaznak bennünket és legszentebb érzelmeinket sértik. Az ilyen emberek által, kiknek élete minden inkább mint példás, meg éppen ne hagyjuk magunkat befolyásolni. Sőt, minél jobban akarnak minket visszatartani a szentáldozástól, annál határozottabban kapaszkodjunk hozzá. Ne legyünk olyan gyávák és ne engedjük meg,

hogy más írja elő nekünk, hogy mivel tartozunk az Úr Istennek és saját lelkünknek. Igazán nevetséges volna, hogy ilyen csúfolódók irányítsák életünket. Hadd nevéssenek és gúnyolódjanak! Senki sem törődik azzal, ha a kutyák ugatják a holdvilágot. Hadd ugassanak. Majd csak belefáradnak! Annál hamarabb hagyják abba, minél kevesebbet törődünk velük. Ha valaki azért nevet ki, mert áldozunk, olyan, mintha azt kifogásolná, hogy eszünk, vagy hogy lábunkon járunk. A legfurcsább pedig az volna, ha ilyen ostoba beszédre megkísérelnénk ezentúl nem enni, vagy pláne, a fejünkön járni.

Sokszor halljuk azt a szemrehányást, hogy azok, akik gyakran áldoznak, nem jobbak mint a többiek. Igaz, hogy ezek is vétkeznek, sőt tényleg vétkeznek is, mint a többiek. De a nagy különbség köztük s a többiek között az, hogy míg ők igyekeznek megjavulni, addig a többiek a legnagyobb békében élnek bűneikben. Különben a szentáldozás nemcsak az egész tiszták és büntelenek számára van. Szent Ágoston más véleményen van mint ezek az okoskodók: „Naponta vétkezel, naponta áldozzál is.” Az a tény, hogy még vétkezünk, korántsem jogosít fel arra, hogy ne áldozzunk; sőt, épp ez késztesen, hogy minél gyakrabban menjünk az Úr Jézushoz, mert nélküle nem boldogulunk. Mindannyian gyarló emberek vagyunk. De ez nem ok arra, hogy ne áldozzunk, hanem ok, hogy minél gyakrabban áldozzunk.

Mert nem veszed észre, hogy javulok, hanem még hibákat követelek el, azért hagyjam el szentáldozásaimat? Ez a kívánság olyan, mint ha azt tanácsolnád nekem, hogy már ne egyek, mert úgysem látszik rajtam, hogy növekszem, hogy

ne szedjek orvosságot, mert sokan szedtek és mégis meghaltak. Helytelen azt hinni és állítani, hogy azoknak, kik gyakran mennek áldozni, valószínűs földön járó angyaloknak kell lenniök. Örüljünk már annak is, ha állnak, vagy ha elesetek, hogy legalább gyorsan kelnek fel és törtetnek megint a magasságok felé.

Oly könnyelműen szokták odavágni: „Akik nem áldoznak, éppoly jók, ha nem jobbak, mint akik gyakran áldoznak.” De hogy ítélik ezt meg? Ki lát bele az emberi szívbe? Látszat után nem szabad ítélni. Csak az Isten, aki a szíveket s a veséket vizsgálja, aki ismer minden indító-okot és minden akadályt, csak Ő tud igazságosan ítélni.

Egy asszony észrevette, hogy unokaöccse a vasárnapi istentisztelet alatt kint sétált. Kérdőre vonta:

— Nem szoktál vasárnap szentmisét hallgatni?

— Nem. Azok, kik minduntalan áldoznak, és a templomba futnak, egy fabatkával sem érnek többet mint a többiek. Sőt, én sokkal jobban szeretem azoknak a társaságát, akik nem olyan szenteskedők.

A néni nem válaszolt, mert észrevette öccse ingerült hangulatát. Következő találkozásuknál azonban megkérte, nem tenne-e neki egy kis szívességet?

— Kész örömmel — válaszolta a fiata ember.

— Légy oly szíves és keresd ki nekem a térképen a világ tíz legzülöttebb nemzetét, azután ird össze városunk azon tíz családját, kiknek szerinted legrosszabb a hírnevük. Ezt a kimutatóst hozd el nekem, amint elkészültél vele, mert szükségem van rá.

— Mire?

— Majd megmondom.

A fiatalember elég különösnek tartotta ugyan nagynénje kívánságát, de az ő kedvéért azért összeállította a kimutatást. A néni, úgylátszik, fontosnak tartotta; el is vitte neki, kíváncsi volt, vajjon mire kell. A néni elolvasta és mosolyogva kérdi:

— Mit gondolsz, Kurt, vajjon ezek gyakran járnak szentmisére, meg a szentségekhez? Ezekkel szeretnél összejönni?

Kurt zavartan tekintett maga elé, erre nem volt elkészülve. A nagynéni ellenben kérlelhetetlenül folytatta:

— Látod, a gyakori áldozókat és buzgó templomlátogatókat nem találod a gonosztevők, a gazemberek és az értéktelen elemek névsorában. S ha mégis akadna köztük egy, az csak olyan képmutató lehet, ki csak a látszat kedvéért járt a templomba s a szentségekhez. Általában mondhatjuk, hogy azok között, kik gyakran áldoznak, kevés a haszontalan ember s azok között, kik jók, kevés az olyan, ki nem megy áldozni. Mert nagy az összefüggés a szentáldozás és az erkölcsös, kifogástalan élet közt. És ha még azt a fáradságot sem restelnéd, hogy városunk tíz legjobb családját összeírod, akkor megállapíthatnád, hogy a legtöbb, ha ugyan nem mind, a gyakori templomlátogatókból kerül ki.

Tegyük azt, amit jónak s helyesnek tartunk. Ha mások e miatt gyűlölnék s rágalmaznak, ha megvetnek és kigúnyolnak, ez nekünk nem árt-hat. Kívánjuk, hogy a szentségházhoz vezető út nyitva maradjon számunkra, és ne tűrjük, hogy útonállók és gyanús alakok elállják azt előlünk. Minden torlaszt le kell döntenünk és el kell

távolítanunk; nem tűrünk akadályt lelkünk és Jézus között. Szükségünk van rá. Ezért akarunk Hozzá menni! Szabad utat az áldoztatórácshoz és szabad utat Jézus szent Szívéhez!

HÓSNÓK.

Az afrikai Akork misszióban nagy ünnepre készültek. Négy néger leányka készült első szent-áldozására. Úsztak a boldogságban. Régóta előre örültek a szép napnak! Epedő vágygal várta kis szívük az édes Údvözítőt. Végre elérkezett a várva-várt pillanat, Jézus náluk volt! Boldogságuk s ujjongó örömük énekben tört ki, úgyhogy hangos volt az őserdő üde, friss hangjuktól.

De túl gyorsan értek véget a misszióban töltött szép napok! Most készültek Jézust hazavinni pogány otthonukba. Szüleik nem voltak még keresztények, így előre látható volt, hogy sok nehézséget gördítenek majd hitük gyakorlása elé. Mikor náluk járt a hittérítő és kérte őket, hogy küldjék gyermekeiket a misszióba, nem volt különösebb ellenvetésük, mert hízelgett szülői hiúságuknak, hogy leánykáik tanultabbak lesznek, mint a szomszéd gyermekek. De azért mégis félős volt, hogy keresztény szokásaikat nem jó szemmel fogják nézni.

Nehéz volt a búcsú, mert sejtették a gyermekek, hogy otthon mi vár rájuk. És a misszióban töltött évek szépek, kimondhatatlanul szépek voltak! Legszívesebben mindig ott maradtak volna. Még sokáig, sokáig fognak ezekből a szép emlékekből élni! És még inkább gondolni az Údvözítőre, kit szíveikben magukkal vittek. Így már nem is érezték magukat egyedül. Hisz tudták,

hogy Jézus velük lesz a magányban, a pogányok közt, hogy a nehéz órákban megvigasztalja őket.

Fénylő szemekkel búcsúztak a hittérítőtől.

— Gyermekeim, hat hét múlva húsvét lesz — mondta, amint mindegyikükkel kezet fogott.

— Kérjétek majd meg szüleiteket, engedjenek akkor ide, hogy az Úr Jézust magatokhoz vegyétek. Ő majd megerősít és vidámmá tesz benneteket.

— Ó Atyám, mi szívesen jövünk — mondták egyhangúlag a gyermekek — már számoljuk az órákat, melyek minket húsvétól elválasztanak.

S e szép kilátásra felragyogott szemük.

Elérkezett a húsvét s a négy kisleány megint ott állott a missziós atya előtt. Papi szíve megörült, amint boldogságtól sugárzó arccal jelentették:

— Itt vagyunk!

De ajkain gyorsan megfagyott a mosoly, amint közelebből megtekintette a szegény gyermekeket. Mert szánalmasan néztek ki. Csupasz vállukon mindenhol korbácsütés nyomai látszottak, véres sávok fedték egész testüket. Hiába keresett volna rajtuk egy ép helyet. Mélyen meghatódott a jó Atya, amint a sok seb és véres sáv dacára, sugárzó szemeiket látta. Hosszú tapasztalat volt mögötte és jól ismerte a pogányok szokásait. Mindjárt tisztában volt a helyzettel és tudta, hogy a gyermekek csak kínzások árán jöhettek a misszióba.

— Ki bántalmazott titeket? — kérdezte részvevően.

— Egész pontosan elmondom neked, hogyan történt minden — mondta a legidősebb leánya.

— Emlékszel még, mikor búcsúztunk, meghagytad nekünk, hogy húsvétkor jöjjünk el ál-

dozni. Mi szívesen ígértük meg, mert szívünk nagyon vágyódott utána. De szüleink nem akarták megengedni, pedig nekünk mindenáron el kellett jönnünk; — hisz várt minket Jézus és te is. Szüleinket kértük, könyörögtünk és sírtunk, de nem használt semmi. Sőt nagyon megharagudtak ránk és ötven korbácsütést ígértek nekünk, ha ne talán akaratuk ellenére el mernénk szökni. De mi mindenáron el akartunk jönni, mert tudjuk, hogy az Istennek inkább kell engedelmeskednünk mint az embereknek. Este kioldtunk egy csónakot és titokban el akartunk szökni. De még az evezőt be sem mártottuk a vízbe, már ott termett apánk, s kirántott minket a ladikból. Leselkedett ránk. Ami azután következett, az rémes volt. Még gondolni sem jó rá! Szüleink valóra váltották ígéretüket s mindegyikünk ötven korbácsütést kapott. Hogy fájt minden ütés! És szüleink oly mérgesek voltak; már nem is szerettek bennünket. De mi ezalatt Jézusra gondoltunk, kit miattunk megostoroztak, és imádkoztunk hozzá, hogy állhatatosak maradjunk. Nagyon, nagyon fájt a sok korbácsütés, de mégis örültünk, hogy így Jézushoz hasonlítunk s e miatt egész nap boldogok voltunk.

Tervünket most már éppen nem adtuk fel. Mindenáron akartunk áldozni és meg voltunk győződve, hogy Jézus meg fog segíteni. Szüleink azt hitték, hogy már nem merünk elszökni. Ez volt a szerencsénk, mert már nem vigyáztak annyira ránk. Harmadnapra sikerült észrevétlenül elosonnunk és két nap alatt elérni a missziót.

Helyesen cselekedtünk, Atyám? Meg van velünk elégedve Jézus?

A hittérítő nem is tudott mindjárt szóhoz jutni a meghiúsulástól, ekkora hősiesség láttára.

— Édes gyermekeim — mondta végre — ilyen körülmények közt nem hibáztatok volna, ha nem jöttek el. Hogy bírtatok elviselni ilyen kínzásokat?

Erre előlépett a kis Magdolna. Még gyermek volt, de a vértanúk szelleme lakott benne. Tiszta szemei szent méltatlankodástól szikráztak, mikor megszólalt:

— Atyám, te beszélsz így hozzánk? Éppen te? Mondd, mit tettél volna a mi helyünkben? Mit választanál, ha Jézus és az ostor között kellett volna választanod?

A hittérítő mélyen megrendült ekkora hősiesség láttára. Ugyanaz a híthűség volt ez, mely egykor Szent Ágneszt erőssé és legyőzhetetlenné tette. Szinte megszégyenülve állt a gyermekek előtt és aggodalomtól remegő hangon kérdezte:

— De mi lesz veletek, mikor hazatértek?

Hosszú, gondterhes hallgatás következett. Mindegyikük a jövő szenvedéseire gondolt. De a gyermek-hősnők nem remegtek. Magukkal viszik Jézust s szeretete majd megerősíti őket. E gondolat tört ki egyikükből:

— Mi lesz, mikor hazatérünk? Mit törődünk mi ezzel? A korbácsütések elmúlnak, de Jézus megmarad!

NEM VAGYOK ABBAN A HANGULATBAN . . .

Szeretnél gyakran áldozni. Időd is volna rá, hiszen minden reggel ott vagy a szentmisén és szinte irígykedve nézed, hogy mások naponta járulnak a szentségekhez. Te is szeretnél az ilyen boldogok közé tartozni. De komor gondolatok lepik el lelkedet. Körülvesznek és ostromolnak, úgy-hogy már nem látod az igazságot. Azt mondod, hogy szeretnél áldozni, de nem vagy abban a hangulatban. Hogy a legkisebb áhítat sincs a szívedben, mely olyan mint a sivatag, minden oázis, minden harmat és eső nélkül. Értéktelennek találsz minden jót, amit valaha tettél. Úgy tűnik neked, mintha kezeidben csak hervadt virágokat és leveleket hoznál. Mindenhol csak hibák és bűnök. Ha gyóntatód parancsára áldozásra kényszerítenéd magad, egy összefüggő gondolatod sem volna. Semmi, csak szárazság. Olyan a lelked mint a víznélküli vidék, mint a felhő, mely nem ad esőt. Hiába keresel szavakat, hogy Jézusnak hálát adj. Csak szegényes dadogás tör ki ajkaidról. Ilyen állapotban csak nem mehetsz áldozni. Legjobb volna, nagyon ritkán menned, akkor mégis reméled, hogy minden áldozás lelki ünnepnap volna számodra. S így az a veszély sem forog föl, hogy túl bizalmas leszel az Úr Istennel.

Ez egész szépen és okosan hangzik, de se nem szép, se nem okos. Itt sokkal nagyobb sze-

repet játszik a képzelődés mint az értelem. És ahol ez uralkodik, ott minden ferdén megy. Mert a képzelődés olyan mint a fékezetlen paripa, mely árkon-bokron keresztül vágat s azzal nem törődik, hogy gázol-e vagy sem. Általában ki-mondhatjuk: „Ahol jó a szándék, ott jó az áldozás is.” Hangulatokkal ne törődjünk. Akik hangulataikra bízzák magukat, igen rossz vezetőt választottak. Ma kárhoztatják amit tegnap jónak tartottak, s amit ma átkoznak, azt holnap az egekig magasztalják.

A szentáldozásban már ezen a földön teljesül az ember legnagyobb vágya: az egyesülés Istennel. Tévedés volna azonban ezt az Eucharisztikus egyesülést csupán érzelmi élménynek felfogni, mellyel bizonyos vallásos érzelgősség is jár. Szeretjük az Üdvözítőnél eltöltött órákat úgy elképzelni, mintha mindig telve volnánk táborhegyi boldogsággal és tétlen örömmámmorral. Sok imakönyv ezt a véleményt még megerősíti és növeli. Ezzel szemben hangsúlyoznunk kell, hogy a szentáldozás elsősorban nem érzelmi boldogság, hanem erkölcsi cselekedet és a szentmise gyümölcse. Ilyen értelemben járuljunk a szentáldozáshoz. Az áldozatok célja mindenkor az volt, hogy az embert Istenével egyesítse. Az ószövetségben ez a törekvés csak a vágyakozás elhaló kiáltása maradt, mely be nem teljesedhetett. A kereszt áldozata azonban megnyitotta számunkra az Istenhez vezető utat. És ha mi a szentmise-áldozatot, a keresztáldozat e megismétlését, saját áldozatunkká, és az Istenember szándékát magunkévá tesszük, ha magunk is feláldozzuk magunkat az áldozatát bemutató Krisztussal, akkor Isten a szentáldozásnál, az áldozati eledel által a szó legszebb értelmében valóban a miénk lesz és egye-

sül velünk. Áldozni tehát több, mint Jézust magunkhoz venni. Ez a mi áldozatunk befejezése, melyet Krisztussal együtt mutatunk be az Úrnak. Minél teljesebb és tökéletesebb a mi önátadásunk az áldozatban, annál szebb lesz a szentáldozás gyümölcse a mi lelkünkben. Nem csupán áhítatot és összeszedettséget kíván tőlünk, de mint áldozati lakoma a szentmisénél, elsősorban áldozatkészségünket és áldozati cselekedetünket követeli. Áldozásainknál érzelmünk is tevékeny részt vehet, áldozásaink lehetnek érzelmi élmények, de ennél fontosabb, hogy legbensőbb erőnket élessze és minket az áldozatig menő istenszeretetre serkentsen.

Természetes, hogy könnyebb és kellemesebb akkor áldoznunk, mikor áhítatos hangulatban vagyunk és annyi örömmel és boldogsággal eltelve, hogy imáinkat legszívesebben abba sem hagynánk. Ilyen körülmények közt mindenki szívesen áldozna. De akkor már nem is volna annyira erény és erkölcsi cselekedet, mint inkább a vallássosság álruhájába öltöztetett önszeretet.

Régi pogány közmondás tartja, hogy az erényhez csak fáradsággal juthatunk. Ami nem kerül erőfeszítésbe, annak kevés az értéke. Joggal lehetünk bizalmatlanok olyan javakkal szemben, melyek minden fáradság nélkül hulltak ölünkbe. Ahol adományokat és ajándékokat osztogatnak, mindenki kiáltja: „Itt vagyok, itt vagyok!” De ahol nehézségeket kell leküzdeni, onnét a gyávák megfutamodnak. Ott csak a hőslelkűek maradnak. Nincs okunk csüggedésre, ha unalmat, szárazságot és fáradságot érzünk az ima alatt.

Még a szentek is átmentek ilyen keserű s nehéz órákon. Nagyon szenvedtek alattuk, de leküzdötték. Páli szent Vince két éven keresztül oly lelki vigasztalanságban élt, hogy még a hitet

sem tudta felindítani. Az ő helyében sokan elvesztették volna bátorságukat és szárnysegetten mindent abbahagytak volna. A kezdetén ő is majdnem elcsüggedt, mert azt hitte, hogy Isten egészen elhagyta. Hogy e nehéz időkben valamilyen képen segítsen magán, felírta az apostoli hitvallást egy darabka papírra s ruhája alá, szíve fölé tűzte azt. „Édes Istenem, ahányszor bizalommal érintem kezemmel e papirost, tekintsd annak, mintha magamban a hitet felindítottam volna.” Így imádkozott s nyugodtan folytatta szentmiséjét.

Természetesen azért vizsgáljuk meg lelkiismeretünket, hogy a lelkiszárazságot nem magunk okoztuk-e? Ha semmi komoly szemrehányást nem tehetünk magunknak, akkor legjobb, ha lelkiállapotunkat nyugodtan elviseljük abban a tudatban, hogy ez nem mindig rossz jel. Sokan üresnek és száraznak találják lelküket és azért mégis igazi Isten-gyermekek. Csak próbára akarja tenni őket az Úr, hogy hűségük kitart-e a nehéz órákban?

Aki okosan gondolkodik, az áldozásait nem teszi függővé az úgynevezett „áhitattól”. Valódi áhitat nem áll elsősorban érzelmekből, hanem Isten akaratára való hagyatkozásból és abból a buzgóságból, mely kiterjed mindenre, ami az Ő dicsőségét és szolgálatát előmozdítja. A valódi áhitat: őszinte vágy Istent tisztelni, szeretni, neki tetszeni s egészen az Ővé lenni. Mindez meg lehet bennünk a nélkül, hogy áhitatos, édeskés hangulatot éreznénk, hisz ez nem is függ akaratunktól. Érzelmeink sok serkentő és gátló befolyásnak vannak kitéve.

Ha kedélyünk erős érzelem és élmény hatása alatt áll, akkor akaratunk benyomása elől elzárkózik, bármennyire jók és szentek legyenek

is azok. A hit, remény, szeretet és vágyakozás, melyet felindítunk magunkban, néha teljesen hidegen hagyja érzelmünket. Ha valaki erősen szeret, gyűlöl, vagy gyászol, akkor már nem fogékony más benyomásokra. Résztétlen marad olyan esetekben, melyek máskor boldoggá tették volna. Ha telve van szívünk mindenféle más érzelemmel, akkor ne csodálkozzunk, ha elmarad az érezhető áhítat. Ha fáradtak és betegek vagyunk, ha elvagyunk csigázva, akkor nem fog érzelmi képességünk oly gyorsan működni mint máskor. Minél idősebbek leszünk, annál nyugodtabbak, egykedvűbbek és hidegebbek leszünk olyan dolgoknál, melyek régebben nagy örömünkre szolgáltak volna. Különbben is, gyakori ismétlődések megszokássá válnak s nem gyakorolnak már ránk oly hatást mint a kezdetén.

Mindez vonatkozik a szentáldozásra is. De ne aggódjunk e miatt, mert a szentáldozás értékét vagy értéktelenségét ez nem befolyásolja. Itt csak az akarat mérvadó. Ha az jó és őszinte, akkor szentáldozásunk is jó, még ha egy csepp édességet sem érzünk szívünkben. Még az is gyakran előfordul, hogy heves ellenkezést és undort érzünk azzal szemben, amit akaratunk kíván tőlünk.

Ilyenkor, ha képességeink ellenségesen állnak egymással szemben, ha a szív fellázad az ellen, amit az ész s az akarat követelnek, akkor beáll a lelakiszárazság. Ilyenkor teljesedik be, amit Jézus mondott: „A lélek ugyan kész, de a test gyöngye.” (Mt. 26, 41.) A szív hideg és résztétlen lehet, mint a kő, de ez nem zárja ki az igazi, komoly áhítatot.

Az érzelmi áhítat szép és kellemes, lehet jó és hasznos is. Értékes olyan embereknél, kik az élet nehéz keresztjét viselik, vagy nagyon haj-

lanak a csüggedésre. A lélek ilyenkor megpihen mint a sivatagban vándorló utas, ha békés oázisra akad; új bátorságot merít, hogy Isten iránti szeretetből folytassa nehéz útját.

Az Úr Isten két fajta embernek juttatja az érezhető áhítat édességét: a kezdőknek és a tökéleteseknek. A kezdőt úgy akarja magához vonzani és lebilincselni, hogy megszeresse az erényt. Ha mindjárt a töviseket érezné, visszatérne Egyiptom húsos fazekaihoz s nem volna bátorsága neki-indulni s hosszú vándorlás árán megkeresni az ígértföldjét. Az Isten úgy tesz vele, mint a jó kertész, ki gondosan megóvjá a fácskát míg gyenge és kicsi, de nyugodtan átengedi a szél és rossz idő viszontagságainak, amint megerősödött. A tökéleteseket meg azért ajándékozza meg az Isten vigasszal és érezhető áhítattal, hogy megjutalmazza őket a sok áldozatért, melyet hoztak és serkentse további nagylelkűségre. Ők már teljesen kimerültek és felörlődtek az Ő szolgálatában. Hogy ki ne dőljenek, és össze ne essenek, elküldi nekik a vigasztalások angyalát, mint egykor az Üdvöztetőnek.

Bízzuk nyugodtan az Istenre, hogy küld-e nekünk érezhető áhítatot vagy sem. De szent-áldozásainkat sohase hagyjuk el azért, mert nem vagyunk jó hangulatban. Akaratunk és jószándékunk jól áldozni már magában véve elégséges a jó áldozáshoz. Hisz nem azért járulunk az Úr asztalához, hogy minket érzelmi gyönyörökkel tápláljon. *Mi Jézust akarjuk, nem pedig vigasztalásait.* Ha neki, előkészületünk gyanánt, tetszik lelkiszárazságunk és keserves kínlódásunk, akkor miért esünk kétségbe? Az áhítat nem az édességben rejlik, hanem az Isten akaratában való megnyugvásban s törekvésünkben, neki tetszeni.

Balgaság ájtatos érzelmeket erőszakkal felkelteni magunkban. Mert ezzel csak képzelő tehetségünket és idegeinket korbácsoljuk fel és egészségünk szenved majd alatta. Úgy sincs értéke az erőszakkal felidézett, mesterkélthíhatatlaknak, s nem más mint jámbor csalás. Nagy szent Teréz is elítéli ezt a beteges és mohó híhatathíhászást és rosszalja, hogy vannak, akik alig merik megmozdítani lábukat, vagy mélyen lélekzeni, nehogy a nagynehezen felkeltett kis híhatat elrebbenjen. Igaza van. — Még ma is vannak emberek, kik állandóan édes érzelmekre vadásznak és halálosan szerencsétlenek, ha ez a kierőszakolt híhatat hirtelen szétfoszlik mint a szappanbuborék. Vannak, akik kinevetik ezt a viselkedést. De ők maguk nem mennek gyakran áldozni, mert félnek, hogy túl bizalmasak lesznek az Úr Istennel. „Bizalmasság tiszteletlenségre vezet.” — „A hétköznapi közönséges lesz.” Én azt hiszem, hogy ezek a közmondások csak közönséges emberekre vonatkoznak. Lelkileg művelt emberek nem lesznek közönségesek, ha mégoly sokat is vannak együtt. És bizalmas együttlétük Jézussal semmiesetre sem fog náluk tiszteletlenséggé fajulni. Barátok szeretnek együtt lenni; legszívesebben mindig együtt maradnak és szeretetük ezáltal nem csökken, sőt gyarapszik. Hogy volna lehetséges, hogy Jézust kevésre becsüljük, míg nagyságának és jóságának tudatában hívő lélekkel vesszük magunkhoz? Jézussal való érintkezésünk lehet meghitt és bensőséges, nem akarjuk mindig úgy elképzelni, mint Urunkat és Istenünket, akit csak félve és remegve szabad megközelítenünk, hanem mint barátunkat, kinek gyönyörűsége az emberek fiaival lenni. Nem testvérünk, apánk, anyánk akar-e lenni? Nem lelkünk szerető jegyese?

Nagyrabecsülésünk Jézus iránt a gyakori szentáldozás által korántsem fog megszűnni, de gyengülni sem. Ami csökkenhet és talán csökkenni is fog, az az érezhető áhítat lesz. De mit árt az? Miért sajnálnánk az érzelmek hiányát, ha az igazi áhítatunk annál erősebb lesz és készségesebb Isten akaratának teljesítésére. Lehet, hogy jobban ízlik, amit ritkán eszünk. De aki rendszeresen eszik, az erősebb lesz mint az, ki csak ritkán étkezik, még akkor is, ha kevesebb örömmel és élvezettel tenné.

Az utolsó kifogás így hangzik: „A gyakori szentáldozás nem igényem.” Ez bizonyára az igazi és legmélyebb oka annak, hogy miért maradnak el oly sokan a szentáldozástól. Pedig épp nekik volna legnagyobb szükségük rá! Az étvágytalanság mindig annak a jele, hogy a szervezet beteg. Akinél hiányzik az étvágy az isteni Mannára, annak szüksége van az isteni Orvosra. Nem akarunk kifogásokat kieszelni, hogy kimentsük magunkat, mikor Jézus magához hív bennünket. Aki méltányolja Isten ajándékát, aki hívő lélekkel a szentáldozást a földi élet legnagyobb kincsének tekinti, ujjongva fogja kezeit nyújtani a gazdag-ságok felé, melyekkel az Úr Isten meg akarja ajándékozni. És oly gyakran fog a szentáldozáshoz járulni, amilyen gyakran csak teheti.

MÉGSEM LESZEK JOBB.

Nagy munka előtt állunk. Jeruzsálem falait kell felépítenünk, lelkünk szent városában. Amikor a zsidók visszatértek a fogságból és neki-láttak az elpusztított város felépítéséhez, a szomszéd törzsek sokat zaklatták őket. Nem akarták, hogy régi ellenségük a romokból újra felépüljön. A zsidók azonban a sok ellenség dacára sem veszítették el bátorságukat. A nagy cél megkettőzte erejüket. Fáradhatatlanul hordták a köveket és megkezdtek építkezést. Egyik kézben a vakolókanál, másikban a kard, hogy védekezhessenek. Így építettek rendületlenül, míg büszke művük el nem készült.

E régmúlt idők eseménye ma is feléled. Nekünk is építenünk kell. Lelkünk felépítése legfontosabb munkánk. Életünk feladata. Ez nem gyermekjáték, hanem kemény és nehéz feladat. Sokszor el szeretnénk csüggedni, de tudjuk, hogy nem szabad elhagynunk magunkat, össze kell szorítanunk fogainkat, különben a vakolókanál és lapát kiesik kezeinkből. Nem engedhetjük, hogy erőnk elhagyjon, túl sok forog kockán.

Mi természetesebb, mint hogy segítség után nézzünk? Hogy feltekintsünk a szent hegyre, ahol Isten lakozik? Hogy az erős Istennel szövetségre lépjünk? Hogy együnk az erősek Kenyeréből és igyunk a hősoket nevelő borból? Fáradhatatlanul leselkedik ránk a gonosz ellenség. Mindenáron

meg akarja akadályozni építkezésünket. Ezért nem szabad kiejteni kezünkől a kardot s a vakolókanalat. Bármily szépen és csábítóan súgja az ellenség fülünkbe, hogy hagyjuk abba az egyenlőtlen, nehéz küzdelmet, bármennyire el akarja hitetni velünk, hogy a szentáldozástól sem leszünk erősebbekké, hogy nem haladunk, ne hagyjuk magunkat becsapni. Mert rég tapasztaltuk, hogy az ellenség mindjárt megtámad és körülzár, amint letesszük a fegyvert s nem merítünk erőt az élet Kenyeréből. A végén romhalmaz előtt állnánk.

Biztos, hogy nem a kegyelem hangja, mely el akarja hitetni velünk, hogy a gyakori szentáldozásnak nincs értéke, mert nem javultunk meg általa, hanem mindig ugyanazon hibákba estünk vissza. Lelki boldogságunk ellensége beszél így. Gyakran jobban tudja értékelni mint mi, hogy mit jelent számunkra a szentáldozás. Mindenesetre ezt a tudását nem javunkra, hanem kárunkra használja fel. Minél magasabbra értékeli a szentáldozást, annál jobban igyekszik megfosztani minket életünk e legnagyobb kincsétől, azért olyan erős legyen hitünk és mélyen gyökerezzék lelkünkben a meggyőződés, hogy senki el ne hitethesse velünk, hogy jobb nekünk ritkábban áldozni. Mindenesetre különös okoskodás volna javulást remélni, ha ritkábban áldozunk. Az a tény, hogy legnagyobb sajnálatunkra mindig visszaesünk régi hibáinkba, feljogosíthat-e minket arra a következtetésre, hogy áldozásunk legjobb akaratunk ellenére sem vált hasznunkra? Hisz ez olyan volna, mintha valaki azt mondaná, hogy ezentúl még kevesebbet fog enni, mert egy-néhányszor elájult hiányos táplálkozás folytán. Ez nem javítaná, de súlyosbítaná állapotát. Egész gyenge és nyomorult lenne nemsokára. Aki lel-

kének rendes táplálása mellett is ilyen gyöngé és beteges, az ne gondolja, hogy jobb lesz, ha lelkét éhezeti.

Voltál-e már gyakran áldozni? Vagy csak azért mondd, hogy úgysem javulnál meg, mert nem szívesen járulnál gyakran a szentáldozáshoz? Mindíg azt tapasztaltam, hogy azok, kik naponta áldoznak, nem kívánnak ritkábban áldozni. De azt már sokszor hallottam, hogy vannak, kik vágyódnak a mindennapi áldozás után s úgy találják, hogy életük üres és tartalom nélküli lett, mióta Jézust nem vehetik naponta magukhoz. S ha lelkükből mindenféle hiba nőtt ki, mint gaz a kertben, akkor mondják: „Látom, hogy már megint naponta kell áldoznom; Jézus nélkül nem boldogulok.” Aki igyekszik mindig jól áldozni, annak sohasem lesz a vágya ritkán áldozni. Mindíg igaznak találtam egy francia püspök mondatát: „A legjobb emberek, kiket ismertem, keresztények voltak; a legjobb keresztények, kikkel találkoztam, katolikusok voltak, s a legjobb katolikusok azok, kiket gyakran láttam áldozni.”

Azt hiszed, gyakori szentáldozással sem leszel jobb? Talán túl sokat követelsz magadtól. Azt gondoltad talán, hogy rövidesen kinőnek szárnyaid, melyekkel egyenesen felrepülhetsz a mennyországba. Azt hitted, hogy rövidesen szent lesz belőled. Olyan, kiről a szentek legendájában olvasunk. S mikor észreveszed, hogy mégsem oly könnyen lesz az ember szentté, hogy jófeltételeid ellenére hibákat is követsz el, reménytelenül vagy, elcsüggedsz. Azt hiszed, hogy a szentek sohasem követtek el bűnt? Hogy teljesen hibátlanok voltak? Nyugodt lehetsz, hogy nekik is derekasan kellett küzdeniök a mennyországért.

Ne veszítsük el bátorságunkat, még ha titkos

és túlzott reményeink nem is valósulnak meg. Nem Isten szándéka, hogy minden munka s fáradtság nélkül legyünk szentekké, kizárólag az ő kegyelme segítségével. Ő az ültetés és öntözés munkáját ránk bízta. Velünk együtt akar dolgozni lelkünk felépítésén. Kegyelme, mely a növekedést adja, a természetre támaszkodik. Nagyon lassan, csendesen nőnek a fák, fokozatosan sárgulnak a búzatáblák aranykalászhai; testünk szinte észrevétlenül növekszik. Miért lenne kivétel a mi lelkünk? Rendszerint az is lassan, de céltudatosan törekszik a cél felé, illetve a tökéletesség felé, míg kitartó munkával dolgozunk rajta. A jó Isten megtehetné mind a fáknál, mind testünknel, hogy néhány nap alatt végleges nagyságára növezzék azokat. Bizonyára bölcs oka van rá, hogy nem teszi. Az emberi lélek sem éri el merész íveléssel, hirtelenül a tökéletességet, bár Isten kegyelme elég erős volna ahhoz, hogy megadhatná nekünk.

Ha azért hagynánk el a gyakori szentáldozást, mert nem vesszük észre, hogy jobbak leszünk, olyan kertészhez hasonlítanánk, ki a fiatal fácskát ki akarja vágni, mert az első évben nem hoz még gyümölcsöt. Vagy olyan beteghez, ki nem akar több orvosságot bevenni, mert idáig nem gyógyult meg azonnal, sőt visszaesést is tapasztalt.

De hogy el ne csüggedjünk, igyekezzünk tisztán látni. A szentáldozás megőrzi a súlyos bűnöktől és eltörli a bocsánatos bűnöket. Ez tény. Ellenben, bűnre továbbra is hajlamosak vagyunk. Emberek maradunk továbbra is, azután is vétkezhetünk, ha fel is vagyunk tértezve természetfölötti erővel. Az érzékek továbbra is gyönyörködtetnek bennünket s bár a jó Istent

megismertük s szeretjük, nem akadályozhatjuk meg, hogy az anyag súlya alatt ne szenvedjünk, hogy az evilági élet csábításai ezer különféle alakban szívünkhöz ne férkőzzenek. Az ég angyalai s szentjei érzéketlenek a földi csábításokkal szemben s nem vétkeznek többé. Isten megismerése s az ebből származó szeretet oly kimondhatatlanul nagy és erős, hogy a földi élet kísértései tehetetlenek velük szemben. De mi még az anyaghoz vagyunk kötve, attól el nem szabadhatunk, nem emelkedhetünk Istenhez mint a szellemek. Mi oda vagyunk láncolva testünkhöz, hivatásunkhoz, munkánkhoz, a minket körülvevő világhoz s mindahhoz, ami bukásunkat okozhatja. Kelepcékkel vagyunk körülvéve. Nem szabad hát türelmetlenkednünk s csodálkoznunk, ha lassan alakulunk át.

Gondoljuk csak meg, hogy mily soká tart, míg a gyermekből férfi lesz. Ne veszítsük el bátorságunkat, ha gyöngé, bátortalan emberből nem lesz akaraterős szent, ki régi hibáiba már vissza sem eshetik. A jó Isten a mi botlásainkkal, eséseinkkel szemben elnéző. Viseljük el hát türelemmel magunkat is, ha jó akaratunkat látható siker nem is koronázza.

Az első keresztények minden szentmisénél áldoztak. Mégsem voltak mind szentek. Hitük erős volt és mindent odaadtak érte. De apró hibáik nekik is voltak. És a mexikói katolikusok, kik napjainkban vérüket s életüket áldozták hitükért, tehát izzig-vérig jó katolikusok voltak, biztosan nem lehettek hibátlanok. Ha Szent Pálnak a korinthusiakhoz írt levelét olvassuk, látjuk, hogy az első keresztények éppoly küszködő, harcoló, esendő emberek voltak mint mi. Az Apostol vizzálykodásuk, állhatatlanságuk, hanyag-

ságuk és hálátlanságuk miatt korholja őket. Ugyan-
így beszél híveihez a III. században Szent Ciprián
püspök is. Akkoriban pedig gyakran járultak
szentáldozáshoz. Aki ma, a gyakran áldozó kato-
likusoktól komolyan követelné, hogy büntelenek
legyenek, lehetetlenséget kívánna. Már az is
nagy dolog, ha őszintén, kitartóan törekednek
lelki tisztaságra s szívüket Jézus Szíve szerint
igyekeznek alakítani.

Mindennapi hibáink miatt nem szabadna el-
hagynunk áldozásainkat. Épp azért, mert még
gyakran követünk el bűnöket, kell gyakran meg-
erősítenünk magunkat a szentáldozással. Aki
naponta követ el hibákat, annak naponta kellene
a hibák elleni orvosságot használnia. Igaz, hogy
keserű tudat mindennap ugyanabba a hibákba
beleesni. De ez azért ne zavarjon meg bennün-
ket, hisz tulajdonkép egész természetes! Amíg
ugyanolyan körülmények között élünk, ugyan-
olyan nehézségekkel állunk szemben, ugyanazok-
kal az emberekkel jövünk össze; míg ugyanazok
a befolyások hatnak ránk, addig természetes,
hogy hibáink is többé-kevésbé ugyanazok ma-
radnak. Ez nem ok, hogy elszomorodjunk. Inkább
örüljünk, hogy semmi új nem jön az eddigiekhez.

Talán nem is volna jó, ha már nem követ-
nénk el hibákat. Ki tudja, mily hiúk és büszkék
lennénk! Talán így is több a kelleténél a hiúság,
meg a gőg bennünk, pedig mindennap csetlünk-
botlunk! Mi lenne, ha teljesen hiba nélkül volnánk!
Nem egy ember vesztére vált már a képzelt hiba-
nélkülisége! Azért mondják, hogy semmit sem nehe-
zebb elviselni, mint sok szép napot egyfolytában.
Talán ugyanezt mondhatnánk sok egymást követő
büntelen napról is. Ki tudja, mily büszke és öntelt
lehet némely vallásosnak mondott személy, pedig

bizony nincs oka rá! Bámuljuk Isten bölcsességét, Aki hibákat hagy bennünk, hogy alázatosak és szerények maradjunk. Hisz hibáinkból is merit-
hetünk hasznót. Sose csüggedjünk miattuk, csak ne szeressük őket s el ne vesszünk bennük. Aki túlságosan búsul, mert hibázott, mutatja, hogy oly magas véleménye volt saját magáról és tökéletesnek tartotta magát arra, hogy vétkezzék. A szentek egész másképp gondolkodnak. Semmin sem csodálkoznak, minden rosszra képesnek tartják magukat. Tiszteletreméltó Palotti Vince azt szokta mondani: „Amilyen a föld, olyan a termés”, vagyis: Mi egyebet lehetne tőlem várni, mint bűnt s balsikert? — A szentek nem csüggednek el egy hiba miatt, azt csak kis lelkek teszik, kik telve vannak hiúsággal. Szentnek tartják magukat, azért csodálkoznak annyira, hogy ennyire ember módjára cselekedtek.

Minket se búsítson, hogy nem javulunk. Ki állapítja meg tényleg, hogy nem javulunk-e? Talán észre sem vesszük. Oly sok dologról nem vesszünk tudomást, ami pedig szemünk előtt történik. Látjuk talán, hogyan kering a vér ereinkben? Miképp változik át az étel testünkkel, vérünkkel? Hogy miképp növekszenek tagjaink? Vajjon látjuk-e a fák törzsében, hogy szaporodnak az évgyűrűk? Egyszerre csak ott vannak és senki sem tudja megmondani, hogy keletkeztek! Aki a látszat szerint ítél, azt hiheti, hogy a törzsben nincs élet, márpedig az szüntelenül nő.

A lélek szellem. Annak növekedése szellemi folyamat, melyet még sokkal kevésbé vehetünk észre, mint a szerves lényekét. De biztos, hogy fejlődik, míg megteszünk minden tőlünk telhetőt, hogy jól áldozzunk. Ha mi talán nem is vesszük észre, mások talán inkább észreveszik.

Nagyon megörvendeztetett, amit egy tanító mondott egyszer nekem; t. i., hogy sohasem kell megkérdeznie a gyermekektől, hogy melyikük áldozott közülök. Ő meglátja rajtuk, hogy melyikük vette magához aznap az édes Üdvözítőt. Nem olyanok mint a többiek; éppoly élénkek és vidámak, de egész lényükben, szemük csillogásában, szavuk csengésében van valami más, mint a többi gyermekeknél.

Ezt nagyon meg tudom érteni. Valaki, aki Jézust hordozza szívében, nem lehet olyan mint más ember. Ha Jézus tér be szívéünkbe, nem jön egyedül, nem jön üres kezekkel: „Ma üdvössége lett e háznak” (Lk. 19, 9.), mondta egykor a vámszedő házába térve. Mondható ez mindazokról, kik Őt befogadják: „Ma üdvössége lett e háznak.”

Azért boldognak mondhatók azok, kik gyakran járulnak szentáldozáshoz, kik Jézussal egyesülve járnak az élet útjait. — Ha közelebből vizsgáljuk meg a kifogásokat, azok szinte maguktól semmisülnek meg. Gyönyörű, ujjongó igazságként diadalmaskodik az a meggyőződés, hogy a szentáldozás a szentmise áldozati lakomája, életünk legnagyobb boldogsága.

Az áldoztatórácsnál áll Jézus és vár . . .

Vár rád is, rám is, mindnyájunkra . . .

Velünk akar jönni.

Kézen fogva akar a mennyországba vezetni.

Készen vagy rá?

TARTALOM:

Előszó	3
Pie Pelicane — Jézus, kegyes Pelikánunk	5
Mindennapi Kenyerünk	9
Jézussal egyesülve	15
Jézus bennünk	23
Átalakulás	29
Örök élet	39
Jézushoz vezető úton	44
Hogyan lett szentté a kis Ágnes	53
Gratias ago — hálát adok	59
Lelkem, hasonlítsz az örökmécshez	68
Félek	77
Nem érek rá	88
És az emberek	96
Hősnők	107
Nem vagyok abban a hangulatban	111
Mégsem leszek jobb	119

Kedves Olvasóink imáiba ajánljuk nm. özv. Ambrózy Gyuláné grófnőt, ki a fordítás munkáját a templomépítés javára elvégezte és mindazokat, akik jelen könyv kiadását bármikép is elősegítették.

Lucas József magyarul megjelent első könyvét özv. gr. Amb-
rózy Gyuláné fordításában

A TABERNÁKULUM FÉNYÉBEN címen

szinte hetek alatt elkapkodta a magyar vallásos olvasó-
közönség.

Épp ezért már a második kiadás is előkészületben van.

Kritikákból:

Magyar Kultúra: 1937 okt. 15.

„P. Lucas már több lelkikönyvet írt, ez az első, mely magyar nyelven is megjelent és csakhamar jön a másik is. (Jelen könyv.) Egészen bizonyos, hogy meghódítja a magyar közönséget, mert soraiból élmény erejével sugárzik a kereszténység lelke . . . A szerző biztos kézzel nyúl bele az ezer szálra bomlott, széthullott modern lélekbe és az oltár titkával, az „Isten köztünk, bennünk” nagy valóságával egységbe foglalja a szétszóródott életet . . . átítatja e nagy valósággal imaéletünket, munkánkat, megédesíti küszködő életünket . . . Nagy értéke a munkának, hogy nem száraz tanítás, hanem áradó élet, szökellő életforrás . . . örömmel olvassa gyermek és felnőtt, egyházi és világi egyaránt. Lendít, emel, inspirál.

A fordító is remek munkát végzett: talán ez a símán gördülő szép stílus is közrejátszik abban, hogy az ember oly nehezen teszi le a könyvet.”

Egyházi Lapok: 1937 aug.

„Lucas egyike a legtermékenyebb német íróknak . . . rendkívül érdekesen és a világi közönség lelkét megfogóan adja elő dolgait. Nem nagy átfogású eszmékkel dolgozik, hanem frnivalóját apróságok körül csoportosítja, és ezeket teljesen kimeríti . . . A lekipásztorkodó papság számára feldolgozás módja külön érdekes tanulmányt jelent, mert példát kap benne, hogy az intelligens közönség számára hogyan kell előadni.”

Utunk: 1937 okt. száma.

„Lucas könnyed és élvezetes író . . .

Ebben a könyvében az Oltáriszentségről mond el érdekes és a léleknek hasznos dolgokat. Jézust állítja maga elé, aki példaképe, testvére, öröme, segítője, az apostollelkek bátorítója . . . anvaiga változatos. Sok hasonlatot, példát is hoz és mindíg lendületes . . . Munkája lelkiolvasmá-
nyul az eucharisztikus évben különösen ajánlható.”

